

Mercator

LETO VIII.

LJUBLJANA, JUNIJ 1970

ŠT. 1-2

Novi člani CDS

Dne 24. aprila 1970 so bili izvoljeni novi člani centralnega delavskega sveta podjetja za dobo 4 let. Člane CDS so volili v 18 volilnih enotah, kjer je 2.806 volivcev. Skupno število glasovalcev je bilo 2.546 oz. 90,73 %. Neveljavnih glasov je bilo 37 oz. 1,45 % glasov. Kandidatov za člane CDS je bilo 60, izvoljenih pa je bilo 37, kakor je bilo določeno v sklepu, ki ga je sprejel CDS na zasedanju dne 9. 4. 1970. Delovni kolektiv PE »Trgopromet« Kočevje je volitve v CDS že izvedel ob pripojitvi. Skupno število članov CDS znaša 40 in so bili v posameznih volilnih enotah izvoljeni naslednji:

1. Marija Pisanski, EMBA
2. Jurij Vuk, EMONA
3. Miro Zajc, EMONA
4. Anica Korče, DOL. TOPLICE
5. Štefanija Slak, GRADIŠČE
6. Jože Renar, GRMADA
7. Jože Resman, GRMADA
8. Slavka Damjanovič, GRMADA
9. Ančka Žitnik, GRMADA
10. Živko ing. Velkavrh, HLADILNICA
11. Adolf Šmid, HRANA
12. Vinko Jugovic, HRANA
13. Fanči Simčič, HRANA
14. Karel Capuder, INVESTA
15. Hinko Čop, JELKA
16. Nada Božič, Kavarna Evropa
17. Jože Ramšak, LITIJA
18. Franc Berčon, MERCATOR
19. Franc Prvinšek, MERCATOR
20. Vera Aljančič, MERCATOR
21. Edo Božič, MERCATOR
22. Karel Nevečny, MERCATOR
23. Viktor Marolt, MERCATOR
24. Drago Arhar, MERCATOR
25. Janez Videtič, METLIKA
26. Jože Mokorel, PRESKRBA
27. Franc Štular, PRESKRBA
28. Jože Ličer, ROŽNIK

29. Anton Stančič, ROŽNIK
30. Ciril Jarnovič, STANDARD
31. Viktor Kotnik, STANDARD
32. Franc Cvelbar, SPECERIJA
33. Zora Škoda, SPECERIJA
34. Avgust Kos, TMI
35. Marija Križanič, TMI
36. Rudi Miler, TMI
37. Franc Škof, TMI
38. Viktor Butala, TRGOPROMET
39. Janez Lunder, TRGOPROMET
40. Franc Kovačič, TRGOPROMET

SPREMEMBE STATUTA

V letu 1969 smo dvakrat spreminjali in dopolnjevali statut Veletrgovine Mercator.

Prve spremembe statuta je sprejel centralni delavski svet na 8. zasedanju dne 26. 3. 1969. V teh I. spremembah smo uskladili statut z:

- zakonom o spremembah in dopolnitvah temeljnega zakona o podjetjih,
- zakonom o knjigovodstvu delovnih organizacij,
- zakonom o spremembah in dopolnitvah zakona o sredstvih delovnih organizacij (Ur. l. SFRJ 48/68),
- zakonom o narodni obrambi (Ur. l. SFRJ št. 8/69).

Razen tega smo upoštevali spremembe, ki jih je narekovala enotna notranja organizacija.

V tej številki sta priloženi posebni prilogi:

OKVIRNI PRAVILNIK O OPRAVLJANJU PREVOZOV Z MOTORNI MI VOZILI V JAVNEM IN NOTRANJEM PROMETU

OKVIRNI PRAVILNIK O NARODNI OBRAMBI IN CIVILNI ZAŠČITI

II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije

V času od 23. do 26. novembra tega leta bo v Sarajevu II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije. Na kongresu bo zbranih več kot 1700 delegatov in večje število domačih in tujih gostov.

VI. kongres Zveze sindikatov Jugoslavije je naložil med drugimi centralnemu svetu ZSJ obveznost ob sodelovanju vseh družbenih sil pripraviti sklic II. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije, to je ob času, ko bomo praznovali tudi 20-letnico samoupravljanja.

II. kongres samoupravljalcev je nadaljevanje neposrednega dogovora jugoslovanskih samoupravljalcev, ki se je pričel s I. kongresom delavskih svetov. Prvič v zgodovini delavskega gibanja so se sestali neposredni samoupravljalci in na kongresni tribuni izmenjali svoje izkušnje o uredništvu samoupravljanja. Od uvedbe delavskega samoupravljanja pa je preteklo že 20 let velikih in globokih revolucionarnih premikov v naši družbi. Samoupravljanje se je vsestransko uveljavilo in postalo neodtujljiva revolucionarna pridobitev ter prevladujoč družbeni odnos, ki omogoča uresničevanje novega družbenega in materialnega položaja delovnega človeka. II. kongres samoupravljalcev bo zato s svojimi pripravami, udeleženci, vsebino in načinom dela izrazil stopnjo dosežene samoupravnega razvoja. To

bo delovni dogovor samih samoupravljalcev, na katerem se bodo neposredno, z izraznim jezikom vsakdanje prakse uveljavile vse pozitivne izkušnje sedanjega samoupravnega življenja, ter ugotovili pogoji, izhodišča in smeri za nadaljnje poglobljanje in uveljavljanje samoupravnega sistema na vseh področjih združenega dela ter za nadaljnje razvijanje družbeno-političnih odnosov.

Naše podjetje bo sodelovalo na kongresu s svojim prispevkom »Samoupravni odnosi v integracijskih procesih«, katerega je obravnaval centralni upravni odbor na seji dne 24. 3. 1970. Natisnjen prispevek prejme vsak član delovnega kolektiva našega podjetja. Poleg navedenega prispevka bo naše podjetje zastopal en delegat, katerega bodo izvolili člani kolektiva podjetja.

Uresničitev nalog kongresa bo v veliki meri odvisna od priprav. Pred nami je torej velika in odgovorna naloga, ker ne gre samo za uspešno organizacijo in izvedbo kongresa, ampak predvsem za mobilizacijo delovnih ljudi v njihovem vsakodnevem delu za uveljavljanje samoupravnih pravic, odgovornosti in dolžnosti. Gre torej za objektivno vrednotenje dosežkov in izkušenj, ki so neprecenljive vrednosti, če se spremenijo v praktično dejavnost in dobrotno vseh.

Prve spremembe so bile sprejete po rednem postopku.

Druge spremembe statuta je sprejel centralni delavski svet na 13. zasedanju dne 23. 12. 1969, in sicer po posebnem postopku, ki je veljal do 31. 12. 1969. V II. spremembah je bil statut uskladen s

- XV. ustavnim amandmajem (Uradni list SFRJ 55/68),
- zakonom o prenehanju veljavnosti določb zveznih zakonov, s katerimi so urejena vprašanja, na katera se nanaša ustavni amandma XV (Uradni list SFRJ 13/69).

Kakšne so bile uskladitve s XV. ustavnim amandmajem? Skoraj leto dni trajajoča diskusija, nešteto različnih strokovnih in političnih mnenj, komentarji v dnevnih časopisih, ki so šli iz ene skrajnosti v drugo ter strokovni komentarji vseh vrst, ki so se le redko ujemali, so bili bolj malo spodbudno napotilo za nadaljnje poglobljanje samoupravljanja v naših statutih in splošnih aktih.

Poslovni odbor, ki se je pojavil kot stranski proizvod XV. amandmaja v nešteti komentarjih z najrazličnejšimi kompetencami in z vnaprej določeno setavo iz vodilnih in strokovnih delavcev, je bil tudi pri sestavi

II. sprememb našega statuta predmet soupravljanja.

Nismo se mogli odločiti niti za ime »poslovni odbor«, pač pa smo ostali pri »upravnem odboru«, niti se nismo odločili za neke popolnoma nove kompetence upravnega odbora in za neko po statutu diktirano strukturo upravnega odbora. Res je XV. ustavni amandma s spremembo 90. in 92. člena zvezne ustave opustil upravni odbor, kot po ustavi določen odbor upravljanja, prav tako velja to tudi za direktorja, ki po 90. in 93. členu zvezne ustave ni več ustavni organ upravljanja. Ustavni amandma pa ne ovira, da ne bi smel upravni odbor delati odslej kot kolegijalni izvršilni organ.

Naš statut se je odločil za naslednje:

- Organ upravljanja podjetja kot celote je
 - delavski svet podjetja (centralni delavski svet),
 - Kolegijski izvršilni organ podjetja kot celote, ki ga voli centralni delavski svet, je:
 - upravni odbor podjetja (centralni upravni odbor).
- Organ upravljanja enote je:
 - delavski svet enote,
 - Kolegijski izvršilni organ enote, ki ga voli delavski svet enote, je:
 - upravni odbor enote.

(Nadaljevanje na 2. strani)

PO 2164/1970

Spremembe statuta

(Nadaljevanje s 1. strani)

Mandatno dobo smo podaljšali delavskemu svetu od 2 na 4 leta, upravnemu odboru pa od 1 na 4 leta.

Hkrati s podaljšanjem mandatne dobe smo precizirali in zaostri določbe glede odpoklica celotnega organa upravljanja podjetja ali enote ali izvršilnega organa, oziroma glede odpoklica posameznih članov teh organov, ki so s svojim delovanjem dokazno povzročili škodljive posledice.

Zakaj podaljšanje mandatne dobe? Za to smo se odločili v prvi vrsti zaradi razčlenjene organizacije našega podjetja, ki ima 21 enot. Doslej smo ugotavljali, da so se zlasti člani centralnega delavskega sveta, ki so iz vseh področij — od Metlike, Novega mesta, Litije, Gornjega grada do Logatca in Ljubljane — v prvem letu komaj seznanili z organizacijo celotnega podjetja in med seboj. K boljšemu delu so precej prispevali seminarji, ki so bili za ta namen organizirani za člane CDS in CUO. Nenehno in prehitro menjavanje teh članov ni bilo v korist, ker smo po vsakih volitvah lahko ugotavljali rahel zastoj v delu teh organov, ter se je po seminarjih običajno delo teh organov boljše odvijalo. Zaradi tega pričakujemo, da bomo z daljšo mandatno dobo dosegli še bolj pozitivne rezultate.

Glede sestave upravnega odbora nima statut nobene omejitve, ter določa, da je lahko v upravni odbor izvoljen vsak delavec, četudi je član CDS ali DS enote, generalni direktor ali njegov namestnik oziroma vodilni delavci. Generalni direktor ne sme biti predsednik upravnega odbora, lahko pa je član, če je izvoljen.

Kako je s pristojnostmi CDS in CUO? Delavskemu svetu podjetja niso spremembe statuta po samem XV. amandmaju vzele nobene pristojnosti. Edina sprememba pristojnosti tega organa upravljanja se nanaša na pravilnik o delitvi dohodka, za katerega je po prejšnjih določilih zakona o sredstvih delavski svet sam objavljajal predloge v razpravljanje, sedaj pa je ta obveznost prenesena na upravni odbor ter velja sedaj za ta pravilnik enot postopek, kot za vse druge splošne akte.

Razširila pa se je pristojnost CDS v tem, da potrdi z večino glasov vseh članov pismene spoznanje o pogojih za pridobivanje dohodka in o kriterijih za določanje osnov in meril za določitev dohodka in osebnih dohodkov.

Pristojnosti upravnega odbora se tudi niso bistveno spremenile. Kot prvo dolžnost upravnega odbora je statut sprejel, da: »izvršuje sklepe delavskega sveta podjetja in usmerja poslovanje podjetja tako, da je v skladu s sklepi CDS in z veljavnimi predpisi«.

Glede na to, da upravni odbor in direktor podjetja nista več organa upravljanja podjetja, smo v statutu izvedli še splošno spremembo, da se v vseh členih črtata kot organa upravljanja, ker je odslej organ upravljanja samo delavski svet.

Generalni direktor je individualni izvršilni organ podjetja kot

celote. Mandatno dobo za generalnega direktorja in za vodilne delavce smo podaljšali na enak način kot delavskemu svetu. Določbe o razrešitvi (odstavitvi) direktorja podjetja še pred potekom dobe, za katero je imenovan, so po Temeljnem zakonu o podjetjih tako obširne in precizne, da se postavlja vprašanje, čemu je potrebna formalna reelekcija v kratkih rokih.

Glede na določbe prvotnega in spremenjenega besedila 39. člena temeljnega zakona o podjetjih so v podjetju in v obratnih ter poslovnih enotah enaki organi, to je delavski svet podjetja (CDS), upravni odbor podjetja (CUO) in generalni direktor ter delavski svet enote, upravni odbor enote in direktor enote. V II. spremembah so ti organi ostali z istimi imeni, vendar ne vsi kot organi upravljanja, pač pa le delavski svet, upravni odbor pa kot kolektivni ter direktor kot individualni izvršilni organ.

Novost v statutu je v tem, da tudi ekonomske ter obračunske ter druge enote, kot po našem statutu nižje oblike enot — lahko volijo svet enote, če imajo več kot 25 članov. Številno članov sveta se določi z ustanovitvenim sklepom. To spremembo smo

sprejeli, ker smo predvidevali, da se bo zanjo izkazala potreba v procesu integracije in to zlasti v procesu notranje integracije. Glede notranje integracije je statut v celoti obdržal določbe, da je ta izvedljiva samo na podlagi samostojne in demokratične odločitve delovnih ljudi vsake posamezne enote, ki naj bi se združile, postopek pa se lahko začne na predlog 1/5 članov delovne skupnosti iste enote, kateri naj bi se z notranjo združitvijo spremenil dotedanji status.

Rezervni sklad se mora oblikovati najmanj v višini 1 % bruto osebnih dohodkov. Podlaga za obračun v vsakem tekočem letu so osebni dohodki, izplačani v preteklem letu. Podrobnejše določbe o rezervnem skladu bo po pooblastilu statuta določal okvirni pravilnik o delitvi dohodka.

Statut našega podjetja je zagotavljal materialno bazo samoupravljanja centralnim organom, to je centralnemu delavskemu svetu, centralnemu upravnemu odboru in generalnemu direktorju s tem, da je v 224. členu določil sredstva podjetja kot celote, s katerimi razpolagajo ti organi. Po 2. odstavku tega člena se del centralnih sredstev oblikuje tako, da vsaka enota vloži v centralne sklade 50 % sredstev svojih skladov, doseženih po okvirnem pravilniku o delitvi dohodka, razen ob-

veznega rezervnega sklada in drugih morebitnih obveznih skladov. Drugih 50 % sredstev ostane v odločanju organov enote, to je delavskega sveta, upravnega odbora in direktorjev enot, ki imajo s tem materialno bazo samoupravljanja v enoti.

Ker je ob neki izločitvi sodišče nezadostno proučilo statut in druge splošne akte podjetja in je v prvi instanci neosnovano odločilo, da se morajo enoti ob izločitvi vrniti tudi centralna sredstva, smo v statutu sprejeli še preciznejšo določbo, da sredstva podjetja kot celote ostanejo v trajnem upravljanju podjetja ter se ob izločitvi posamezne enote ne vračajo enoti. Pri tej spremembi ne gre za novo določbo, ker je to veljalo že doslej, gre samo za to, da odslej ne bo mogoče izkrivljati in napačno tolmačiti določb statuta.

Nasprotno stališče bi bilo lahko usodno za razvoj podjetja, ki bi se lahko ob dezintegraciji nekaterih večjih enot znašlo v težkem položaju, če bi imele enote pravico, da razen svojih sredstev odnesejo še del centralnih sredstev in s tem ne oškodujejo le podjetja kot celote, pač pa tudi druge enote, ki ostanejo pri podjetju. Če hočemo zagotoviti stabilen razvoj podjetja in enot, kar je po našem statutu ena od najvažnejših nalog, ne moremo dopustiti, da bi se posamezna enota z dezintegracijo bogatila v škodo celoti. Zato je bilo nujno precizirati to določbo statuta, da bo odslej za vsakogar nesporna.

Pomembna novost je tudi v tem, da zaključni račun predlaga službi družbenega knjigovodstva le podjetje kot celota, zaključni računi poslovnih in obratnih enot s samostojnim obračunom so sestavni deli zaključnega računa podjetja ter se ne predlagajo neposredno službi družbenega knjigovodstva. Doslej smo imeli v primerjavi podatkov z drugimi podjetji neopravičeno izkazane slabše podatke, ker se niso upoštevali zbirni podatki za podjetje kot celoto, pač pa ločeno podatki po posameznih enotah s samostojnim obračunom.

Ker so po I. spremembah statuta naše poslovne in obratne enote s samostojnim obračunom samostojne organizacije združenega dela, ki niso pravne osebe, ne predlagajo več svojih zaključnih računov neposredno službi družbenega knjigovodstva, ker velja taka obveznost po zakonu o knjigovodstvu delovnih organizacij samo za tiste samostojne organizacije združenega dela, ki so pravne osebe.

Proces revizije statuta in drugih splošnih aktov se bo v letu 1970 še nadaljeval s tem, da bomo v prvi vrsti morali upoštevati in predlagati tiste spremembe in dopolnitve, ki jih narekuje razvoj organizacije podjetja in enot. Lahko ugotavljamo, da je kljub zakonu o prenehanju veljavnosti določb zveznih zakonov, s katerimi so urejena vprašanja, na katera se nanaša ustavni amandma XV, še nešte- to podrobnih predpisov v zveznih zakonih, za katere ne vemo, ali so prenehali veljati ali ne. Zato bi bila potrebna čim hitrejša revizija zveznih zakonov, da bi nam s tem omogočili kompleksno revizijo statuta in splošnih aktov delovne organizacije, ki naj bi imela trajnejšo vrednost.

Mirko Rupelj

Član sveta federacije tov. Miha Marinko v razgovoru z vodilnimi delavci podjetja in obratne enote TMI o nadaljnjem razvoju enote ter o splošnih problemih mesnopredelovalne industrije

Član sveta federacije tov. Miha Marinko si je skupaj z vodilnimi delavci podjetja ogledal nove prostore obratne enote TMI

Slovesno praznovanje 20. obletnice podjetja

V počastitev 20. obletnice podjetja je bilo 27. novembra 1969 slavnostno zasedanje centralnega delavskega sveta veletrgovine Mercator. Zasedanje je bilo v prostorih hotela Lev v Ljubljani, udeležili pa so se ga razen članov centralnega delavskega sveta še člani centralnega upravnega odbora, generalni direktor, direktorji sektorjev podjetja, direktorji poslovnih enot, predsedniki delavskih svetov enot, jubilarci ter predstavniki občinskih skupščin in družbeno-političnih organizacij, med njimi tudi predsednik republiškega odbora sindikata delavcev storitvenih dejavnosti tovariš Jože Vidic. Navzoč je bil tudi direktor Poslovnega združenja za trgovino, Ljubljana, tovariš Lojze Fortuna.

Predsednica centralnega delavskega sveta tovarišica Vera Aljančič je najprej pozdravila vse goste, nato pa predala besedo generalnemu direktorju tovarišu Adiju Ostercu.

Tov. Adi Osterc, generalni direktor podjetja, je dejal:

»Tovarišice in tovariši, dragi jubilarci, spoštovani gostje!

Ob današnjem jubileju, ko proslavljamo 20-letnico obstoja in delovanja našega podjetja, nam misli nehote uhajajo na prehojeno pot v tem obdobju, na dosežene uspehe in težave, ki so se pojavile in zvrstile, kakor tudi na naš nadaljnji razvoj in še večjo uspešnost našega dela. 20 let je kratko obdobje. Vendar je to obdobje graditve novih družbenih odnosov, ko je sleherni delovni kolektiv sodeloval v hitrem in dinamičnem razvoju naše družbene skupnosti. To je obdobje, ko so delovni kolektivi v relativno kratkem času, ob pritrgovanju in naporih, ob sproščanju ustvarjalnosti svobodnega proizvajalca, ob poglobljanju delavskega samoupravljanja, pomagali ustvarjati in graditi nove ekonomske pogoje gospodarjenja, pomagali razvijati moderno industrijsko skupnost jugoslovanskih narodov in se začeli enakopravno in uspešno vključevati v mednarodno delitev dela.

Zato menim, da je prav, da v tej dinamični rasti naše socialistične domovine in skupnem napredku tudi naš delovni kolektiv ocenjuje svoj delež. 20-letnica delovanja podjetja je primeren mejnik, da ponovno osvetlimo prehojeno pot, da ob tem jubileju analiziramo uspehe in pomanjkljivosti ter nato odločno krenemo novim delovnim nalogam naproti.

Leta 1949 je bilo v Ljubljani ustanovljeno Trgovsko podjetje

»Živila«, ki je pričelo poslovati s precej skromnimi sredstvi. 20-članski kolektiv je začel odločno opravljati pionirsko delo pri organiziranju splošne preskrbe. Nemogoče je danes orisati vse težave, ki jih je rodilo težko povojno stanje, ter trud in upornost tega majhnega kolektiva pri teh začetnih korakih svojega delovanja. Vsakodnevna borba ob pomanjkanju sposobnega trgovskega kadra, z nezadostnimi in neustreznimi prodajnimi prostori, pomanjkanju transportnih sredstev, prehrabnih in drugih artiklov je zahtevala ogromno mero samoiniciativnosti in iznajdljivosti vsakega člana kolektiva. Vendar ta kolektiv od svoje začetne poti ni odstopil kljub številnim težavam. Vse to pa je rodilo vsako leto nove uspehe in trdnejšo gospodarsko osnovo za nadaljnji napredek. Poudariti je treba, da je naše podjetje primer »samorastnika«, ki je premagoval neštete ovire, pogosto tudi za ceno nižjih osebnih dohodkov. Zato moramo ob tem jubileju njegovo razvojno pot oceniti za toliko bolj uspešno.

Nekdaj skromna grosistična dejavnost razdeljevanja prehrabnih dobrin se je do danes nesluteno razvila v mogočno in od naših potrošnikov priznano dejavnost, ki je prisotna na domačem in tujem tržišču. Širjenje asortimenta blaga, ustvarjanje zaupanja med kupcem in prodajalcem, pristnost in odkritosrčnost v poslovnem sodelovanju, prilagajanje komercialne politike danim pogojem gospodarjenja in modernizacija poslovanja je bila osnova, na kateri je kolektiv gradil svojo »trgovsko hišo«.

V letu 1953 je podjetje spremenilo svojo firmo v »Mercator«, trgovsko podjetje — Ljub-

Generalni direktor tov. Adolf Osterc govori o 20-letnem razvoju podjetja na slavnostnem zasedanju centralnega delavskega sveta ob 20-letnici podjetja

ljana. Zunanjetrgovinsko dejavnost je podjetje pod firmo »Mercator« veletrgovina, import-export, Ljubljana, začelo leta 1957. To dejavnost je zelo uspešno opravljalo vse do leta 1963, ko ni prejelo zanjo soglasnosti pristojnega zveznega organa. Le-ta se je takrat ravnal po načelu »da se v vsaki republiki da soglasnost za zunanjetrgovinsko poslovanje le enemu trgovskemu podjetju iste oziroma sorodne stroke«. Zunanjetrgovinsko registracijo je podjetje ponovno dobilo v začetku leta 1967.

V letu 1961 je zajel proces integracije tudi naše podjetje, kateremu se je pripojilo od tega leta dalje 16 samostojnih trgovskih podjetij, dve proizvodni podjetji: Tovarna mesnih izdelkov in Emba, 2 podjetji za ekonomske usluge: Hladilnica in Investa in 1 gostinsko podjetje: Kavarna Evropa v Ljubljani. Tako združuje danes naše podjetje grosistično dejavnost in detajlistično dejavnost na področju 18 občin v 305 prodajalnah, od katerih je 42 modernih samopostrežb, lasten izvoz in uvoz, lastno proizvodno dejavnost, gostinsko dejavnost, mo-

derno hladilnico ter kompletni inženiring. V podjetju je zaposlenih 2450 delavcev, v uku 384 učencev v gospodarstvu.

Podjetja, ki so se pripojila, so dobila status enot z lastnimi samoupravnimi organi, pravicami in dolžnostmi, ki so določene v statutu podjetja. Zato lahko to strukturo podjetja označimo kot ekonomsko, poslovno in organizacijsko skupnost samoupravnih, poslovnih, obratnih, ekonomskih in drugih enot združenega dela. Integracijski proces ni tako zmanjšal samostojnosti pripojenih kolektivov, temveč je samo racionalno in smotrno opredelil področja, kjer je ta samostojnost ekonomske močna ter učinkovita. Tako je dano delovnim skupnostim enot dovolj realnih možnosti: za uveljavljanje resnične samouprave, za nadaljnji vsestranski napredek in razvoj podjetja in enot ter utrjevanje medsebojnih humanih odnosov na podlagi smotrne porazdelitve dela in nalog za doseganje skupnih ciljev. Zato bi morali verjetno izpisati 20 poglavij iz naše gospodarske in poslovne kronike podjetja, če bi hoteli vsaj približno predstaviti vsestransko prizadevanje več ko 2800-članskega kolektiva, ki je znal svojo gospodarsko moč združiti in obogatiti v podjetju in z vso upornostjo opravljati svojo družbeno funkcijo v korist potrošnika in celotne socialistične skupnosti.

V polni meri se ves naš kolektiv zaveda, da je z napredkom in rastjo socialistične družbe tudi trgovina dobila popolnoma novo, mnogo odgovornejšo družbeno vlogo v današnjem, vsebolj tržnem gospodarstvu. Usmeritev našega gospodarstva v mednarodno delitev dela predstavlja eno osnovnih komponent družbeno-ekonomske reforme. Neločljiva sestavina te usmeritve pa je tudi bolj vsestranska vključitev našega tržišča v mednarodno tržišče in oblikovanje jugoslovanskega trga kot integralnega dela mednarodnega trga. Uresničevanje take usmeritve pa zahteva predvsem postopno, toda odločno liberalizacijo

(Nadaljevanje na 4. strani)

Predstavniki družbeno-političnih organizacij, slavljenici in člani kolektiva na slavnostnem zasedanju CDS ob 20-letnici

(Nadaljevanje s 3. strani)

blagovnih in denarnih tokov ter svobodnejše gibanje vseh dejavnikov, v skladu z razvojem politike jugoslovanskega gospodarstva. Nesporno je, da je trgovina v času gospodarske reforme dosegla določen napredek ter se je tudi njena materialna osnova v marisičem izboljšala. Kljub vsemu pa tudi sedanja materialna osnova ne zadošča za njen pospešeni razvoj, za oblikovanje ustrezne organizacije ter njene tehnične usposobljenosti in modernizacije.

Naj navedem za preteklo obdobje vsaj nekaj podatkov. Podjetje je v letu 1953 doseglo 14 milijonov Ndin realizacije s 46 zaposlenimi delavci. Ob koncu letošnjega leta pa bo znašala realizacija 850 milijonov Ndin pri 2450 zaposlenih delavcih in 384 učencih v gospodarstvu. Leta 1962 je bil povprečni mesečni osebni dohodek 311 Ndin, za leto 1969 pa predvidevamo, da bo povprečni osebni dohodek 1.270 din. Vrednost osnovnih sredstev podjetja je bila leta 1962 25 milijonov Ndin, ob koncu letošnjega leta pa bo znašala vrednost osnovnih sredstev 110 milijonov Ndin. Trgovske površine znašajo preko 65 tisoč m². V to veliko povečanje je podjetje vložilo vsa razpoložljiva sredstva. Ostali viri za razširjeno reprodukcijo — sredstva bank, teritorialno-političnih skupnosti — so bili zelo slabo udeleženi kljub temu, da je splošno znano, da intenzivna in obsežna stanovanjska izgradnja nujno zahteva tudi gradnjo prepotrebniških oskrbovalnih centrov, kar pa je prepuščeno samim trgovskim podjetjem. Tako nastaja velik razkorak med potrebami novo nastalih stanovanjskih naselij in mož-

nostmi trgovine, da bi organizirala sodobno oskrbo prebivalcev. Verjetno bo treba z nekaterimi spremembami zakonskih predpisov dati možnost uveljavljanja in napredovanja tistemu, ki bo bolj sposoben, soliden, cenejši in bolj dinamičen v poslovanju.

Kolektiv podjetja se je v svoji poslovni politiki tudi vseskozi zavedal, da če hoče trgovina v redu izvajati svojo družbeno funkcijo, ne sme poznati meja teritorialnih skupnosti, pa naj bodo to občine ali republike. Jugoslovansko tržišče mora biti odprto vsem, ker bo le tako omogočena izmenjava blaga. Pri

tem pa ne sme biti važno, kdo bo ta blagovni promet opravil, temveč je bistveno le to, da so proizvodne dobrine dostopne slehernemu članu naše družbene skupnosti.

Odprt problem za trgovino so še vedno prostori, ki smo jih dobili le v uporabo, ne pa v upravljanje. Pri tem se trgovini godi velika krivica, saj vemo, da so ostale gospodarske organizacije dosegle in dobile svoje delovne prostore v upravljanje. To naše podjetje precej občuti, ker svoje detalistične dejavnosti ne razvija samo v večjih centrih, temveč tudi izven teh. Velike težave so tudi pri premagovanju

večtirne politike prometnega davka, pri formiranju cen in še vedno administrativnega odredanja marž. Pri tem je treba upoštevati, da je naša maloprodajna mreža razvejana na območju 18 občin in v vsaki občini veljajo drugačne stopnje. Vsekakor bi bilo treba to davčno politiko čimprej poenostaviti. Zato moramo, kakor doslej, kljub ne najboljšim družbenim pogojem, tudi v bodoče premagovati težave, ki nam bodo prihajale na pot ter se smelo in z zaupanjem v ustvarjalne sile kolektiva boriti, da bo trgovina ostala enakovredna drugim gospodarskim panogam v naši državi.

Zato nam je naš celotni razvoj sproti narekoval, da se moramo prilagoditi vsem novim pogojem za boljše in modernejšo zadovoljevanje potreb potrošnikov, ob upoštevanju prizadevanj vseh družbeno-političnih faktorjev za čim hitrejšo prilaganje trgovinskega omrežja povečani proizvodnji potrošniških dobrin. Modernizacija trgovine zahteva modernejša oblike prodajne tehnike, ki naj časovno zmanjša nakupe, s tem poveča prodajne zmogljivosti, omogoča potrošniku neposredni stik z blagom in razbremeni zaposlene v trgovini. S tem pa je povezano nenehno prizadevanje za dviganje strokovnosti članov kolektiva, da bodo le-ti postali resnični svetovalci potrošniku. Preko 6 in pol milijona Ndin za izobraževanje obstoječih in novih kadrov, ter preko 8 milijonov Ndin za stanovanjsko izgradnjo v zadnjih 9 letih so verjetno najboljši dokaz, da je bila skrb za človeka v našem podjetju res vsestranska in stalno prisotna — ker je pač človek s svojim zavestnim ravnanjem vsemembni in edini faktor vsega napredka.

Predstavnice vajencev čestitajo in izročajo cvetje tov. predsednici CDS in tov. generalnemu direktorju ob 20-letnici

Naše »20-letnice« in »20-letniki«

Nadaljnji razvoj našega podjetja se mora tudi v prihodnje usmeriti v čim bolj racionalno gospodarjenje. Dokaj zaostreni pogoji gospodarjenja zahtevajo vsestransko odgovorno in smotno delo slehernega člana našega delovnega kolektiva. »Čim kvalitetnejše poslovanje s čim manjšimi stroški« mora biti osnovno načelo in skupno izhodišče v našem konceptu nadaljnega razvoja podjetja. Perspektivni razvoj podjetja imamo načrtan v 5-letnem programu, ki smo ga že pričeli uresničevati v letošnjem letu. Z uresničitvijo tega programa bomo 100 % povečali sedanje prodajne površine, število zaposlenih se bo podvojilo. To bo vplivalo tudi na povečanje prometa na približno eno milijardo 800 milijonov Ndin.

Mislím, da ob današnjem jubileju lahko z zadoščenjem ugotavljam, da je bila naša pot pravilna in uspešna. Prepričan sem, da bo kolektiv našega podjetja s polno mero odgovornosti v bodoče usmerjal vse svoje ustvarjalne sposobnosti v nadaljnjo rast podjetja, v interesu naših potrošnikov, samega kolektiva in celotne jugoslovanske družbene skupnosti.

Ob koncu čestitam vsem članom naše delovne skupnosti, posebno pa še jubilentom k doseženim uspehom, ter se jim zahvaljujem za dosedanje nesebično sodelovanje v želji, da bi v bodoče dosegali še boljše poslovne uspehe.

Tovarišica predsednica se je zahvalila generalnemu direktorju za izčrpno poročilo, nato pa

(Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

sporočila, da je centralni delavski svet med pripravami za praznovanje 20-letnice podjetja sklenil dodeliti prispevek v znesku 50.000 dinarjev Onkološkemu institutu v Ljubljani. Prispevek je takoj za tem izročila predstavnikom Onkološkega instituta. Zahvalo direktorice Onkološkega instituta in predsednika Sklada za gradnjo novega Onkološkega instituta objavljamo na drugem mestu.

Sledila je pomembna točka, ki je bila na dnevnem redu na tem slavnostnem zasedanju. Predsednica delavskega sveta je izročila ob 20-letnici podjetja posebna priznanja tistim članom delovnega kolektiva, ki so v podjetju zaposleni že dvajset let. Njihova imena in fotografije smo objavili v prejšnji številki. Takoj nato je prebrala še seznam 113 članov delovnega kolektiva, ki so s svojo prizadevanostjo in zlasti z dolgoletnim delom pripomogli k razvoju našega podjetja, in so zato dobili posebna priznanja. Seznam teh članov objavljamo na drugem mestu.

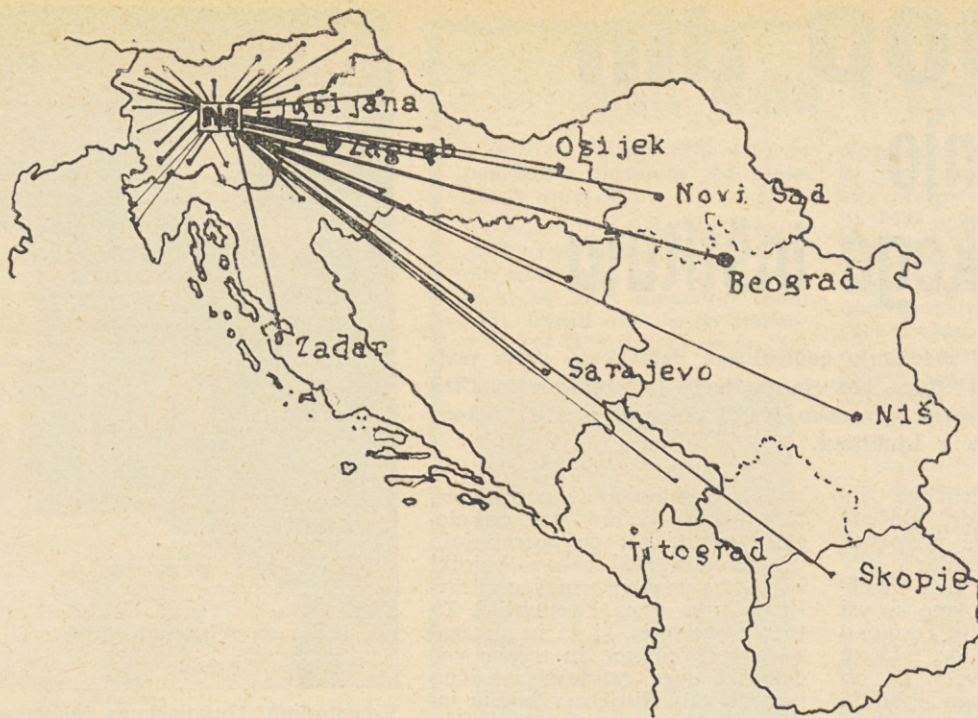
Tov. Olga Strakl se je nato v imenu jubilarov zahvalila za priznanja z naslednjimi besedami:

»Tovarišice in tovariši! V imenu vseh nas jubilarov se prav lepo zahvaljujem predsednici centralnega delavskega sveta in tov. generalnemu direktorju za priznanja, ki ste nam jih dali. Želim, da bi še v naprej skupno sodelovali za čim lepšo in boljše bodočnost našega podjetja.«

V imenu 384 učencev v gospodarstvu v našem podjetju so k jubileju čestitale Helena Hribar, Vera Pucelj in Marija Galič. De-jale so:

»Tovarišice in tovariši, tovarišica predsednica, tovariš generalni direktor!

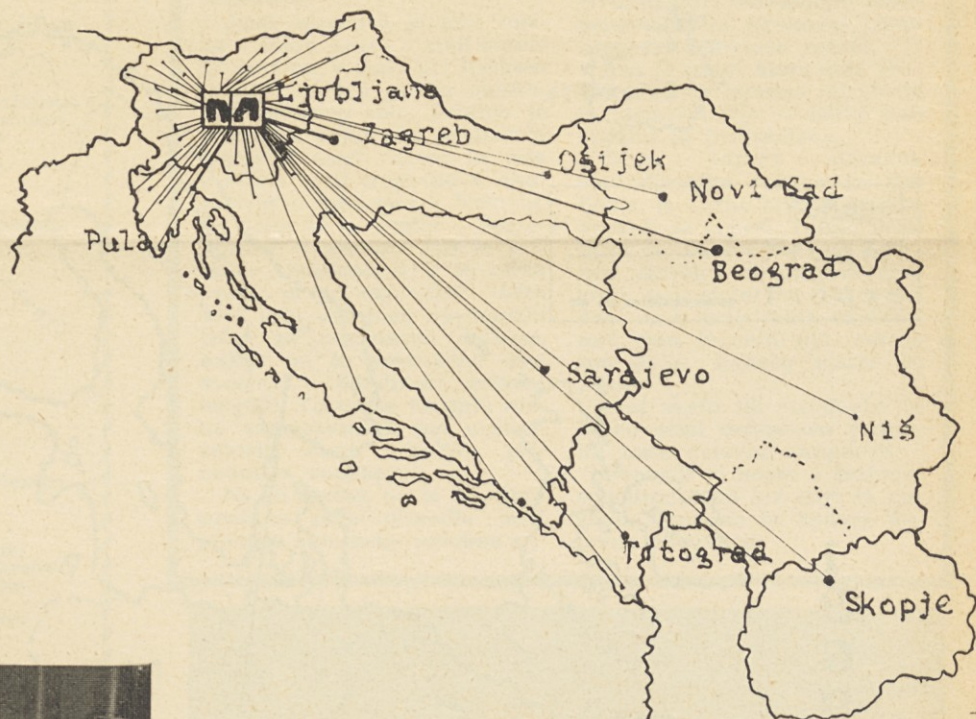
Prišli smo v imenu mladih v našem podjetju ob 20. obletnici Veletrgovine Mercator. Pozdravljamo vas v imenu 384 učenk in učencev v gospodarstvu, ki se v Mercatorjevih prodajalnah usposablamo za svoj bodoči poklic. Ob tej priložnosti se zahvaljujemo za vso izkazano dosedanje razumevanje in želimo celotni delovni skupnosti podjetja, or-

DOBAVITELJI

1949 - 1969

KUPCI

-an

Naši kupci in dobavitelji 1949—1969

Predstavnice 386 vajencev podjetja — Helena, Vera in Milena — čestitajo ob 20-letnici obstoja podjetja

ganom samoupravljanja, kakor tudi vama osebno mnogo uspehov v prizadevanjih za nadaljnji procvit in razvoj našega podjetja. Obljubljamo, da se bomo v bodoče še bolj potrudili za boljše učne uspehe, da bomo lahko kasneje na svojih delovnih mestih uspešno in strokovno opravljali svoje delo in postavljene naloge tako, kot nas vedno učite.«

Glavni del zasedanja je bil s tem končan, tov. predsednica je dala nato še besedo gostom, kolikor bi želeli kolektivu podjetja spregovoriti nekaj besed.

V imenu Občinske skupščine Ljubljana-Vič-Rudnik je spregovoril predsednik tov. ing. Slavko Korbar, ki je dejal:

»Res je, da je že dolgo tega, kar ste prestopili meje matične občine in prav je, da ste jih prestopili in da ste jih tako dobro prestopili. V teh 20 letih je Mercator postal pojem v vsakršnem področju v Jugoslaviji. Znano je, da je postal priznana firma. Mislim, da ste to s tihim in vsaj navzven preskromnim trudom uspeli doseči in vam pri vašem delu tudi v bodoče želim prav takih uspehov, kot ste jih dosegli dosedaj. Čestitam!«

Tov. predsednica se je tov. predsedniku Občinske skupščine Ljubljana-Vič-Rudnik zahvalila za njegove pozdravne besede. Vsem navzočim je čestitala k bližnjemu prazniku republike in zasedanje zaključila.

50.000 din za gradnjo Onkološkega inštituta

Na slavnostnem zasedanju centralnega delavskega sveta podjetja v počastitev 20-letnice obstoja podjetja je predsednica CDS izročila denarni prispevek v znesku 50.000 dinarjev predstavnikom Onkološkega inštituta v Ljubljani.

Direktorica Onkološkega inštituta, tov. prof. dr. Božena Ravnikarjeva se je za prispevek toplo zahvalila in dejala:

»Tov. predsednica, tov. direktor! Reči moram, da smo se vsi v Onkološkem inštitutu resnično razveselili odločitve oz. sklepa vašega delavskega sveta, da ob priliki proslave vašega jubileja dodeli tako izdaten znesek za izgradnjo novega Onkološkega inštituta. Razveselila nas je vsota sama, saj prav dobro vemo, kako težko se zbere že en sam milijon, razveselila pa nas je tudi gesta sama, saj nam daje moralno oporo in nadaljnjo spod-

budo, da si bomo še naprej prizadevali, da dobimo tak onkološki inštitut, kot ga potrebujejo in zaslužijo naši rakavi bolniki in kot ga zahteva uspešno zdravljenje raka v naši republiki. Za to razumevanje, ki ga je pokazal za naše probleme in težave vaš delavski svet, se vam resnično iskreno zahvaljujem v imenu inštituta, v imenu bodočih raka-vih bolnikov in naših ciljev za zatiranje te bolezni. Hkrati pa dovolite, da vam čestitam k vašemu jubileju, k vašemu prazniku, in želim še veliko nadaljnjih uspehov vam in vašemu kolektivu in prosim, da to posreduje-

Predstavniki Onkološkega inštituta v Ljubljani sprejemajo prispevek podjetja ob 20-letnici obstoja podjetja

te celemu vašemu kolektivu. Hvala lepa!»

V imenu sveta Onkološkega inštituta se je zahvalila za prispevek in čestitala k jubileju pred-

sednica sveta tov. dr. Zdenka Runovc-Podgornik.

Docent dr. Rado Poljanšek, predsednik Sklada za gradnjo novega onkološkega inštituta, pa je dejal:

»Tov. predsednica, tov. generalni direktor, tovarišice in tovariši!

V imenu sklada za novogradnjo onkološkega inštituta mi dovolite, da vam najprej čestitam k vašemu res lepemu jubileju. Obenem bi se vam zahvalil za vašo izdatno pomoč. Vodstvo Mercatorja je s tem pokazalo, da ne želi izboljšati položaja samo zdravemu človeku, samo zdravemu občanu-potrošniku, ko zdrav nabavlja v vaših prodajalnah, ampak tudi takrat, ko je občan bolan, ko kot bolnik potrebuje največje nege in skrbi. In to nego mu bomo lahko nudili samo v novejših in modernejših prostorih. Take prostore pa bomo dosegli samo s pomočjo vseljudske podpore. Če dovolite, bi vam navedel številke, ki zgovorno pričajo, da smo podpirani od vseh občanov in

Naša zunanjetrgovinska dejavnost

vseh organizacij. Do 20. 11. 1969 smo zbrali že 844 milijonov starih dinarjev in s tem dobili sredstva za I. fazo gradnje. Kolikor bodo prispevki dovolj veliki, bomo lahko vzporedno z gradnjo novega medicinskega centra začeli graditi tudi mi. Kolikor potrebnih sredstev ne bo, bomo morali mi in seveda predvsem naši bolniki počakati, da bo medicinski center dokončno zgrajen, takoj nato pa pride v delo in v gradnjo nov onkološki inštitut. V imenu odbora za gradnjo novega onkološkega inštituta in v imenu naših težkih bolnikov se vam najtopleje za to vašo gesto zahvaljujem.»

Ob 20-letnici so prejeli priznanja

1. Arhar Drago, direktor PE »Logatec«
2. Avenik Anica, poslovodja prodajalne Eyprova 19 — PE »Hrana«
3. Aljančič Vera, predsednica CDS
4. Berčon Franc, predsednik CUO
5. Beber Vera, vodja splošne službe — PE »Grmada«
6. Bambič Alojz, poslovodja prodajalne Dolenjec — Sentjernej
7. Brate Ivan, sofer — OE »Mercator«
8. Bevcič Milan, sofer OE »Mercator«
9. Copf Hedviga, poslovodja prodajalne Celovška 30/A — PE »Grmada«
10. Cvar Ruth, pomočnik šefa prodajnega oddelka — OE »Mercator«
11. Coko Boško, šef blagovnega knjigovodstva — OE »Mercator«
12. Cerne Stane, direktor PE »Polje«
13. Čop Hinko, direktor PE »Jelka«
14. Debeljak Amalija, upravnica EE Dolenjske Toplice
15. Damjanovič Slavka, poslovodkinja PC Soseska 6 — PE »Grmada«
16. Derglin Jože, potnik — OE »Mercator«
17. Flajs Jože, poslovodja prodajalne Kladiovo — PE »Litija«
18. Gaspari Filomena, namestnica poslovodje SP Gerbičeva 9 — PE »Emona«
19. Hribar Janez, poslovodja prodajalne Karlovska 19 — PE »Emona«
20. Habič Tončka, poslovodja SP Tugomerjeva — PE »Grmada«
21. Hribar Marija, referent za finančni obračun — OE »Mercator«
22. Hvastija Kancijan, analitik — OE »Mercator«
23. Hribnik Fanl, finančni knjigovodja — OE »Mercator«
24. Jaklič Marica, poslovodja blagovnice Metlika
25. Jerše Marija, namestnik poslovodje prodajalne Trubarjeva 93 — PE »Emona«
26. Jugović Vinko, poslovodja prodajalne Puharjeva 3 — PE »Emona«
27. Jarc Ivan, glavni skladiščnik za prevzem — OE »Mercator«
28. Jarnovič Ciril, računovodja — PE »Standard«
29. Jenko Jože, avtomehaničar — OE »Mercator«
30. Igljčar Rajko, potnik — OE »Mercator«
31. Kobe Franc, direktor PE »Metlika«
32. Kotnik Viktor, direktor PE »Standard«
33. Korencan Vilko, poslovodja SP Celovška 99 — PE »Grmada«
34. Križ Francka, poslovodkinja — PE »Metlika«
35. Kraker Franja, poslovodja prodajalne Ilirska 15 — PE »Hrana«
36. Kušar Vinko, šef prodajnega oddelka — OE »Mercator«
37. Kambič Sonja, vodja splošnega sektorja — PE »Emona«
38. Knapič Jožica, poslovodkinja SP Luče — PE »Jelka«
39. Kambič Marjanca, namestnik poslovodje SP Vrhovec — PE »Hrana«
40. Kastelic Slavka, poslovodja prodajalne Tržaška 46 — PE »Hrana«
41. Klun Metod, potnik — OE »Mercator«
42. Kumar Franc, potnik — OE »Mercator«
43. Kotnik Franc, skladiščnik za pripravo in izdajo blaga — OE »Mercator«
44. Legat Anton, direktor gospodarsko-računskega sektorja — OE »Mercator«
45. Luzar Peter, poslovodja blagovnice Novo mesto — PE »Standard«
46. Levstik Ivan, samostojni komercialni referent — OE »Mercator«
47. Lindič Stane, sofer — OE »Mercator«
48. Logar Viktor, šef papirnega oddelka — OE »Mercator«
49. Mamilovič Avgust, direktor zunanjetrgovinskega sektorja — OE »Mercator«
50. Mokorel Jože, direktor PE »Preskrba«
51. Marinšek Stane, direktor PE »Gradščec«
52. Miller Rudi, direktor OE TMI
53. Mavko Kazimir, direktor OE »Investa«
54. Marušič Fani, poslovodkinja blagovnice Logatec — PE »Logatec«
55. Mršol Drago, potnik — OE »Mercator«
56. Močnik Stanislav, skladiščnik — OE »Mercator«
57. Marn Justi, referent za SP — OE »Mercator«
58. Marolt Viktor, šef živilskega skladišča — OE »Mercator«
59. Mohar Peter, kontrolor — OE »Mercator«
60. Nevečny Karel, šef galanterijskega skladišča — OE »Mercator«
61. Novak Zinka, šef saldakontistov — OE »Mercator«
62. Osterc Adolf, generalni direktor podjetja
63. Oveca Anica, poslovodkinja SP Dravlje — PE »Grmada«
64. Oplotnik Francka, namestnik poslovodje, Miklošičeva 34 — PE »Emona«
65. Olivo Armando, poslovodja prodajalne Tavčarjeva 6
66. Pogačnik Marjan, direktor splošnega sektorja — OE »Mercator«
67. Pisanski Marija, direktor OE Emba
68. Povirk Ivan, poslovodja prodajalne Bernekarjeva 22 — PE »Rožnik«
69. Presetnik Marica, šef računovodstva trgovine na debelo — OE »Mercator«
70. Pajnič Pepca, poslovodja prodajalne Tugomerjeva — PE »Grmada«
71. Požar Marija, prodajalka SP Rožanska 2 — PE »Rožnik«
72. Prvinšek Franc, namestnik šefa nabavnega oddelka — OE »Mercator«
73. Pirnat Ivica, šef oddelka — OE »Mercator«
74. Rozman Janez, namestnik generalnega direktorja
75. Rupelj Mirko, vodja pravnega sektorja — OE »Mercator«
76. Rener Jože, direktor PE »Grmada«
77. Papl Anton, direktor PE »Litija«
78. Resman Jože, komercialist — PE »Grmada«
79. Strojčan Franc, direktor PE »Emona«
80. Stančič Anton, direktor PE »Rožnik«
81. Saje Jože, skladiščnik oddelka — OE »Mercator«
82. Slanc Martin, poslovodja prodajalne PE »Metlika«
83. Simčič Fančl, komercialist — PE »Hrana«
84. Seliškar Anica, poslovodja SP Tržaška 37/b — PE »Hrana«
85. Smole Marjan, potnik — OE »Mercator«
86. Selan Andrej, šef transportnega oddelka — OE »Mercator«
87. Semolič Jože, sofer — OE »Mercator«
88. Šmid Adolf, direktor PE »Hrana«
89. Šega Ivanka, vodja splošne službe — PE »Hrana«
90. Škerl Jelka, poslovodja prodajalne Tržaška 67 — PE »Emona«
91. Seme Jože, poslovodja prodajalne Kidričeva 5 — PE »Emona«
92. Stular Pavle, poslovodja PC Savsko naselje — PE »Grmada«
93. Sintler Konrad, potnik — OE »Mercator«
94. Soln Jože, sofer — OE »Mercator«
95. Turk Vinko, direktor sektorja trgovine na drobno — OE »Mercator«
96. Turšič Gizela, poslovodja mlekarne v PC Savsko naselje — PE »Grmada«
97. Tesnar Ana, poslovodja prodajalne Zalog — PE »Grmada«
98. Tešar Milica, poslovodja SP Pod Naklom — PE »Logatec«
99. Trontelj Alojz, sofer — OE »Mercator«
100. Urbančič Franc, poslovodja SP Jeranova 24 — PE »Emona«
101. Vrhovec Stane, direktor razvojno-planskega sektorja — OE »Mercator«
102. Varičak Silva, direktorica gostinske enote »Kavarna Evropa«
103. Vuk Jurij, poslovodja prodajalne Miklošičeva 34 — PE »Emona«
104. Vrhunc Dragica, kalkulant — OE »Mercator«
105. Vajda Anica, šef računovodstva trgovine na drobno — OE »Mercator«
106. Vidmar Lev, ekonom — OE »Mercator«
107. Zupanc Miljutin, direktor PE »Hladilnica«
108. Zajc Miro, poslovodja prodajalne Trubarjeva 93 — PE »Emona«
109. Zanoškar Betka, poslovodja SP Gerbičeva 49 — PE »Emona«
110. Zabukovec Marija, pomočnik šefa fakturnega oddelka — OE »Mercator«
111. Zerovnik Andrejka, računovodkinja — PE »Jelka«
112. Zbogar Stane, delavec v prodajalni Trubarjeva 93 — PE »Emona«
113. Žitnik Ančka, blagajničarka — PE »Grmada«

Justi Marn v spomin

Dne 29. aprila 1970 smo se poslednjič poslovili od naše drage Justi Marn.

Bridka je bolečina tvojih najdražjih, tesno pa je v srčih tudi nam, ki smo te cenili in te tako tovariško imeli radi. Cenili smo te in spoštovali kot človeka, ki se je raz-

mopostrezne trgovine. Vodila je prvo Mercatorjevo samopostrežno prodajalno v Ljubljani. Bilo je leta 1960, ko je bila istočasno še upravnik potrošniškega centra v Tugomerjevi ulici. Justi Marnova je bila med prvimi, ki jo je delavski svet z vsem zaupanjem poslal na strokovno prakso v Švico, katere uspešne rezultate je s potrojeno prizadevnostjo prenašala na nove in mlajše kadre.

dajal delu in sodelavcem z nesebičnostjo, tiho skromnostjo in prizanesljivostjo, s popolno predanostjo do dela in napredka.

Justi Marnova je bila rojena v kraju Ardro v mali kmečki družini. V Raki pri Krškem je pred 37 leti začela obiskovati osnovno šolo. Solanje je prekinila vojna, ko je morala zapustiti osmi razred in bila s starši vred izseljena v okupatorjevo taborišče v Nemčiji. Po vojni se je vrnila v domovino. Z dvajsetimi leti je prišla v Ljubljano, kjer je našla svojo prvo zaposlitev. Leta 1948 je z uspehom obiskovala tečaj za trgovinske delavce, nakar pa jo srečujemo dva meseca v mladinski delovni brigadi. Tu pa se začelja njena samozavestna pot organizatorja, rasti, uspehov, priznanj in zaupanja.

Ni bil slučaj, da jo je njeno predano delo privedlo med pionirje slovenske sodobne sa-

mopostrežne trgovine. Vodila je prvo Mercatorjevo samopostrežno prodajalno v Ljubljani. Bilo je leta 1960, ko je bila istočasno še upravnik potrošniškega centra v Tugomerjevi ulici. Justi Marnova je bila med prvimi, ki jo je delavski svet z vsem zaupanjem poslal na strokovno prakso v Švico, katere uspešne rezultate je s potrojeno prizadevnostjo prenašala na nove in mlajše kadre. Dvainštirideset Mercatorjevih samopostrežb je tesno povezanih z njenim delom. Ob njih otvoritvi smo ji nešteto krat skromno, morda še anonimno rekli: hvala..., kajti noči in dneve je bila pripravljena žrtvovati delu ob pospešenih pripravah na otvoritve novih trgovskih objektov. Pomagala je s svojim strokovnim znanjem in organizacijsko sposobnostjo, vlivala poguma, kjer je bilo treba, in če je kdo od sodelavcev brez moči omagal, je poprijela še za njegovo delo. In ko so se že slovesno odpirala vrata naših novih trgovskih objektov, je njena zadnja skrb veljala, z vso človeško toplino in razumevanjem, novo nastalemu kolektivu, njegovi medsebojni interpersonalni in strokovni ubranosti na delovnem mestu.

Bila je pravi biser med značaji, s svojo izredno mirnostjo in plemenitostjo — toliko bolj opazna in priljubljena.

Smrt, čeprav naravna spremljevalka rojstva in življenja, je vedno bridka, pa kadarkoli se pojavi. Toliko bridkejša je, ko prekine nit življenja človeku v njegovi najlepši ustvarjalni in življenjski dobi. In v prav takih okoliščinah smo izgubili njo, vestno sodelavko, ljubečo mater in ženo.

Tvoj svetli lik sodelavke je in bo ostal neizbrisen v analih naše delovne skupnosti.

Ohranili te bomo v trajnem spominu, tako kot smo te poznali, skromno in nadvse delavno tovarišico.

Smoter in cilj naše pokojne Juste je bil — urejenost in bogata založenost naših SP

Ugotovitve in sklepi organov upravljanja podjetja

Na 12. zasedanju dne 29. oktobra 1969 je CDS:

- Ugotovil datum veljavnosti I. sprememb statuta podjetja, ki veljajo od 19. 6. 1969 dalje, in okvirnega pravilnika o varstvu pri delu podjetja, ki velja od 15. 6. 1969 dalje.
- Razpravljal o pripravah na proslavo 20-letnice podjetja, ki bo 27. novembra 1969. V zvezi s tem je sprejel sklep o dodelitvi 50.000 din Onkološkemu inštitutu v Ljubljani.
- Obravnaval in sprejel analizo periodičnega obračuna podjetja per 30. 6. 1969.
- Potrdil je za 9,45 % povečan investicijski program za trgovski paviljon v Novem mestu in za 6,89 % povečan investicijski program za trgovski paviljon v Črnučah.
- Sprejel je investicijska programa za blagovno hišo v Celju in za blagovno hišo v Idriji.
- Zagotovil je potrebna sredstva za naslednje novozgrajene objekte: Zadvor, Zadobrova, Črnuče, Postojna in Novo mesto.
- Sprejel sklep o nakupu prodajnega paviljona.
- Dal je načelno soglasje za odkup prodajnih in skladiščnih prostorov in ustreznega dela zemljišča v Šentjurju št. 15, odobril nakup zemljišča v Tomačevem v breme PE Špecerija, nakup poslovne stavbe (skladišča) od podjetja »Žito« Ljubljana, v Novem mestu v breme PE Standard, odobril odprodajo zemljišča na Viški cesti 29, št. 1073 »Splošnemu gradbenemu podjetju« Grosuplje, potrdil pogodbo o nakupu poslovnih prostorov na Rudniku 21, parcela št. 2451/5 k. o. Rudnik, za PE Rožnik in poslovnih prostorov na parcelah št. 3043, 3046/2 in 3110 k. o. Dobrova v breme PE Hrana.

Sprejel je sklep o prenosu poslovnih prostorov PE Jelka v Lučah ob Savinji in obveznosti, ki bremenijo te poslovne prostore, v osnovna sredstva podjetja oz. organizacijske enote Mercator.

Na 13. zasedanju dne 23. decembra 1969 je CDS:

- Sprejel II. spremembe statuta veletrgovine Mercator.
- Sprejel »okvirni pravilnik o narodni obrambi in civilni zaščiti«, ki stopi v veljavo 8. dan po objavi, uporablja pa se od 1. 1. 1970 dalje. Na podlagi 15. člena tega pravilnika je imenoval komisijo za narodno obrambo podjetja v sestavi: Adolf Osterc, Marjan Pogačnik, Marija Štular, Rudi Müller, Miljutin Zupanc, Marija Pisansky, Viktor Kotnik, Edo Božič in Andrej Selan.
- Sprejel »okvirni pravilnik o opravljanju prevozov z motornimi vozili v javnem in notranjem prometu«.
- Obravnaval in sprejel analizo periodičnega obračuna podjetja per 30. 9. 1969.
- Sprejel predlog finančnega plana za leto 1970 za podjetje kot celoto in predlog plana investicij za leto 1970.
- Pooblastil predsednika oz. namestnika predsednika delavskega sveta podjetja, da izda za sprejete in potrjene investicijske programe ustrezne odločbe za najetje investicijskega kredita pri KBH Ljubljana v skladu z dogovorom o poslovnem sodelovanju, sklenjenem s KBH Ljubljana dne 13. 3. 1969.
- Preimenoval dosedanje komisijo za osnovna sredstva, imenovano na 12. zasedanju CDS dne 3. 9. 1969, v sestavi: Stane Vrhovec, Jože Sitar in Rado ing. Otrin, v komisijo za

sprotno izvajanje plana investicij podjetja.

- Za sprotno izvajanje plana investicij za leto 1969 in 1970, sprejetih na dosedanjih in naslednjih zasedanjih CDS, je pooblastil komisijo za sprotno izvajanje plana investicij podjetja, da v okviru sprejetih konkretnih, približnih ali okvirnih zneskov v planu investicij za leto 1969 in leto 1970 potrjuje konkretne investicijske programe za posamezne objekte in določa druga sredstva, ki so v zvezi s tem potrebna ter predlaga zanje predsedniku CDS in namestniku predsednika CDS izdajo posameznih odločb, ki so pri najemanju in črpanju kreditov potrebne. Hkrati je pooblastil predsednika CDS oz. njegovega namestnika, da podpisujeta te odločbe s tem, da se posamezni zneski, določeni s planom investicij za leto 1969 in leto 1970, ne smejo prekoračiti za več kot 10 %, ne da bi popreje ponovno sklepal CDS.
- Za sklepanje in podpis pogodb o najemanju kredita za uresničitev plana investicij za leto 1969 in za leto 1970 v okviru dogovora o poslovnem sodelovanju s Kreditno banko Ljubljana, z dne 13. 3. 1969 je pooblastil generalnega direktorja Adolfa Osterca oz. od njega pooblaščen osebo in namestnika generalnega direktorja Janeza Rozmana ter za sopodpisnika Antona Legata in Marico Presetnik.
- Za črpanje kredita iz posameznih kreditnih pogodb, sklenjenih na osnovi dogovora o poslovnem sodelovanju s KBH Ljubljana z dne 13. 3. 1969 za uresničitev plana investicij za leto 1969 in za leto 1970, je pooblastil obratno enoto Investo, za katero podpisujejo s tem v zvezi vse listine Kazimir Mav-

ko, Jože Sitar, Ciril dr. Žakel in Minka Tomc.

- Imenoval komisijo za izvedbo referenduma v PE Polje v sestavi: Tončka Urbanc, Jože Knavs, Edo Božič.
- Potrdil sklepe, ki jih je glede višine obratnih sredstev sprejela komisija za sprotno izvajanje plana investicij za leto 1970 in sicer:
- zagotovijo se obratna sredstva za nemoteno poslovanje naslednjih novozgrajenih objektov: blagovnico »Tržič«, trgovskih paviljonov Zadvor, Novo mesto, Črnuče in Postojna ter blagovne hiše v Beogradu.
- Potrdil je investicijski program obratne enote TMI Ljubljana, Mesarska 1, v predračunski vrednosti 5.567.659 din za izgradnjo sanitarnega objekta, ureditev pakirnice in nakup prodajalne Vodnikova — Zolgarjeva ulica.
- Potrdil je kupoprodajno pogodbo za nakup hiše v Šentjernej št. 15 na parceli številka 62 za kupnino 600.000 din in kupoprodajno pogodbo za nakup stavbe v Trebnjem številka 28 za kupnino 130.000 dinarjev.

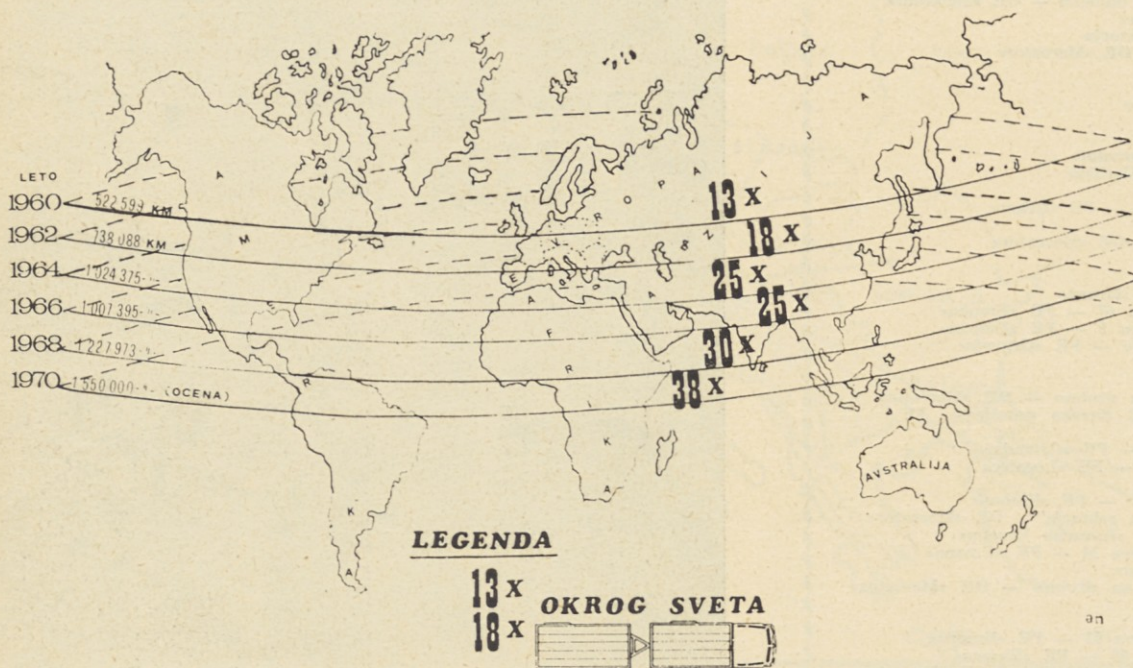
Na 14. zasedanju dne 10. 2. 1970 je CDS:

- Ugotovil, da II. spremembe statuta podjetja pričnejo veljati dne 28. 2. 1970. Okvirni pravilnik o narodni obrambi in civilni zaščiti prične veljati dne 29. 1. 1970. Okvirni pravilnik o opravljanju prevozov z motornimi vozili v javnem in notranjem prometu prične veljati dne 29. 1. 1970.
- Centralni delavski svet soglašal s pripojitvijo trgovskega podjetja Trgopromet Kočevje k veletrgovini Mercator Ljubljana. Pred odločitvijo je CDS obravnaval ekonomsko-finančno analizo in ugotovil ekonomsko upravičenost te pripojitve.

Delovni kolektiv trgovskega podjetja Trgopromet Kočevje je na referendumu, dne 20. 1. 1970 z večino glasov odločil za pripojitev k veletrgovini Mercator. Na podlagi nespornega izida referenduma je delavski svet trgovskega podjetja Trgopromet Kočevje izglasoval pripojitev po poprejšnji obravnavi ekonomsko-finančne analize o upravičenosti pripojitve.

Trgovsko podjetje Trgopromet, Kočevje je registrirano za vrsto trgovskih dejavnosti s trgovanjem na drobno in debelo, ima 32 poslovalnic, upravo in skladišče, RTV servis in lastni avtopark. Skupne letne realizacije prometa ima podjetje približno 2/3 prometa na drobno in 1/3 na debelo. Gospodarjenje podjetja je zelo uspešno. Realizacija v letu 1969 je znašala ca. 68 milijonov din, poslovni sklad podjetja 5,8 milijona, krediti za osnovna sredstva 1,2 milijona, aktivna osnovna sredstva 7 milijonov in poprečna obratna sredstva 5,5 milijona din. Lastnih obratnih sredstev v poslovnem skladu ima podjetje 42 %. Poprečno ustvari Trgopromet letno 1,2 milijona din skladov in 400.000 din amortizacije.

PREVOŽENI KM S TOVORNJAKI IN KOMPIJI

Toliko smo prevozili z našimi transportnimi sredstvi v 10 letih

Srečanje vodilnih delavcev podjetja ob zaključku poslovnega leta

Razmerje med osebnimi dohodki in skladi je 75:25 v korist osebnega dohodka. Podjetje ima dokaj obnovljene poslovalnice in večjih investicijskih problemov nima. Svoje poslovanje želi razširiti na področje južno od Kočevja na reško področje. Bodoča poslovna enota nima integracijskih zahtev, želi si le napredek lastnega podjetja v urejenih medsebojnih odnosih, s čimer bo hkrati zagotovljen tudi napredek veletrgovine Mercator kot matičnega podjetja. PE Trgopromet bo enota s samostojnim obračunom in lastnimi organi upravljanja brez lastnosti pravne osebe.

- Nadomestne volitve članov centralnega delavskega sveta podjetja Mercator v priporočnem podjetju Trgopromet Kočevje bodo v ponedeljek, dne 23. 2. 1970.
- Volitve vodi centralna volilna komisija, v katero se imenujejo: Mirko Rupelj — predsednik, Metod Poražen — član, Franc Gorc — član. Volitve se bodo opravile v 23. volilni enoti za PE Trgopromet Kočevje, ki voli 3 člane v centralni delavski svet veletrgovine Mercator za dobo 4 let. Za 23. volilno enoto se imenuje komisija za sestavo volilnega imenika in sicer: Vera Urh predsednik, Nežka Papul — član, Ivanka Troha — član.
- Tov. predsednica centralnega delavskega sveta je seznanila člane o dogovorih o poslovnotehničnem sodelovanju, ki se vodijo med turističnimi podjetji Slavnik Koper, Kompas iz Ljubljane in Mercatorjem Ljubljana. Po tem dogovoru se bodo povezovale turistične usluge s hotelirstvom, naše podjetje pa bo pristopilo k temu sodelovanju z oskrbovanjem hotelov in turističnih organizacij na podlagi naslednjih načelnih smernic:
- dogovarjanje in globalno usklajevanje perspektivnih planov in programov;
- kompleksna raziskava domačega in tujega tržišča;
- sodelovanje ter koordiniran nastop pri bankah in drugih finančnih partnerjih;
- vzajemna izmenjava turističnih in drugih gospodarskih informacij, ki so v posredni ali neposredni zvezi s skupnim predmetom poslovanja;

- skupno investicijsko vlaganje v objekte, ki bodo prispevali k večji akumulativnosti in boljšemu izkoriščanju zmogljivosti;
 - sodelovanje in usklajevanje v kadrovske politiki in izobraževanje kadrov s sezonsko izmenjavo kadrov, pošiljanjem na inozemsko prakso in podobno;
 - sodelovanje pri propagandno-reklamnih akcijah;
 - racionalnejše in enakomernejše izkoriščanje potniškega in tovornega voznega parka;
 - večja in koordinirana prodaja hotelskih, gostinskih in drugih storitev vseh treh podjetij ter dogovarjanje nasploh v zadevah komercialne politike;
 - medsebojno sklepanje finančnih aranžmajev;
 - formiranje občasnih skupnih strokovnih teamov za strokovno obdelavo določene problematike;
 - sodelovanje pri uvajanju mehanografije.
- Navedena vsebina dela, ki jo bo potrebno po posameznih temah strokovno obdelati, ni dokončna, ker se bodo v praksi prav gotovo pokazale še druge možnosti sodelovanja. Zagotovo pa predstavlja pomembne stične točke za skupno sodelovanje, ko bodo osvojena načela in vsebina sodelovanja in ko se bo tudi izbrala ustrezna pravna oblika, preko katere so bo odvijalo sodelovanje.
- Soglašal z notranjo pripojitvijo poslovne enote Polje k organizacijski enoti Mercator z veljavnostjo od 1. 1. 1970 dalje.

Delovni kolektiv PE Polje je dne 25. 12. 1969 izvedel referendum o notranji pripojitvi poslovne enote Polje k OE Mercator.

Po poprejšnji proučitvi ekonomsko-finančne analize o upravičenosti notranje pripojitve je referendum uspel ter je delavski svet PE Polje nato na podlagi uspelega referenduma sprejel sklep o tej pripojitvi. Nato je o njem razpravljali tudi delavski svet OE Mercator in jo z večino glasov potrdil.

- Referendum za notranjo pripojitev PE Logatec k OE Mercator se izvede 20. 2. 1970. V komisijo za izvedbo referenduma se imenujejo: Vinko Turk — predsednik, Jože Nagode — član, Danica Ožbolt — član.
- Potrdi se prodaja gostišča Blagajka in gospodarskega po-

slojja na Črnem vrhu Mirku in Slavki Avšiču, za ceno 96.000 din.

- Potrdi se dodatek k pogodbi, sklenjeni med Mercatorjem Ljubljana in Splošnim gradbenim podjetjem »Grosuplje« o prodaji dela parcele št. 1073 — Viška c. 29, Ljubljana, ki določa, da SGP Grosuplje kot kupec in bodoči uporabnik zemljišča zagotovi služnost uvoza in izvoza z vsemi vrstami vozil med stavbo Viška 29 in novim poslojem ter se pod tem pogojem odproda tudi del zemljišča v izmeri do 5 m, vzporedno s stavbo na Viški 29 do Gradašnice, česar prvotno pogodba ni določala.
- Potrdi se predpogodba za nakup zemljišča v Novi Gorici, parcela št. 671/2 k. o. Nova Gorica v izmeri 4432 m² od Skupščine občine Nova Gorica.
- Pri organizaciji združenega dela podjetja, poslovni enoti Grmadi, se pri prodajalni Medvedova 12 razširi predmet poslovanja na prodajo: mleka in mlečnih izdelkov, kruha, peciva in slaščičarskih izdelkov.

Na 15. zasedanju dne 25. 2. 1970 je CDS:

- Sprejel zaključni račun za podjetje kot celoto za leto 1969 in razdelitev dohodka.
 - V centralni delavski svet so bili iz PE Trgopromet Kočevje izvoljeni: Viktor Butala, Janez Lunder in Franc Kovačič. Volitve v CDS v pripojeni enoti Trgopromet Kočevje so bile 23. 2. 1970. Po volilnem imeniku je bilo v PE Trgopromet 210 volivcev, od katerih jih je glasovalo 189, opravičeno pa ni glasovalo 21 volivcev. Oddanih je bilo 188 veljavnih glasovnic in 1 neveljavna.
 - Ustanovil PE Trgopromet Kočevje, Ljubljanska 18 ter v celoti sprejel ustanovitveni sklep s predlaganimi spremembami.
 - Soglašal s pogodbo o medsebojnih razmerjih, ki se sklene med veletrgovino Mercator kot matičnim podjetjem in PE Trgopromet Kočevje.
 - Soglašal z notranjo pripojitvijo PE Logatec k organizacijski enoti Mercator z veljavnostjo od 1. 1. 1970 dalje.
- Referendum je bil izvršen 20. 2. 1970 z naslednjim rezultatom: Od skupno 60 članov delovnega kolektiva jih je glasovalo skupno

59 članov delovnega kolektiva in sicer: 54 za pripojitev, 5 jih je glasovalo proti pripojitvi, 1 član delovne skupnosti pa je bil upravičeno odsoten, 1 glasovnica pa je bila neveljavna. Na podlagi uspelega referenduma je nato delavski svet PE Logatec dne 23. 2. 1970 sprejel sklep o pripojitvi. O pripojitvi je nato razpravljali še DS OE Mercator dne 24. 2. 1970 ter po poprejšnji proučitvi ekonomsko-finančne analize o upravičenosti notranje pripojitve pripojitev potrdil.

— Po pripojitvi trgovskega podjetja na debelo in drobno »Trgopromet« Kočevje se razširi predmet poslovanja Veletrgovine Mercator še na dejavnosti, ki jih je imelo pripojeno podjetje in sicer:

Trgovanje na debelo in drobno: orožje, lovške potrebščine, strelivo, razstrelivo in pirotehnično blago, stare stvari, proizvodnja sodavice, polnjenje alkoholnih in brezalkoholnih pijač, servisna dejavnost za popravilo radioaparatur, tranzistorjev, televizorjev in gospodinjstev aparatov.

— Pri organizaciji združenega dela podjetja, poslovni enoti Litiji, se pri SP »Pri banki« razširi predmet poslovanja na: prodajo svežih rib.

Na 16. zasedanju dne 9. 4. 1970 je CDS:

— Na podlagi 264. člena statuta sprejel III. spremembo statuta podjetja in sicer:

7. člen

Doda se nov odstavek:

»Izjemoma lahko ustanovi centralni delavski svet samostojno organizacijo združenega dela — pravno osebo iz novopripojenega podjetja, če je ob pripojitvi registrirano in opravlja zunanjetrgovinsko dejavnost«.

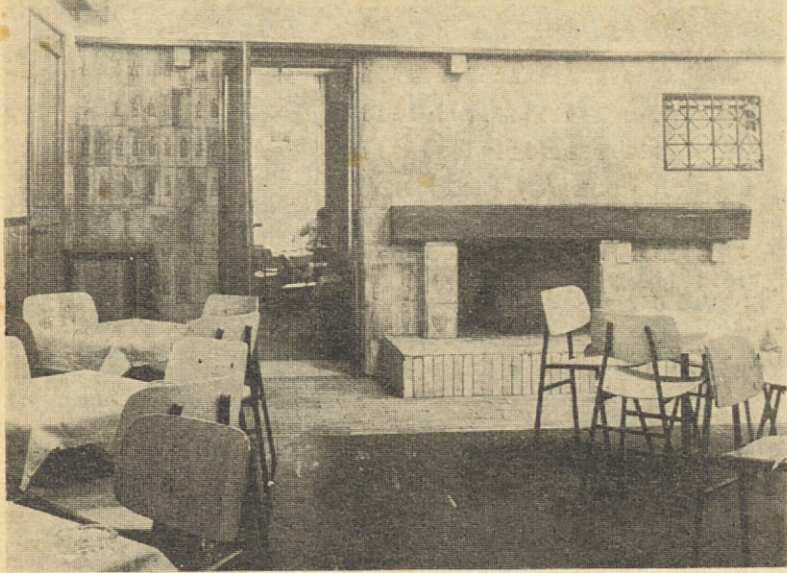
184. člen

Ta člen se spremeni, tako da se glasi:

»Delovna mesta s potrebno strokovno izobrazbo posameznega poklica oziroma smeri ter druge pogoje, glede delovne sposobnosti, določa za vsako delovno mesto akt o sistematizaciji delovnih mest enote, na podlagi okvirnega pravilnika o sistematizaciji delovnih mest Veletrgovine Mercator.

Kavarna Evropa

Kavarna Evropa — gostinska soba

Dela in delovne naloge v delovnem procesu posamezne enote, kot stalno vsebino enega ali več delavcev določene strokovne izobrazbe, delovnih izkušenosti in drugih delovnih sposobnosti, določijo akt o sistematizaciji enote samostojno, lahko pa porabi v celoti ustrezne določbe okvirnega pravilnika o sistematizaciji delovnih mest podjetja.

— Sprejel pravilnik o volitvah.

Z zakonom o prenehanju veljavnosti določb zveznih zakonov, s katerimi so urejena vprašanja, na katera se nanaša ustavni amandma XV in ki je bil objavljen v Urad. listu št. 13 iz l. 1969, je razveljavljenih pretežno število členov temeljnega zakona o volitvah delavskih svetov in drugih organov upravljanja v delovnih organizacijah. Zaradi tega so se morale te določbe na novo urediti s statutom ali drugim splošnim aktom. Kot je statut že sam določil, se zadeve glede volitev organov upravljanja ter drugih kolegijskih in izvršilnih organov uredijo s posebnim pravilnikom o volitvah. Upoštevano je, da traja mandatna doba članov DS podjetja in enot štiri leta. Nadalje je sprememba v tem, da ni več prepovedi ponovne izvolitve za nikogar. Ostala pa je še določba, da ne more biti voljen za člana DS podjetja generalni direktor, za člana DS enote pa direktor enote. Določbe glede volilnega postopka so poenostavljene, vendar je pravilnik obdržal podoben postopek, kot je veljal doslej. Glede volilnega imenika veljajo določbe posebnega zakona o volilnih imenikih ter jih je pravilnik tudi prevzel iz tega predpisa.

— Razpisal volitve članov delavskega sveta podjetja in vseh delavskih svetov vseh enot Veletrgovine Mercator v petek, dne 24. aprila 1970.

Število članov, ki jih volijo posamezne enote, in komisije za sestavo volilnih imenikov so imenovane v posebnem sklepu, ki ga je sprejel CDS. Volitve članov CDS po vseh volilnih enotah vodi centralna volilna komisija, v katero so imenovani: Mirko Rupelj — predsednik, Marjanca Vrhovec — član, Vinko Turk — član, Tončka Urbanc — član.

— Soglašal in sprejel analizo zaključnega računa za leto 1969. Tov. Stane Vrhovec je najprej v zvezi z zaključkom gospodarjenja v letu 1969 navedel

nekaj osnovnih misli, ki bodo morale biti prisotne pri gospodarjenju v letu 1970. Gre za bistvene družbeno-ekonomske spremembe v gospodarskem sistemu, ki so v današnji analizi že prisotne in ki bodo z nadaljevanjem take politike imele dokajšen odraz na račun gospodarjenja in doseganja gospodarskih rezultatov v prihodnje. To so na eni strani predvsem močne inflacijske težnje ter splošna zadolžitev in na drugi strani težnje po ponovnih obremenitvah gospodarstva. Trgovina je v razvoju izvajanja gospodarske reforme dosegla določen napredek, kljub temu, da ta napredek še ni v celoti pokrila zaostanka, ki ga je bila trgovina deležna v povojnih letih. Predvsem pa bi bilo nepravilno prevzeti tezo, po kateri bi bila trgovina edini povzročitelj sedanjega porasta cen, saj se v blagovnem prometu neposredno javljajo tudi proizvajalci. Sodobne težnje v gospodarstvu gredo za tem, da se uveljavlja tako imenovana marketing koncepcija, ki vodi k vse tesnejši organski povezavi proizvodnje s trgovino, kar trgovino spreminja v integralni organsko in funk-

cionalno neposredno povezan del procesa reprodukcije. Iz konkretnih gospodarskih gibanj in iz podatkov analize je moč razbrati, da vplivata na sedanji porast cen predvsem obstoječa konjunktura in neskladnosti med ponudbo in povpraševanjem na tržišču, ki so deloma izraz določenih družbenih problemov, deloma pa posledica ekonomske neelastične izvozno-uvozne politike. Ponovne inflacijske težnje bodo nedvomno imele vpliv na realizacijo prometa in na stroške ter na akumulativnost in dohodek. Težnje po odvzemanju akumulativnosti trgovini bodo imele v letu 1970 bistvene negativne posledice, ker stroški poslovanja rastejo, dohodek pa se znižuje ne glede na to, da ima podjetje kot celota fiksirane investicijske obveznosti, tempirane in ekonomsko preračunane na akumulacijo, ki jo trenutno dosegamo. Za naše podjetje so značilni 3 glavni problemi, ki postajajo osnovni temelji pri ustvarjanju poslovne politike za leto 1970. Najprej je to velika razlika med potrebami in stanjem obratnih kreditov. V prihodnje se bo zato potrebno za boljšo poslovno v večji meri posluževati občasnih kratkoročnih kreditov, kljub temu, da so ekonomsko veliko manj utemeljeni. Naslednji problem je močna investicijska napetost, saj je celotni investicijski program tempiran na daljše obdobje, inflacijske težnje in nova emisijska poseganja pa niso upoštevana. Naslednje, na kar opozarja analiza lanskoletnega poslovanja, pa so velike zaloge, tako v poslovnih kot tudi v obratnih enotah. V nadaljnjem poslovanju bo treba izredno paziti na varčevanje v samem podjetju, imeti izreden občutek za investicijsko vlaganje in nujno izboljšati razmerje med stalnimi obratnimi sredstvi, razpoložljivim kapitalom in dokaj širokim fizičnim obsegom poslovanja, ki ga podjetje kot celota ima. Poslovno leto 1969 je bilo zaključeno z realizacijo, ki je za 16 % večja od leta 1968, plan realizacije za leto 1969 pa je bil presežen za 14 %.

Iz naše kavarne Evropa: slaščičarna

— Potrdil je spremembe in dopolnitve plana investicij za leto 1970 z naslednjimi objekti: Piran, Kranj, Domžale, Nova Gorica in Savsko naselje v Ljubljani.

— Potrdil je sklep komisije za sprotne izvajanje plana investicij z dne 26. 2. 1970, ki ga je sprejela za nabavo tipske opreme, pripadajoče k trgovskemu paviljonom »Deteljica«, Tržič, Postojna ter Zadvor in Soseska 6 v Ljubljani, ter dal soglasje z izdajno odločbo predsednice CDS, ki je bila izdana na osnovi sklepa komisije.

— Referendum za notranjo prijopitev PE Litija k OE Mercator se izvede dne 17. 4. 1970. V komisijo za izvedbo referenduma se imenujejo: Ramšak Jože, Savšek Milan, Vinko Turk.

— Odobril prodajo dela parcele ca. 250 m² štev. 113 v Škocjanu, k. o. Stara vas po ceni 15,00 din za m² pod pogojem, da delavski svet poslovne enote Standard pridobi privolitev pristojnega javnega pravobranilca, oz. da izvede postopek javne dražbe ali prodajo s pisnimi ponudbami, kot zahtevajo zakonski predpisi.

— Opravljanje zunanjetrgovinskega prometa se razširi na uvoz in izvoz na naslednjih trgovskih strokah:

1. živina, perutnina, njihovi izdelki ter predelave, perje;
2. krmila;
3. mesni izdelki;
4. zelenjava, sadje ter zelenjavni in sadni izdelki;
5. alkoholne in brezalkoholne pijače;
6. pisarniški material, papir, pisalni in šolski pribor ter celuloza;
7. medicinski in farmacevtski izdelki in medicinski instrumenti;
8. les, lesni izdelki in celuloza;
9. cestna motorna vozila, deli, pribor in gume za motorna vozila;
10. električna oprema;
11. kovinsko-predelovalno in tehnično blago;
12. akustični aparati in elektrotehnični material, razen električne opreme;
13. steklo, porcelan in keramično blago.

Pri organizaciji združenega dela podjetja poslovna enota Preskrba, Tržič, se ustanovita prodajalnice:

1. Naziv:
Veletrgovina Mercator,
Ljubljana
Poslovna enota Preskrba, Tržič
Prodajalna št. 8, Tržič, Koroška
cesta 7.

Predmet poslovanja: prodaja na drobno:
mleko in mlečni izdelki, kruh in pecivo — od tega:
sveže in konzervirano mleko, mlečni izdelki vseh vrst, margarina, kvas, med, medenjaki, kruh in pecivo, prepečenec in drobtine, keksi, piškoti, jajca, potice in sladkor,
alkoholne in brezalkoholne pijače — od tega:
brezalkoholne pijače, sadni sirupi in sokovi, sodavica, limonada in druge osvežujoče pijače in mineralna voda.

2. naziv:
Veletrgovina Mercator,
Ljubljana
Poslovna enota Preskrba, Tržič
prodajalna št. 22, Tržič, Cesta
Ste Marie aux Mines

Predmet poslovanja: prodaja na drobno:
mleko in mlečni izdelki, kruh in pecivo — od tega:
sveže in konzervirano mleko, mlečni izdelki vseh vrst, margarina, med, kruh in pecivo, prepečenec in drobtine, keksi in jajca, delikatese — od tega: testenine v originalnem pakiranju, kava in kavni nadomestki, čaj, konzervirane ribe, konzervirana zelenjava.

Dosedanja prodajalna:
Poslovna enota Preskrba, Trzič, Prodajalna št. 8 — konfekcija Trzič, Trg svobode št. 10, se ukine.

Pri prodajalni: Veletrgovina Mercator, Ljubljana — Prodajalna Polje I — trgovski paviljon, se ustanovita prodajni mesti:

a) Veletrgovina Mercator, Ljubljana
Prodajalna Polje I — prodajno mesto Senožeti, s predmetom poslovanja: prodaja na drobno: — živila in gospodinjske potrebščine, — mešano industrijsko blago, — zelenjava, sadje in njihovi izdelki, — mleko, mlečni izdelki, kruh in pecivo, — meso in mesni izdelki, — galanterijsko in bazarsko blago ter igrače, — pisarniški material, papir, pisalne in šolske potrebščine, — tobaki izdelki, vžigalice in potrebščine, — steklo, porcelan in keramika.

b) Veletrgovina Mercator, Ljubljana
Prodajalna Polje I — prodajno mesto Javor, s predmetom poslovanja kakor pod a).

Na 1. zasedanju, dne 14. 5. 1970 je CDS sprejel in ugotovil naslednje:

— III. spremembe statuta Veletrgovine Mercator se uporabljajo od 8. 5. 1970, Pravilnika o volitvah Veletrgovine Mercator pa z dne 17. 4. 1970.

— Predsednica CDS je podala kratko poročilo o delu centralnega DS v pretekli mandatni dobi. CDS je imel 16 zasedanj, na katerih je obravnaval in sprejmal razne interne akte, plan podjetja, investicijske gradnje ter druge zadeve v okviru svoje pristojnosti. O vsakem zasedanju so bila podana poročila o izvršenih sklepih, tako da so bili člani sprotno seznanjeni z realizacijo sklepov CDS. Za uspešno delo CDS je izrekla zahvalo vsem vodilnim delavcem in strokovnim službam podjetja ter komisijam CDS ter vsem članom centralnega DS.

— Na podlagi poročila predsednika centralne volilne komisije tov. Mirka Ruplja in poročila verifikacijske komisije so bile volitve v vseh volilnih enotah dne 24. 4. 1970 v redu opravljene.

— Potrdi se mandat novoizvoljenih članov CDS, ki so bili izvoljeni za dobo 4 let.

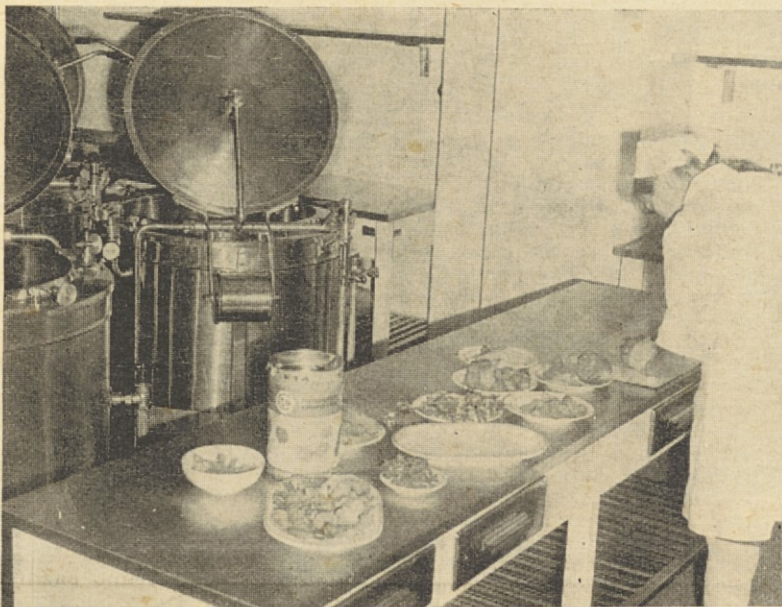
— Za predsednika centralnega delavskega sveta veletrgovine Mercator se izvoli tovarišico Vero Aljančič, za namestnika predsednika pa tov. Jožeta Resmana.

— Za člane centralnega upravnega odbora veletrgovine Mercator so bili izvoljeni:

1. Berčon Franc, OE Mercator
2. Božič Edo, OE Mercator
3. Osterc Adolf, OE Mercator
4. Jarnovič Ciril, PE Standard, Novo mesto

Obratna enota TMI — pogled v kuhinjo novega obrata družbene prehrane

V novem obratu družbene prehrane obratne enote TMI je možno skuhati 2 do 3 tisoč obrokov dnevno

5. Otrin ing. Rado, PE Hladilnica
6. Smid Adolf, PE Hrana
7. Mokorel Jože, PE Preskrba
8. Stančič Anton, PE Rožnik
9. Rener Jože, PE Grmada
10. Vuk Jurij, PE Emona
11. Selan Janez, OE TMI

— Za namestnike članov centralnega upravnega odbora so bili izvoljeni:

1. Rozman Janez, OE Mercator
2. Cvelbar Franc, PE Špecerija
3. Jugovic Vinko, PE Hrana
4. Marolt Viktor, OE Mercator
5. Resman Jože, PE Grmada
6. Mamilovič Avgust, OE Mercator
7. Arhar Drago, OE Mercator
8. Kovačič Franc, PE Trgopromet
9. Škoda Zora, PE Špecerija
10. Urbančič Franc, PE Emona
11. Majerle Ivan, OE TMI

— V komisije centralnega delavskega sveta so bili izvoljeni:

- a) V statutarno komisijo:
 1. Mokorel Jože
 2. Pogačnik Marjan
 3. Rupelj Mirko

b) V centralno komisijo za obravnavo kršitev delovnih dolžnosti:

1. Peteh Rudi
2. Resman Jože
3. Rupelj Mirko

Za namestnike članov:

1. Beber Vera
2. Nevečny Karel
3. Stančič Anton

c) V komisijo za osnovna sredstva in za sprotno izvajanje plana investicij:

1. Otrin ing. Rado
2. Sitar Jože
3. Vrhovec Stane

d) V komisijo za varstvo pri delu:

1. Malnar Tone
2. Pogačnik Marjan
3. Velkavrh ing. Živko

e) V komisijo za narodno obrambo so bili imenovani:

1. predsednik: Adolf Osterc, generalni direktor

2. člani: Marjan Pogačnik, direktor splošnega sektorja — namestnik vodje vojnih priprav

Marija Štular, sekretarka generalnega direktorja — tajnik komisije

Rudolf Miler, direktor OE TMI

Miljutin Zupanc, direktor PE Hladilnica

Marija Pisansky, direktor OE Emba

Viktor Kotnik, direktor PE Standard

Edo Božič, direktor sektorja trgovine na drobno

Drago Arhar, pomočnik direktorja sektorja trgovine na drobno

— Predmet poslovanja podjetja s trgovanjem na debelo se razširi na: — gradbeni material, v številni les.

Pri organizaciji združenega dela podjetja PE Trgopromet Kočevje se ustanovi nova prodajalna:

Naziv prodajalne:

Veletrgovina Mercator

Ljubljana

Poslovna enota Trgopromet,

Kočevje

prodajalna Mavrica, Kočevje

Trg 3. oktobra št. 10

Poslovni predmet: prodaja na drobno

— barve, laki, kemikalije in pribor

— gospodinjske potrebščine od tega: pakiran sladolez iz frižider kaset, otrobi, pasterizirano mleko v steklenicah, kruh in pecivo, milo, kristalna soda, lužni kamen, amonijakova in natrijeva soda, galun, belilo in plavilo za perilo, grafit in paste za peči, parketna loščila in kreme ter kreme za obutev, parafinske in voščene sveče, čistilna sredstva, lesno parketno oglje, sredstva in potrebščine za uničevanje mrčesa in miši, izdelki lesne galanterije za gospodinjstvo, sundžeri za gospodinjstvo, košare in gospodinjske mreže, škrob, žične gobe, parketna žima, zidni papir, papir za police, ovojni papir, imitiran pergament papir, celofan, vezalke za čevlje, motvoz in vrvice za perilo;

— proizvodi iz gume, kavčuka in plastičnih mas, od tega razna lepila za gumo in plastične mase.

— Ustavnemu sodišču Jugoslavije v Beogradu se predloži predlog za začetek postopka o oceni zakonitosti odredbe čl. 28 Odluke o urejivanju i korišćenju gradskog zemljišta na užem području grada, ki jo je sprejela Skupščina me-

Obratna enota TMI — tudi za transportna sredstva je treba stalno skrbeti

V PE Grmada je sodelovanje med vodstvom enote s starši in vajenci zelo uspešno

sta Beograd, ter ga objavila v Uradnem listu mesta Beograd št. 19, dne 21. 11. 1964, zaradi nesoglasnosti te odredbe z zveznim zakonom in ustavo oz. Zakona o splošnem upravnem postopku in osnovnim zakonom o ekspropriaciji.

— Odobri se nakup stavbe na Aškerčevi cesti 5 ter se pooblasti generalnega direktorja, da sklene po sodni ocenitvi pogodbo, kolikor da gospodarsko-računski sektor zagotovi, da so sredstva za nakup zagotovljena.

— Odobri se nakup stavbe na Gorupovi 7. Tu se pooblasti generalnega direktorja, da sklene po ocenitvi pogodbo, poprej pa mora dati soglasje o zagotovljenih sredstvih še gospodarsko-računski sektor podjetja.

— Pooblašča se predsednik oz. namestnik predsednika delavskega sveta podjetja, da izda za sprejete in potrjene investicijske programe ustrezne določbe za najetje investicijskega kredita pri KBH Ljubljana, v skladu z dogovorom o poslovnem sodelovanju sklenjenim s KBH Ljubljana dne 13. 3. 1969.

Za sprotno izvajanje plana investicij za leto 1969 in 1970, sprejetih na dosedanjih in na naslednjih zasedanjih CDS, se pooblasti komisijo za osnovna sredstva in za sprotno izvajanje plana investicij podjetja, da v okviru sprejetih konkretnih, približnih ali okvirnih zneskov v planu investicij za leto 1969 in za leto 1970, potrjuje konkretne investicijske programe za posamezne objekte in določa druga sredstva, ki so v zvezi s tem potrebna ter predlaga zanje predsedniku CDS in namestniku predsednika CDS izdajo posameznih odločb, ki so pri najemanju in črpanju kreditov potrebne. Hkrati se pooblašča predsednik CDS oz. njegov namestnik, da podpisujeta te odločbe, s tem da se posamezni zneski, določeni s planom investicij za leto 1969 in za leto 1970, ne smejo prekoračiti za več kot 20 %, ne da bi popreje ponovno sklepal CDS.

Za sklepanje in podpis pogodbe o najemanju kredita za uresničitev plana investicij za leto 1969 in za leto 1970, v okviru dogovora o poslovnem sodelovanju s Kreditno banko in hranilnico Ljubljana, z dne

13. 3. 1969 se pooblašča generalnega direktorja Adolfa Osterca oziroma od njega pooblaščen osebno in namestnika generalnega direktorja Janeza Rozmana ter za sopodpisnika Antona Legata in Marico Presetnik.

Za črpanje kredita iz posameznih kreditnih pogodb sklenjenih na osnovi dogovora o poslovnem sodelovanju s KBH Ljubljana, z dne 13. 3. 1969 za uresničitev plana investicij za leto 1969 in za leto 1970 se pooblašča obratno enoto Investo, za katero podpisujejo s tem v zvezi vse liste Kazimir Mavko, Jože Sitar, dr. Ciril Žakelj in Minka Tomc.

Na 1. seji centralnega upravnega odbora dne 14. 5. 1970 je bil za predsednika CUO izvoljen Franc Berčon — direktor sektorja trgovine na debelo, za namestnika predsednika pa Ciril Jarnovič — glavni računovodja poslovne enote Standard, Novo mesto.

Na 2. seji centralnega upravnega odbora dne 4. 6. 1970 so imenovali naslednje komisije in njihove člane:

a) Komisijo za okvirni pravilnik o delitvi dohodka podjetja:

1. Stane Vrhovec, predsednik
2. Ciril dr. Žakelj
3. Jože Renar

b) Komisijo za okvirni pravilnik o delitvi osebnih dohodkov podjetja:

1. Anton Stančič, predsednik
2. Viktor Kotnik
3. Janez Škraba

c) Komisijo za pravilnik o cenah:

1. Franc Prvinšek, predsednik
2. Janez Selan
3. Jože Resman

d) Komisijo za okvirni pravilnik o sistemizaciji delovnih mest:

1. Edo Božič, predsednik
2. Adolf Šmid
3. Franc Prvinšek

e) Komisijo za pravilnik o knjigovodstvu podjetja:

1. Anton Legat, predsednik
2. Ciril Jarnovič
3. Ciril dr. Žakelj

Do 25. 6. 1970 so dolžne komisija za sistematizacijo delovnih mest, komisija za pravilnik o cenah ter komisija za pravilnik o knjigovodstvu pripraviti predloge pravilnikov, da jih bo CUO objavil delovni skupnosti v razpravo.

Centralnemu delavskemu svetu se predlaga, da sklepa o stroških za kritje stroškov za pripravo osnutkov pravilnikov, ki jih člani komisije pripravljajo izven rednega delovnega časa.

V spomin na 8. marec 1970

V novem obratu družbene prehrane obratne enote TMI je poskrbljeno za izdatno prehrano po precej nizkih cenah

V novem obratu družbene prehrane obratne enote TMI

Bili smo zopet skupaj

Vsako slovo je težko, tudi tisto, ko se poslavljamo od ljudi, s katerimi smo bili dolgo skupaj, ki so nam bili sodelavci, prijatelji.

Skupaj smo ustvarjali, skupaj smo se veselili uspehov našega podjetja. Osem ur dnevno smo preživeli skupno in v nas je rasla želja, da bi postali pravi prijatelji. Vsakdo je nosil v sebi svoj svet, naša gledanja na življenje so se včasih razhajala, toda to je le še bolj popestrilo naše skupno življenje in kljub temu smo se znali zblížati. Bili smo si blizu v veselih in žalostnih trenutkih. Znali smo biti tudi čemerni, vendar to ni kalilo našega prijateljstva, saj smo si hitro odpustili.

Odšli ste iz naše sredine, saj ste dovolj žrtvovali in ustvarili. Na vaša mesta prihajamo mlajši, ki bomo vaše delo nadaljevali prav tako vestno kot vi.

Poslovili smo se, toda ne za vedno. Vsako leto se sestanemo in vsi smo zadovoljni. Veseli smo, da ste se mnogi udeležili tega snidenja, veseli smo vaših izjav, ki govorijo v prid takim srečanjem.

Tov. ALOJZ GWARDJANČIČ

Lepo je, da nas v podjetju spomnite in cenite tisto, kar smo dali zanj. To je kot družina. Podjetje se pobriga za vse in ni razlike med enimi in drugimi. Vsi se zavedate, da boste tudi vi prišli za nami. Všeč mi

je, da nas pridejo pozdravit direktorji.

Tov. LJUBO KAVS

Prireditev ob tej priložnosti mi je zelo ugajala. Taka srečanja omogočajo, da se ne prekine popolnoma kontakt z ljudmi, s katerimi smo nekdanj skupaj delali.

Tov. MAJA KLANČAR

Letos sem prvič med upokojenci in sem zelo vesela, da sem zopet srečala stare znance. Pogostitev je bila lepa.

Tov. ANTON MOHAR

V pokoju sem že deseto leto. 32 let sem bil vlakovodja pri JŽ, nato pa še 4 leta honorarec pri Mercatorju. Sedaj sem doma, kjer se vedno najde dovolj dela. Srečanja, ki ga prirejate vsako leto, se prav rad udeležim.

Tov. VIKTOR CIMPERMAN

15 let sem bil honorarno zaposlen pri Mercatorju kot kontrolor faktur. Verjemite, da mi vsa ta leta ni nihče izrekel žal besede, zato so mi ostala v lepem spominu. Najlepše pa je bilo, ko sem bil 7 let upravnik v počitniškem domu v Selcah in Jadranovem. To so bili zares lepi časi.

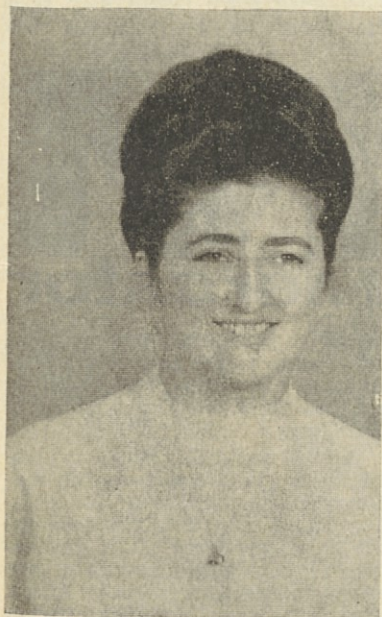
Rad prihajam med stare znance in prijatelje, ki jih nimam ravno malo. Nanje me vežejo lepi spomini.

Nada Lombardo

Po enem letu smo se ponovno srečali z našimi nekdanjimi sodelavci

Center za napredek trgovine in embalaže Ljubljana je organiziral prvo tekmovanje blagajničark samopostrežnih trgovin. Tekmovanje je bilo v okviru prireditve prve jugoslovanske razstave trgovske in gostinske opreme, embalaže, strojev za pakiranje, transportne in skladiščne opreme »JUTRO« v Celju in V. zbornice trgovinskih delavcev Slovenije, dne 15. novembra 1969.

Bronislava Mežan je zasedla 1. mesto

Tekmovanje blagajničark

Vera Bitežnik je zasedla 4. mesto

Tekmovanje je obsegalo:

- a) Tekmovanje v hitrosti obračuna kupljenega blaga. V ta namen so tekmovalke prejele 15 različnih artiklov, nameščenih v nakupovalnih košaricah, opremljene s ceno, kot se prodaja v samopostrežnih trgovinah.

- b) Tekmovanje v hitrosti prepisovanja treh testov po predlogi, ki so jih prejele na tekmovanju.

Tekmovalke so uporabljale blagajne Hugin, Anker in NCR. Zagotovljene so jim bile takšne blagajne, kot jih blagajničarke uporabljajo za svoje delo v prodajalni.

Blagajničarke so tekmoval v obeh razpisanih disciplinah, ocenjevala se je hitrost odtipkanih postavk z zaključnim saldonom. Tekmovalke, ki so se zmotile, so bile avtomatično diskvalificirane in se jih ni ocenjevalo.

Skupno število prijavljenih blagajničark je bilo 61, naše podjetje jih je poslalo 5. Od vseh prijavljenih jih je tekmovalo samo 47, od teh je bilo 10 uspešnih.

Vse tekmovalke so prejele častne diplome o udeležbi na I. tekmovanju blagajničark trgovinskih organizacij, prvih pet zmagovalk pa razen diplome še denarne nagrade.

Naše tekmovalke so zasedle naslednja mesta:

- Mežan Bronislava, PE Emona, 1. mesto
Bitežnik Vera, PE Grmada, 4. mesto

Vidmar Jelka, PE Hrana, 8. mesto

K doseženemu uspehu jim iskreno čestitamo. Iz našega kolektiva sta tekmovali še Marija Intihar (PE Hrana) in Nada Šteblaj (PE Špecerija).

Ker je bilo tekmovanje v opisani obliki prvič v Jugoslaviji, smo z uspehom več kot zadovoljni, kar pa naj bi bila še nadaljnja spodbuda za čim boljše strokovno usposobljenost vseh naših blagajničark.

Justi Marn

Jelka Vidmar je zasedla 8. mesto

MESO, PAKIRANO PO NOVEM

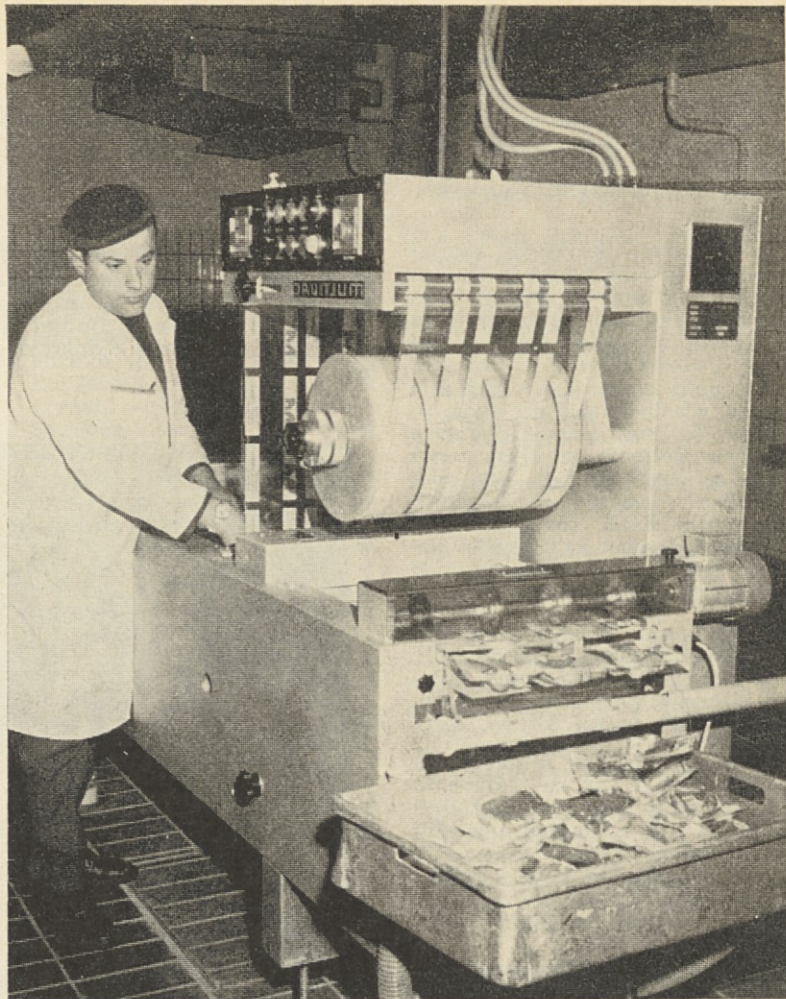
Velika večina žensk ima poleg službe na skrbi še gospodinjstvo in prav zaradi tega je vesela vsake novosti, ki pride na trg in ki jo razbremeni pri njenem vsakdanjem delu. Veliko časa porabi gospodinja za nabavo živil, zaradi tega kaže opraviti zaposleni ženski nakupe za ves teden nankrat. Res je, da včasih niti na trgu, niti v trgovinah in še manj v mesnicah ne dobi tistega, kar išče oziroma želi. Spričo tega bo novost, ki jo je vpeljal naš obrat »Tovarna mesnih izdelkov«, v veliko pomoč. V mislih imamo pakirano meso v brezračni vrečici, ki smo ga nedavno tega začeli pakirati in prodajati v vseh samopostrežnih trgovinah Mercatorja in drugod, kjer imajo hladilne naprave.

V trgovinah si gospodinja lahko sama izbere meso, kakršnega pač želi in kolikor želi. Na vrečki je natanko napisano, koliko je v njej mesa in koliko stane. Meso pakiramo v vrečici iz plastične mase ima precej prednosti pred drugim pakiranim mesom. Predvsem pakiramo vakuumsko le kvalitetno meso, vrečka je prozorna, tako da ne kupujemo »mačka v žaklju«, meso namreč vidimo od vseh strani in natan-

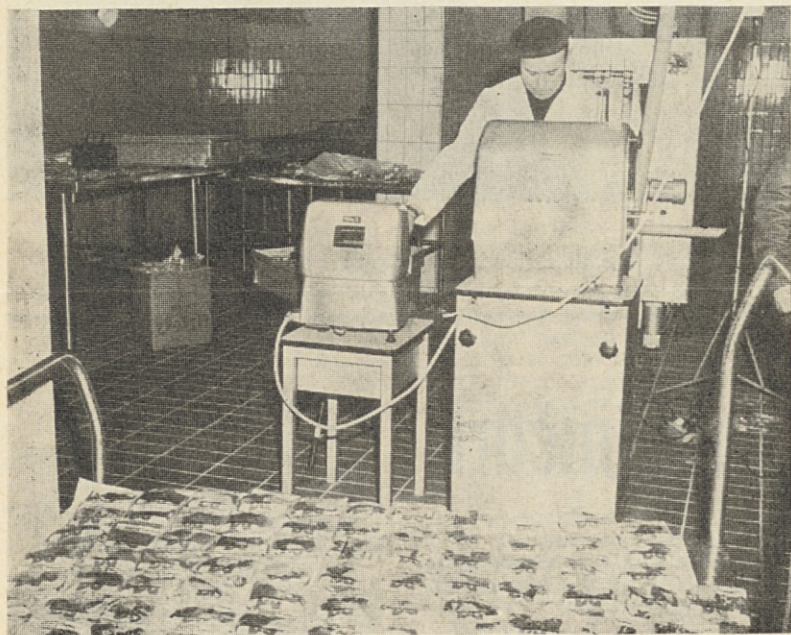
ko vemo, kaj smo kupili. Važno je tudi: meso ostane v vrečici, če jo hranimo pri temperaturi od + 2 do + 4 stopinje C, sveže sedem dni in ne izgubi svoje biološke vrednosti, niti barve. Na omejen način pakiramo 30 vrst govejega, telečjega in svinjskega mesa in drobovine. V vrečkah je meso v glavnem brez kosti, za zrezke, pečenke, za golaž je meso že narezano; v vrečkah je pakirana drobovina, kuhani vampi pa so že tudi narezani. Pakiramo pa tudi hrenovke, pečenice, čevapčiče in druge mesne izdelke.

Se na nekaj bi radi opozorili. Vrečka je neprodušno zaprta, zaradi tega se iz nje ne pocedi mesni sok, kar smo često opazili pri navadno pakiranem mesu. Pogosto se je pripetilo, da smo z mesom, ki je bilo sicer pakirano, zamazali vsa druga živila, ki smo jih nosili v torbi za nakupe. Vendar pa opozarjamo, da moramo ob nakupu oziroma prenašanju vrečice paziti, da je ne prebode mo s kakšnim trdim predmetom.

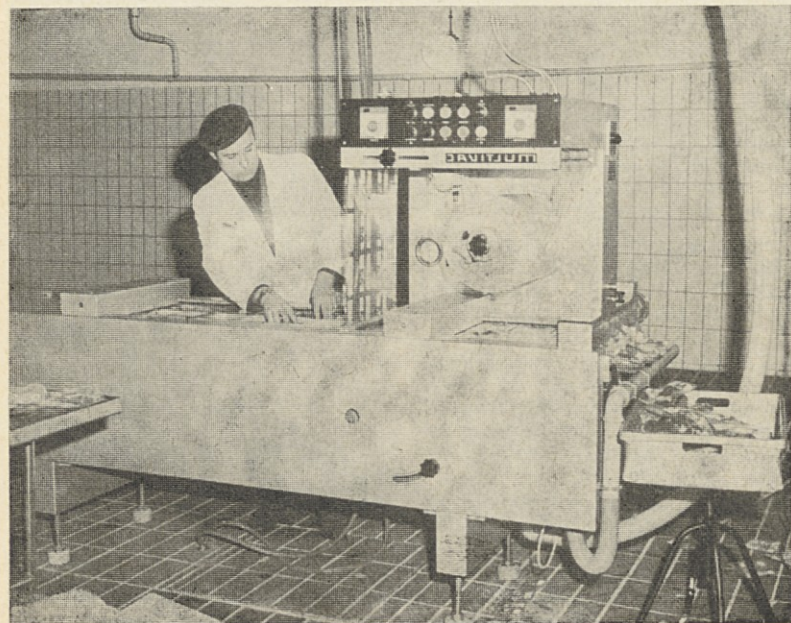
Torej smo na našem trgu spet dobili novost, ki je bodo gotovo vesele gospodinj, saj se sedaj pogosto težko dokopljejo do kakovostnega mesa, če nimajo vsak dan priložnosti obiskati mesnice.

Obratna enota TMI — nov stroj za pakiranje

V obratni enoti TMI so z novim načinom pakiranja mesnih izdelkov še izboljšali kvaliteto

V obratni enoti TMI je montiran nov stroj za vakuumsko pakiranje

Delovna skupnost „Gmade“ na dvodnevem izletu v Budimpešti

V soboto, 25. aprila ob 23. uri zvečer smo z avtobusi odpotovali na dvodnevni izlet v Budimpešto, katerega se je udeležilo 80 članov kolektiva in njihovih svojcev. Kljub celodnevni delu v soboto, je bilo razpoloženje od vsega začetka živahno.

Šofer Jože je brezhibno in uspešno vozil in po nekaj urah smo prispeli v Varaždin, okrog tretje ure zjutraj pa smo že prispeli na jugoslovansko-madžarsko mejo, kjer smo se zadržali dalj časa. Krajši postanek smo imeli tudi v majhnem letoviškem mestu Šio fok ob Blatnem jezeru, ki je dolgo 70 km. Okoli jezera so zgrajeni številni lepi vikendi in hoteli, kjer vsako leto preživi počitnice več tisoč domačih in tujih gostov.

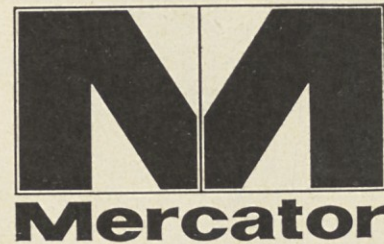
Ob 10. uri smo v nedeljo dopoldne po lepi štiripasovni cesti prispeli v glavno mesto — Budimpešto. Res je, da mesto nima toliko avtomobilov, kot podobna mesta na zahodu, toda s parkiranjem so bile kljub temu težave.

Po mestu nas je vodila odlična vodička in nam v kratkem času pokazala mnogo zanimivosti iz zgodovinskega razvoja tega mesta. Med vojno je bilo mesto za več kot 60 % uničeno. Danes šteje več kot dva milijona prebivalcev in predstavlja več kot 20 % vsega prebivalstva države. Razdeljeno je na 22 rajonov. V Budimpešti je leta 1896 stekla prva podzemna železnica v Evropi. Posebej se lahko pohvali z izredno lepim in velikim »Nep« — narodnim stadionom, na katerem je več kot 95 tisoč sedežev za gledalce. Največja zanimivost pa je vsekakor parlamentarna palača. Ima kar 29 vhodov, 10 dvorišč,

številne dvorane, 670 tisoč raznih knjig, posebno ventilacijo — res imponantna umetnina nekdanjih arhitektov.

Drugi dan je bil namenjen predvsem ogledu trgovin. Neprijetno in težko je ocenjevati, vendar mirno lahko trdim, da so izložbe in neonski napisi urejeni, medtem ko je notranja ureditev — oprema lokalov precej zastarela.

Popoldne smo zapustili nepozabno in lepo Budimpešto, vračali smo se po isti cesti, toda le ob desni strani Blatnega jezera. Nekje v sredini jezera smo se s trajektom spet pripeljali na levo

stran in nadaljevali pot proti domu. Pozno v noč smo se odpeljali skozi Varaždin proti Ptujju in prispeli 28. 4. ob 1. uri zjutraj v Ljubljano.

Izlet je trajal dva dni in tri noči. Spanja je bilo sorazmerno malo, vendar zaspanih ni bilo. Veliko lepega smo videli in naše obzorje je spet širše. Zato gre zahvala vsem organizatorjem, posebej še tovarišici Ančki Žitnik kot uspešnemu organizatorju in uspešnemu vodiču tovarišu Jožetu Jarcu.

Takih izletov si še želimo.

Služba notranje kontrole

Služba notranje kontrole je eden od zelo važnih faktorjev v sistemu družbenega samoupravljanja v gospodarstvu, posebno pa še v trgovini. Brez službe notranje kontrole ne bi mogli imeti delovni kolektivi tolikšnega vpogleda in vpliva na izvrševanje sklepov organov samoupravljanja in na izvajanje obstoječih predpisov.

Uspešno izvrševanje nalog službe notranje kontrole je odvisno predvsem od strokovne usposobljenosti njenih organov. Poleg moralne zavesti in poznavanja predpisov in poslovanja v podjetju, mora organ notranje kontrole nujno vedeti tudi to, da je vedno v toku razvoja družbenega samoupravljanja in razvoja sploh pri nas in da se mora vedno bolj in bolj izpopolnjevati. Mora se udeleževati ustreznih tečajev, seminarjev, predavanj in drugih oblik poučevanja, ki se prirejujejo v ta namen.

V ta namen ima kontrolna služba v našem podjetju sicer ustrezno literaturo, ki pa povsem ne zadošča. Temu vprašanju bi morala posvečati več pozornosti, da bi dosegla svoj namen in cilj za uspešnejše reševanje vsakodnevne problematike, ki se poraja v službi notranje kontrole. Notranja kontrolna služba deluje v našem podjetju že od leta 1962 naprej. Potreba po tej dejavnosti se je pokazala takoj po pripojitvi raznih trgovskih podjetij, ki sedaj delujejo kot poslovne enote podjetja. Vedno širše področje maloprodajne mreže je terjalo nove organizacijske prijeme in ukrepe, med drugimi tudi novo organizacijo notranje kontrolne službe. V to službo so bili vključeni večinoma visoko kvalificira-

ni trgovski delavci z večletno prakso dela v trgovini. Vsebina dela te službe v našem podjetju je v glavnem v tem, da vzgaja in poučuje osebje v prodajalnah o tržnih, sanitarnih in finančnih predpisih, da kontrolira njihovo delo, da raziskuje in preprečuje morebitne nepravilnosti in zlorabe, kar veliko pripomore k nemotenemu poslovanju. Poleg tega sodelujejo kontrolni organi tudi pri raznih inventurah in drugih pregledih poslovanja, ki so povezani z raziskavami viškov in primanjkljajev ter pri ugotavljanju pravilnosti poslovanja v izrednih primerih. Delo kontrolnih organov je zelo obširno in je povezano predvsem s terenskim delom. Vsak kontrolni organ pregleda mesečno 80 prodajaln. Vse ugotovitve se zapisniško posredujejo direktorju poslovne enote in direktorju sektorja trgovine na drobno.

Prav tako je organizirana kontrolna služba v centralnem skladišču. Dolžnosti kontrolnih organov v skladišču so predvsem, da kontrolirajo blago glede na roke uporabnosti, njegove higiensko-organoleptične neoporečnosti, pravilno vskladiščenje, kakor to predpisujejo obstoječi predpisi. Kontrolirajo tudi pravilnost pripravljenih komisij po dobavnih, ki so priložene pri blagu na posameznih črakah. Na terenu kontrolirajo direkten prevzem blaga s kamiona v prodajalno in pri tem preverjajo soglasnost iztovorjenega blaga z dobavnico. Vse morebitne nepravilnosti, ki se pri tem ugotovijo, vnesejo v zapisnike, po katerih zadevo dokončno rešuje vodstvo centralnega skladišča. Zapisniško se urejajo tudi primeri poškodovanja

Aranžiranje daril

blaga ter se z zaslišanjem ugotavljajo krivci. Poleg tega sodelujejo kontrolni organi pri odpisih raznega pokvarjenega živilskega blaga in zniževanju prodajnih cen neidočnega blaga.

Iz gornjega se lahko zaključijo, da je služba notranje kontrole

v podjetju zelo koristna in potrebna ter da jo je treba stalno izpopolnjevati in jo širiti, tako da bi lahko obvladala vse elemente dejavnosti podjetja, kar je tudi namen te službe.

Franc Marn

Vzemi si čas - ne življenja

Ni slučajno, da se zgodi največ prometnih nezgod prav v poletnih dneh. Tedaj je na cestah, kot pravimo, vse kar leze in gre. In če temu dodamo še nekaj milijonov tuje motorizacije, ki v tem času vozi po naših cestah, potem vidimo, da si na tem ozkem cest-

nem prostoru ni mogoče več privoščiti vsaj malo brezskrbne vožnje.

Statistični kazalci leto za leto opozarjajo na najbolj kritične mesece v letu, ko se zgodi rekordno največ prometnih nezgod. To so meseci julij, avgust, september in oktober. Zadnja tri leta je bilo v teh mesecih na naših cestah skoraj 600 mrtvih ljudi, ali povprečno skoraj dva na dan. To niso le številke, to so strašne posledice, ki hudo prizadenejo zdaj to, zdaj ono družino.

S tem želimo opozoriti na nevaren čas, ko se bojimo, da bo zares terjal več kot 30 hudih prometnih nezgod na dan, izmed katerih bosta vsaj dve s smrtnim izidom.

To so za enkrat le predvidevanja, ki pa so glede na primerjalno stanje iz prejšnjih let najbrž zelo blizu resnice.

Zelo bi bili veseli, če bi se v tej naši prognozi zmotili in da bi bilo nesreč in žrtev veliko manj. To bi bilo lahko tudi mogoče. Vendar mogoče le, če se bodo prav vsi udeleženci v prometu, naj jih bolj konkretno imenujemo, pešci, kolesarji in vozniki motornih vozil zelo potrudili, da bo njihovo ponašanje na cestah tako, da ne bo v nobenem trenutku nevarno zanje in ne za nobenega drugega.

Smo torej pred »sezono«, ki nam obeta še bolj krvave ceste kot prejšnja leta. Zamislimo se nekoliko. Če bomo podcenjevali prežee nevarnosti na cestah, če bomo sami lahkomišelnost ravnali napak ali če bomo red in disciplino pričakovali samo od drugih, potem se lahko zgodi, da bodo ceste oškropljene tudi z našo krvjo. To pa si najmanj želimo. Bodimo previdni prav na vsakem koraku in spomnimo se na geslo, ki pravi: »Vzemi si čas — ne življenja.«

Seminarja o aranžiranju se je udeležilo več kot 180 delavk iz naših prodajaln

Nova slovenska moda

Prvi četrtek v aprilu je bila v Radomljah zadnja modna revija v lepo urejeni gostilni »Pri športu«. Kljub slabemu vremenu je bil prostor popolnoma zaseden, kar je pričalo, da si je prireditev pridobila simpatije mnogih ljubiteljev mode in zabave. Revijo je vodil in nas po njej tudi zabaval pevec Matija Cerar, sin lastnika lokala.

Pri realizaciji tega komercialno uspelega večera so sodelovali znani krojač Debevc iz Mengša, tovarna obutve Peko, Induplati, Rašica, Lek, Slovenija vino in naše podjetje.

Mojster Debevc nam je predstavil svojo kolekcijo za pomlad in poletje, Induplati izredno lepo in trpežno blago za zavese. Rašica nas je navdušila z nekaj modeli pletenin, Lek pa je propagiral Gaby's lak za lase. Proti mrazu in spancu sta poskrbela Slovenija vino in Mercator. Oba sta nas postregla zastonj, prvi z vinjakom Slovin, drugi s priznano kavo.

Osnovno zamisel za svoje modele je vzel kreator Debevc pri pariških modnih ustvarjalcih. Simpatične manekenke in manekenki so prikazali mnogo modelov, namenjenih zlasti mladini, z izjemo nekaterih, ki bi bili primerne tudi za tiste, ki so jih leta prehitela, a so še vedno radi mladostno in moderno oblečeni.

V ženski garderobi so zasedle častno mesto hlače in hlačni ko-

stim. V barvah sta vodili rdeča, bela in črna ter vijoličasta in svetleče za večer. Preko hlač so dekleta obvezno nosila dolge tunike. Nekateri modeli so bili dokaj drzni kot na primer športni hlačni kostim za poletje v črno-belem vzorcu.

Med plašči so prevladovali kratki. Videli smo modele v beli, roza, rumeni in zeleni barvi do črne pri maksu in mini modelih. Posebnost so vzbujali plašči v cvetličnem vzorcu v nežnih pastelnih barvah.

Kril in oblek je bilo malo. Mnogim gledalcem je zelo ugajala kombinacija mini maksu, zlasti model mini obleke iz svetlečega teksona s črnimi maksu plaščem.

Največ aplavza je požel komplet hlač in maksu plašča v vijoličasti barvi za slovesne priložnosti. Navdušil je zlasti tiste, ki so rade ekstravagantne.

Vsi modeli so bili natančno krojeni iz raznih tkanin, tako iz trevira jerseyja, čiste volne, mešanice orlona z volno, volnena in svilenega satena in drugih.

Zvončaste linije, široki reverji, nabrani rokavi, globoke gube pri maksu plaščih, so bile značilnosti prikazanih modelov. Seveda, kreator ni pozabil na modne dodatke, ki dajejo pečat novi modi. To so bili kovinski in lakasti pasovi, svileni šali, široki klobuki, cenen a učinkovit nakit, delo oblikovalca Andreja Kovačiča iz Ljubljane.

Pohvale vredna je bila obutev, saj nas je Peko presenetil z zelo lepimi in udobnimi čevlji, ki jih že lahko vidimo v ljubljanskih trgovinah. Beli sandali v »Knautsch« laku, s širokimi visokimi petami in debelimi podplati so lepo pristojali k hlačam in krilom.

Ob tem obisku sem imela priložnost govoriti z lastnikom lokala tovarišem Cerarjem, ki je naš stalni kupec. Povedal je, da je pred leti nabavljal pri Prehrani, ker pa se je tam nekdo spomnil, da privatnim kupcem ne bodo prodajali po grosistični ceni, se je odločil kupovati pri nas, ki nismo imeli take politike do zasebnikov. Z velikim navdušenjem je pripovedoval o svojih

otročih, o obisku predsednika Tita v njegovem gostišču. Nasmeljali smo se, ko nam je povedal, kako je bilo, ko je stregel tovarišu predsedniku:

»Tito je s svojim spremstvom sedel na vrtu. Na moje vprašanje, s čim ga lahko postrežem, je malo pogledal okoli miz, kjer so se sprehajale kokoši, in dejal: »Ali se ne bi dalo tole uloviti in narediti obaro pa še ajdove žgance zraven?« — Seveda smo kokoš hitro zaklali, pohiteli v mlin po ajdovo moko in pripravili tovarišu predsedniku večerjo.«

Ob koncu najinega pogovora sem ga vprašala, kako mu je všeč nova moda in modeli, ki smo jih videli. Pravi, da so mu všeč, saj mladim vse pristaja.

Revija je dosegla svoj namen. Zadovoljila je mlade in jim dala ideje, kako naj se oblačijo.

Nada Lombardo

Eva Sršen pozdravlja bralce »Mercatorja«

Tisti, ki se zanimajo za slovensko zabavno glasbo, nedvomno poznajo mlado pevko Evo Sršen. Mnogo je nadarjenih in obetajočih pevcev in pevk, znanih in izkušnih, a zaman čakajo povabila na kakšno večjo zabavno glasbeno prireditev. Mnogim pomeni opatijski festival odskočno desko v svet popevk. Evi ni bilo treba dolgo čakati. Preteklo jesen so mnogi prvič slišali njen glas na opatijskem festivalu, kjer je zapela Sepetovo Ljubi, ljubi, ljubi. Osvojila je zlati venec mednarodne žirije in s tem opravičila Sepetovo zaupanje. In s to popevko si je utrla pot na številne nastope, osvojila občinstvo in na mah postala popularna. Popularna? Da, celo najpopularnejša pevka. Tako je pokazala velika akcija popularnosti, ki jo je ob sodelovanju mnogih znanih podjetij — ta so prispevala darila za nagrajence in obiskovalce — izvedel list Mladina.

Tudi naše podjetje je sodelovalo pri tem in na veliki zabavno-glasbeni prireditvi v dvorani Tivolij v drugi polovici decembra je Eva Sršen poleg zlatega »M« dobila tudi veliko košaro dobrot veletrgovine Mercator.

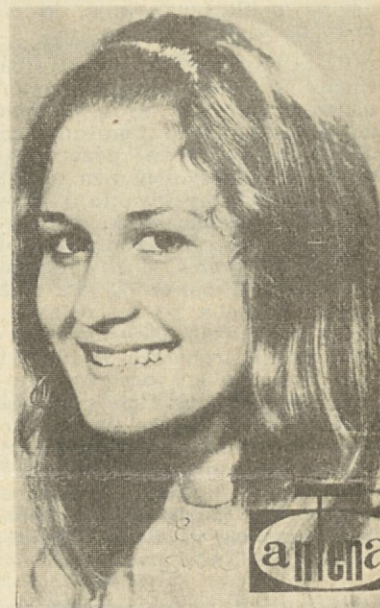
Kmalu za tem sem v garderobi med množico znanih obrazov iz sveta popevk z beležnico v roki iskal našo nagrajenko Evo. Malo sem imel upanja, da se bova kaj pogovorila, ker se ji je mudilo, toda ko sem ji povedal, da sem od Mercatorja, je stekel pogovor.

»Srečna sem, presrečna, da sem dosegla tak uspeh. Ne pojem dolgo, pa sem tako hitro prišla v vrste znanih pevcev in pevk. In zdaj kar naenkrat najpopularnejša. Ja, pa ta velika košara, ne morem povedati, kako sem vesela. Tako je lepo darilo, da mi bo kar žal, ko ga bom odprla. Potem ne bo več tako lepo.«

Videl sem, kako je sreča sijala iz njenih plašnih oči, obenem pa ji je bilo kar nerodno. Besedo, dve z mano, pa spet pogled na zajetno košaro Mercatorja.

»Lepa, iskrena hvala za tako darilo. Če boste ta članek objavili v vašem časopisu, pa pozdravite vse bralce »Mercatorja«.

Kljub temu, da se ji je zelo mudilo, mi je povedala še, da zelo rada poje, da je z ansamblom Delial posnela ploščo, ki bo kmalu v prodaji. Ni Ljubljancanka, živi pa v Ljubljani, kjer hodi na Glasbeno šolo. Ob vsakdanjih na-

Eva Sršen

kupih jo pot zanese tudi v Mercatorjeve trgovine.

»Še nekaj vas bi prosil,« sem ji dejal. »Zraven članka bi radi objavili tudi vašo sliko.« »Žal, nobene nimam več pri roki, toda dajte mi naslov, da vam jo pošljem. Še enkrat hvala lepa in navsvidenje,« je dejala in odšla.

Milan Bitenc

Mercator

Glasilo delovnega kolektiva veletrgovine »Mercator«, Ljubljana, Aškerčeva 3. Izdaja centralni delavski svet veletrgovine »Mercator«. Izhaja enkrat mesečno. Ureja uredniški odbor. Glavni in odgovorni urednik: Marjan Pogačnik. Tehnični urednik: Danilo Domajnko (Del. enotnost). Tiska tiskarna ČZP »Primorski tisk« v Kopru.

Šef komerciale PE Grmada tov. Jože Resman ni samo dober komercialist, ampak tudi trener naših državnih prvakov Helene Gazvode in Silva Švajgerja v umetnostnem drsanju

**OKVIRNI PRAVILNIK O OPRAVLJANJU PREVOZOV
Z MOTORNIMI VOZILI
V JAVNEM IN NOTRANJEM PROMETU**

**OKVIRNI PRAVILNIK O NARODNI OBRAMBI
IN CIVILNI ZAŠČITI**

LJUBLJANA, FEBRUARJA 1970

**OKVIRNI PRAVILNIK O OPRAVLJANJU PREVOZOV Z MOTORNIMI VOZILI
V JAVNEM IN NOTRANJEM PROMETU**

Vsebina	Člen
I. Splošne določbe	1—8
II. Odgovorne osebe	9—10
III. Prevozi	11—18
IV. Vozniki motornih vozil	19—20
1. Pravica voziti motorno vozilo	21
2. Vozniško dovoljenje	22—26
3. Kontrolni zdravniški pregledi voznikov in kontrola alkoholiziranosti	27—32
4. Pogoji za delo voznika	33
V. Vozila	
1. Temeljni varstveni ukrepi	34—37
2. Registracija motornih vozil	38—41
3. Tehnični pregledi motornih in priklopnih vozil	42—44
4. Vzdrževanje motornih vozil in prevoz z motornimi vozili	45—55
5. Naprave in oprema vozil	56—59
VI. Prevozne listine	60
1. Potni nalog	61—62
2. Izdajanje potnih nalogov	63—65
3. Evidenca prevoznih listin in prevozov	66
VII. Nakladanje in razkladanje tovornih motornih vozil	67—78
VIII. Izvajanje prevozov	79—92
IX. Prehodne in končne določbe	93—99

OKVIRNI PRAVILNIK O NARODNI OBRAMBI IN CIVILNI ZAŠČITI

Vsebina	Člen
I. Splošne določbe	1—4
II. Pravice in dolžnosti podjetja in enot na področju narodne obrambe in civilne zaščite	5—8
III. Pravice in dolžnosti članov delovne skupnosti podjetja	9—11
IV. Področje in odgovornost organov upravljanja in drugih izvršilnih organov podjetja in enot na področju narodne obrambe in civilne zaščite	
A) Organi podjetja	12
1. Centralni delavski svet	13
2. Komisija za narodno obrambo podjetja	14
3. Generalni direktor	15

B) Organi enot	16
1. Delavski svet enote	17
2. Štab za narodno obrambo enote	18
3. Direktor enote	19
C) Skupne določbe	20
V. Zaščita in reševanje članov delovne skupnosti in materialnih dobrin	21—22
A) Enote civilne zaščite	23—28
B) Organizacija in izvajanje ukrepov za zaščito in reševanje	29
1. Urbanistični zaščitni ukrepi	30
2. Zaklanjanje članov delovne skupnosti in materialnih dobrin	31
3. Evakuacija	32
4. Preskrba ogroženih in prizadetih članov delovne skupnosti	33
5. Zatemnitev	34
6. Maskiranje	35
7. Radiacijska, tehnična in biološka zaščita (RKB zaščita)	36
8. Zaščita pred rušenji, poplavami in eksplozijami	37
9. Prva medicinska, prva veterinarska pomoč in asanacija terena	38
10. Ukrepi za red in varnost	39
VI. Financiranje narodne obrambe	40—43
VII. Ukrepi za varnost in zavarovanje tajnosti narodne obrambe	44—50
VIII. Prehodne in končne določbe	51—52

Na podlagi 6. člena Temeljnega zakona o organizaciji prevoza z motornimi vozili v cestnem prometu (Uradni list SFRJ št. 27/65 in 30/68) je centralni delavski svet Veletrgovine Mercator import-export, Ljubljana, na 13. zasedanju dne 23. 12. 1969 sprejel naslednji

OKVIRNI PRAVILNIK O OPRAVLJANJU PREVOZOV Z MOTORNIMI VOZILI V JAVNEM IN NOTRANJEM PROMETU

I. SPLOSNE DOLOČBE

1. člen

Da bi se preprečile in odvrnile nevarnosti za udeležence v prometu na javnih cestah in površinah, na katerih se opravlja promet, ureja Veletrgovina »Mercator« import-export, Ljubljana, za podjetje kot celoto in njene enote (v nadaljnjem besedilu »podjetje«) s tem pravilnikom, na podlagi določil obstoječih zakonskih predpisov o varnosti prometa, dolžnosti in pravice voznikov in uporabo motornih vozil — prevoznih sredstev v javnem in notranjem prometu.

2. člen

Podjetje mora skrbeti, da se ustvarijo ugodni pogoji za varnost prometa in da s svojimi ukrepi preprečuje prometne nesreče in druge nevarnosti v cestnem prometu. Zato se mora podjetje pri svoji aktivnosti in ukrepih za večjo prometno varnost ravnati skladno s sistemom teh ukrepov, ki jih določajo obstoječi zakonski predpisi in ta pravilnik.

3. člen

Javni prevoz je dovoljen samo z motornimi vozili, ki poleg pogojev, določenih s predpisi o varnosti prometa, izpolnjujejo predpisane tehnično-eksploatacijske pogoje in imajo lastnosti, ki jih določajo jugoslovanski standardi.

S tehnično-eksploatacijskimi pogoji so po obstoječih zakonskih predpisih mišljeni pogoji, ki jih morajo glede na vrsto in značaj izpolnjevati vozila za zagotovitev dobrega prevoza.

4. člen

S tovornimi motornimi vozili in priklopnimi vozili so po tem pravilniku mišljena navadna, posebna in delovna tovorna motorna vozila in priklopna vozila, ki so namenjena za prevoz tovora (v nadaljnjem besedilu »vozila«).

5. člen

Odgovorne osebe, določene s tem pravilnikom, morajo ukreniti vse, kar je potrebno, da so vozila v dobrem stanju in opremljena s predpisanimi napravami in opremo. V nobenem primeru ne smejo dovoliti, da bi se v prometu uporabljalo vozilo, ki ni brezhibno. Pri opravljanju javnega prevoza ali prevoza za lastne potrebe morajo organizirati izvajanje notranje kontrole nad vozniki, da izpolnjujejo predpisane pogoje nad tehnično brezhibnostjo vozil in da se izvršujejo drugi predpisani ukrepi, od katerih je odvisna varnost prometa. Način prometa mora biti tak, da druge osebe in vozila niso ovirani v prometu, da se drugim osebam ne povzroča škoda in ne spravlja v nevarnost njihovo zdravje in življenje.

6. člen

Podjetje mora organizirati prometno vzgojo in izobraževanje za člane delovne skupnosti.

7. člen

Podjetje mora sodelovati z organi za notranje zadeve, ki nadzorujejo izvajanje predpisov in ukrepov, ki se nanašajo na varnost cestnega prometa. Prav tako mora podjetje sodelovati s strokovnimi or-

ganizacijami na področju prometa, z društvi in drugimi državnimi organi ter spremljati njihove pobude za reševanje vprašanj, ki se tičejo varnosti cestnega prometa.

8. člen

Vsi delavci podjetja, zaposleni v prometu, morajo še posebej stalno skrbeti za red v prometu in s svojim ravnanjem zagotoviti varen prevoz v cestnem prometu.

Odnosi med delavci v prometu morajo biti tovariški ter so si delavci dolžni medsebojno pomagati. Prav tako morajo biti pri stikih z drugimi strankami vljudni ter uslužni ter jim nuditi vso pomoč v zvezi s prometnimi službami.

II. ODGOVORNE OSEBE

9. člen

Za organizacijo in nemoteno odvijanje javnega in notranjega prevoza so v podjetju in enotah odgovorne naslednje osebe (v nadaljnjem besedilu »odgovorne osebe«):

1. v OE Mercator — šef transportnega oddelka;

2. v enotah — direktor enote.

Odgovorne osebe, navedene v I. odstavku tega člena, so odgovorne: za operativno vodenje in rentabilnost prevozov; za pravilno zaposlitev vozil; za pravilno in pravočasno popravilo in servise vozil; za vodenje predpisane evidence; za sestavljanje poročil s področja transportne dejavnosti; za razmeščanje voznega osebja; za seznanjanje voznega osebja z zakonskimi predpisi, ki urejajo opravljanje prometa z motornimi vozili in odgovorno opravljanje vseh drugih nalog v zvezi s prevozi in transportno dejavnostjo.

10. člen

Odgovorne osebe, navedene v 9. členu tega pravilnika, lahko za opravljanje določenih nalog pooblastijo tudi druge delavce enote. V ta namen morajo izdelati poseben poslovnik z dolžnostmi in pravicami posameznih delavcev na določenih delovnih mestih, ki so pooblaščenici za izvajanje določenih obstoječih zakonskih predpisov in tega pravilnika.

Poslovnik mora sprejeti delavski svet enote po postopku, ki je določen v 261. členu statuta podjetja za sprejemanje notranjih samoupravnih aktov enote. Poslovnik je sestavni del tega pravilnika.

III. PREVOZI

11. člen

Udeleženci v prometu morajo ravnati v skladu s predpisi o prometnih pravilih in v skladu s prometnimi znaki, ki so postavljeni ob cestah.

Voznik mora vožnjo z vozilom prilagoditi prometnim okoliščinam in voziti tako, da vozilo ves čas popolnoma obvlada in da lahko ukrene vse, kar je potrebno, da se izogne nevarnosti, ki jo v danih razmerah lahko pričakuje.

12. člen

Voznik motornega vozila, s katerim se opravlja prevoz, ne sme piti alkoholnih pijač, dokler vozi motorno vozilo in ne nastopiti dela, če ima v organizmu alkohol ali kaže znamenja alkoholnih motenj.

Odgovorna oseba, določena v 9. členu tega pravilnika, ne sme dovoliti vožnjo nekemu, za kogar je mogoče sklepati, da zaradi utrujenosti, bolezni, vpliva alkohola, mamil ali zaradi duševnega stanja, v katerem je, ne bo mogel zanesljivo voziti.

13. člen

Z motornim vozilom se sme voziti le toliko oseb, kolikor jih je navedenih v prometnem dovoljenju za vozilo.

Na tovornih motornih vozilih se sme voziti v prostoru, ki je namenjen za tovor, največ 5 oseb, ki nakladajo ali razkladajo tovor. Druge osebe, kakor tudi večje število oseb se sme voziti na ta način samo, če so na vozilu postavljeni sedeži in če ima voznik že najmanj 3 leta vozniško dovoljenje za tisto kategorijo vozila, ki ji pripada vozilo, s katerim se prevažajo potniki.

14. člen

Kdor se znajde na kraju prometne nezgode, v kateri je kdo poškodovan, ali kdor pride tam mimo, je dolžan pomagati poškodovanim.

15. člen

Če se zgodi prometna nezgoda, mora voznik, ki se znajde na kraju nezgode, o nezgodi takoj obvestiti najbližji organ za notranje zadeve in najbližji zdravstveni zavod.

16. člen

Voznik, ki je z vozilom udeležen v prometni nezgodi, v kateri je kdo izgubil življenje ali je poškodovan, ima pravico zahtevati od tistih, ki so bili navzoči, ko se je zgodila nezgoda, ime in naslov.

Ako je v prometni nezgodi povzročena le materialna škoda, se je voznik dolžan ustaviti in poškodovancu povedati svoje ime in naslov in mu na zahtevo pokazati tudi svoje vozniško dovoljenje, osebno izkaznico ali kakšno drugo listino, s katero se dokazuje istovetnost. Voznik mora ostati na kraju nezgode vse dotlej, dokler ne pridejo organi, ki so upravičeni za ogled. Stanja na mestu prometne nezgode se ne sme spremeniti. Sledovi prometne nezgode morajo ostati takšni, da so lahko koristni za ugotovitev njenega vzroka, pod pogojem, da tudi ukrepi ne ogrožajo varnosti prometa.

17. člen

Voznik, ki je udeležen v prometni nezgodi, mora ukreniti vse potrebno, da poškodovano vozilo in drugi predmeti, ki so zaradi nezgode na cesti, ne ogrožajo prometa.

18. člen

Ob vsaki prometni nezgodi mora voznik takoj obvestiti odgovorno osebo, navedeno v 9. členu tega pravilnika.

IV. VOZNIKI MOTORNIH VOZIL

19. člen

Pri opravljanju svojega dela se morajo vozniki motornih vozil ravnati po veljavnih cestno-prometnih predpisih, po določitih tega pravilnika in po drugih predpisih in navodilih, ki jih izdajajo organi upravljanja podjetja oz. enote ali odgovorne osebe, navedene v 9. členu tega pravilnika.

20. člen

Na delovno mesto voznika motornega vozila se lahko sprejme le delavec, ki ima predpisano vozniško dovoljenje, ki je za to delo zdravstveno sposoben in ki je bil na psihotehničnem pregledu pri pristojnem zavodu spoznan za sposobnega za opravljanje tega poklica.

Vsa dejstva, navedena v 1. odstavku tega člena, mora delavec dokazati ob vložitvi prošnje za sprejem na delovno mesto voznika motornega vozila. Prošnji mora priložiti: vozniško dovoljenje (prepis ali na vpogled), zdravniško spričevalo in izvid o psihotehničnem pregledu pri pristojnem zavodu. Zadnji dokazili ne smeta biti starejši kot 2 meseca.

1. Pravica voziti motorno vozilo

21. člen

Motorno vozilo sme v cestnem prometu samostojno voziti samo, kdor ima vozniško dovoljenje.

2. Vozniško dovoljenje

22. člen

Voznik sme voziti samo vozilo tiste kategorije ali tistih kategorij, za katere ima vozniško dovoljenje.

23. člen

Voznik, ki mu je vozilo zaupano, ne sme dovoliti, da bi vozilo vozil kdo, ki nima vozniškega dovoljenja, ali nima dovoljenja za motorno vozilo tiste kategorije, ki ji vozilo pripada (v kategorijo B spadajo osebni avtomobili, motorna vozila za prevoz tovora, katerih največja dovoljena teža ne presega 3.500 kg in delovni stroji, ki jih premika lastni motor; v kategorijo C spadajo motorna vozila za prevoz tovora, pri katerih največja dovoljena teža presega 3.500 kg).

24. člen

Ko vozi motorno vozilo, mora imeti voznik pri sebi vozniško dovoljenje in ga pokazati na zahtevo delavca, organa za notranje zadeve, ki kontrolira in ureja cestni promet, kot tudi na zahtevo z zakonom pooblaščenega delavca drugega organa.

25. člen

Voznika, ki mu je v kazenskem postopku izrečen varstveni ukrep prepovedi vozniškega poklica ali odvzem vozniškega dovoljenja, ali ki mu je v postopku zaradi prekrška izrečen varstveni ukrep odvzema vozniškega dovoljenja, kot tudi voznika, ki postane telesno in duševno nezmožen voziti motorno vozilo, mora odgovorna oseba, navedena v 9. členu tega pravilnika — dokler traja tak ukrep oz. duševna ali telesna nezmožnost — razporediti na delo na drugo delovno mesto. Vozniku pripadajo v tem primeru osebni dohodki po delovnem mestu, na katerega je razporejen.

Vozniku, ki mu je bilo odvzeto vozniško dovoljenje za več kot 3 mesece, preneha delovno razmerje.

Voznik, ki mu je bilo odvzeto vozniško dovoljenje, ne more biti razporejen na delo v delavnico ali kot spremljevalec motornih vozil, kolikor odgovorna oseba ni drugače odredila.

Voznik mora odvzem vozniškega dovoljenja javiti odgovorni osebi, navedeni v 9. členu tega pravilnika, najkasneje v 24 urah po odvzemu vozniškega dovoljenja.

Odgovorna oseba po 9. členu tega pravilnika mora takoj po prijavi voznika, da mu je bilo odvzeto vozniško dovoljenje, zahtevati od komisije za sprejem in razporejanje delavcev enote, da izda sklep o razporeditvi voznika na drugo delovno mesto.

Če voznik ne sprejme dela na drugem delovnem mestu, mora odgovorna oseba predlagati uvedbo postopka za prenehanje delovnega razmerja po določilih pravilnika o delovnih razmerjih podjetja.

26. člen

Odgovorna oseba, navedena v 9. členu tega pravilnika, mora za vsakega voznika motornega vozila posebej voditi evidenco, v katero se vpisujejo: kazni, varstveni ukrepi in varstveni ukrepi, ki so bili izrečeni vozniku v postopku zaradi prekrškov ali v kazenskem postopku za prekrške oz. za kazniva dejanja, ki jih je storil v prometu.

3. Kontrolni zdravniški pregledi voznika in kontrola alkoholiziranosti

27. člen

Vozniki motornih vozil morajo na kontrolne zdravniške preglede, ki so redni in izredni.

Na redni kontrolni zdravniški pregled morajo:

- vsi zaposleni vozniki motornih vozil v časovnih presledkih, ki ne smejo biti krajši kot 3 leta;
- vozniki, ki so dopolnili starost 55 let, morajo na kontrolni zdravniški pregled vsaki 2 leti;
- vsi vozniki, ki so bili zaradi bolezni nezmožni za delo več kot 3 mesece;
- vsi vozniki, ki imajo vozniško dovoljenje za vožnjo motornih vozil kategorije D, pred vsakim podaljšanjem vozniškega dovoljenja.

28. člen

Na izredni kontrolni zdravniški pregled mora voznik motornega vozila, za katerega se utemeljeno sumi, da iz zdravstvenih razlogov ni več zmožen za zanesljivo vožnjo določenih ali vseh motornih vozil.

Na izredni kontrolni zdravniški pregled pošlje voznika odgovorna oseba, navedena v 9. členu tega pravilnika.

29. člen

Stroške za redne in izredne kontrolne zdravniške preglede voznikov motornih vozil plača enota, v kateri je voznik zaposlen.

30. člen

Če se pri rednem ali izrednem kontrolnem zdravniškem pregledu ugotovi, da je voznik izgubil duševno ali telesno sposobnost voziti motorno vozilo, mora odgovorna oseba, navedena v 9. členu tega

pravilnika, predlagati komisiji za sprejem in razporejanje delavcev enote razporeditev voznika na drugo ustrezno delovno mesto.

31. člen

Voznik, ki v predpisanem času ni bil na kontrolnem zdravniškem pregledu, ne sme voziti vozila.

Odgovorna oseba, navedena v 9. členu tega pravilnika, mora voditi evidenco o kontrolnih zdravniških pregledih voznikov motornih vozil.

32. člen

Odgovorna oseba, navedena v 9. členu tega pravilnika, sme voznika, za katerega utemeljeno sumi, da vozi ali poskuša kreniti z vozilom pod vplivom alkohola, z ustreznimi sredstvi preiskati ali pa napotiti na zdravniški pregled, da se ugotovi vpliv alkohola na njegovo zmožnost za delo. Če se pri preiskavi ugotovi, da ima voznik v organizmu alkohol, mora voznik plačati stroške za ugotovitev alkoholiziranosti.

4. Pogoji za delo voznika

33. člen

Voznik, ki vozi tovorno motorno vozilo s skupno dovoljeno težo nad 3.500 kg, ne sme voziti brez presledka dalj kot 5 ur. Za vožnjo brez presledka se šteje vožnja, v kateri voznik ni imel najmanj pol ure postanka.

Skupno trajanje vožnje iz 1. odstavka tega člena ne sme v času 24 ur presegati 9 ur dejanske vožnje. Če narava dela ali druge okoliščine terjajo, da traja vožnja daljši čas, mora biti na vozilu še drugi voznik, ki od časa do časa nadomesti prvega voznika na vožnji.

Voznik, ki vozi vozilo iz 1. odstavka tega člena, mora imeti v vsakih 24 urah, računano od začetka njegovega delovnega dne, najmanj 10 ur nepretrganega počitka. Počitek sme trajati tudi manj, vendar ne manj kot 8 ur, če se pri vožnji menjata 2 voznika in če je na vozilu pritrjeno ležišče, ki omogoča enemu od njiju, da počiva leže.

V. VOZILA

1. Temeljni varnostni ukrepi

34. člen

Voznik ne sme voziti vozila, ki nima predpisanih naprav in opreme, ali te naprave oz. oprema niso v dobrem stanju.

35. člen

Vozilo ne sme biti obremenjeno nad njegovo dovoljeno nosilnostjo.

Da vozilo ne bo obremenjeno nad njegovo dovoljeno nosilnostjo in da skupna teža ne bo presejala največji osni pritisk, ki je dovoljen na javnih cestah, so odgovorni:

1. v OE Mercator — voznik in transportni disponent;
2. v cnotah — voznik.

36. člen

Tovor na vozilu mora biti zložen in pritrjen tako, da ni napoti vozniku, da ne ogroža ljudi, ki se vozijo ali drugih udeležencev v prometu, da ne zmanjšuje znatneje stabilnost vozila, da ne zastira svetlobnih naprav in označb na vozilu in da ne prizadeva družbenemu ali zasebnemu premoženju škode.

Tovor, ki sega čez dolžino ali širino vozila, mora biti zaznamovan na tak način, da so drugi udeleženci v prometu varni.

37. člen

Stroške, ki nastanejo v zvezi z izključitvijo vozila iz prometa po nalogu organa za notranje zadeve, plača enota, kateri vozilo pripada.

2. Registracija motornih vozil

38. člen

Registracijo motornih in priklopnih vozil in podaljševanje njene veljavnosti ureja enota po postopku, določenem v zakonskih predpisih o registraciji motornih in priklopnih vozil.

39. člen

Za registracijo motornih in priklopnih vozil skrbi oseba, določena v 9. členu tega pravilnika, ki mora voditi tudi evidenco: o registriranih vozilih in o prometnih dovoljenjih za registrirana vozila.

40. člen

Voznik, ki vozi motorno in priklopno vozilo, mora imeti pri sebi prometno dovoljenje in ga pokazati na zahtevo delavca organa za notranje zadeve, ki kontrolira in ureja cestni promet, ali na zahtevo kakšnega drugega z zakonom pooblaščenega delavca.

41. člen

Vozilo podjetja ne sme zapustiti jugoslovskega ozemlja, če nima mednarodne označbe Jugoslavije.

3. Tehnični pregledi motornih in priklopnih vozil

42. člen

Da se preverja tehnična brezhibnost motornih in priklopnih vozil, se opravljajo redni in izredni tehnični pregledi.

Redni tehnični pregledi motornih vozil se opravljajo enkrat na leto.

Na izredni tehnični pregled pa mora motorno in priklopno vozilo, ki je bilo izključeno iz prometa zaradi tehničnehibe pri napravi za upravljanje in zaviranje, kakor tudi vozilo, ki je bilo v prometni nezgodi toliko poškodovano, da se da upravičeno sklepati, da so na njem okvarjeni sklopi in naprave, ki so bistvene s stališča prometne varnosti.

43. člen

Odgovorne osebe, navedene v 9. členu tega pravilnika, morajo skrbeti za tehnične preglede motornih in priklopnih vozil ter o tem voditi evidenco.

Stroške tehničnega pregleda motornih in priklopnih vozil plača enota, kateri vozilo pripada.

44. člen

Ko vozi motorno vozilo, mora voznik imeti pri sebi karton tehničnega pregleda vozila in ga pokazati na zahtevo delavca organa za notranje zadeve, ki kontrolira in ureja promet, ali na zahtevo kakšnega drugega, z zakonom pooblaščenega delavca.

4. Vzdrževanje motornih vozil in prevoz z motornimi vozili

45. člen

Z vzdrževanjem vozil so mišljena vsa dela v zvezi s popraviljem vozil ter preskrbo vozil z gorivom, mazivom in podobno.

46. člen

Odgovorne osebe, navedene v 9. členu tega pravilnika in vozniki motornih vozil so odgovorni za izvajanje ukrepov in normativov za varstvo pri vzdrževanju vozil in prevoza z motornimi vozili, ki jih predpisujejo obstoječi zakonski predpisi o varstvu pri vzdrževanju motornih vozil in prevozu z motornimi vozili ter ta pravilnik.

47. člen

Srednja, velika in manjša popravila vozil ter preskrbo vozil z gorivom in mazivom opravlja podjetje na kraju, ki ga določi odgovorna oseba, navedena v 9. členu tega pravilnika, ki izdaja tudi naročila oz. delovne naloge za popravila. Ta kraj mora imeti vse potrebne priprave in naprave ter orodja in druga sredstva, s katerimi se izvajajo dela.

48. člen

Med popraviljem in oskrbovanjem vozila z gorivom in mazivom mora mo-

tor stati. Vozilo mora biti zavrto z ročno zavoro in vklopljeno na najmanjši prenos. Pri popravljanju zavor je treba uporabiti zanesljive zaviralne naprave.

Ce je treba pri popravljanju vozil sneti kolesa, morajo biti pri oseh snetih koles podložene noge, pod nesnetimi kolesi pa zanesljivi podložki.

Pranje vozil s cevmi na odprtem prostoru je treba opraviti na kraju, ki je zadosti oddaljen od neizoliranih električnih prevodnikov oz. električnih naprav pod napetostjo.

49. člen

Orodje, naprave, stroji, priprave in drugi predmeti, ki se uporabljajo pri vzdrževanju vozil, morajo biti brezhibni in po predpisih zavarovani in jih je treba ves čas vzdrževati v dobrem stanju.

50. člen

Vsako vozilo mora imeti brezhibno standardno ročno orodje, potreben pribor, nadomestne dele, priročno lekarno in gasilni aparat. Vsako vozilo mora imeti spisek sredstev, navedenih v 1. odstavku tega člena, ki ga hrani voznik in ga ob primopredaji vozila dokazno preda drugemu vozniku.

Voznik motornega vozila se mora pred odhodom na pot prepričati o tehnični brezhibnosti vozila in o tem, da ima vozilo sredstva iz 1. odstavka tega člena.

51. člen

Odgovorna oseba, navedena v 9. členu tega pravilnika, mora pred odhodom vozila na daljšo pot voznika seznaniti z glavnimi značilnostmi poti, ki imajo pomen za varnost prometa.

Ce odgovorna oseba ugotovi pri vozniku vinjenost, razburjenost oz. utrujenost, mu mora preprečiti odhod na pot.

52. člen

Priklopnik motornega vozila smeta pripenjati praviloma le voznik in njegov pomočnik, oziroma spremljevalec. Pripenjati ga smeta le tako, da vozilo motorno vozilo nazaj kar se da počasi.

53. člen

Pri nakladanju in razkladanju tovora mora biti voznik prisoten in se prepričati, ali je storjeno vse, kar je potrebno za varno vožnjo.

54. člen

Vrata na kabini in na karoseriji vozila se morajo lahko in zanesljivo zapirati in morajo biti taka, da se med vožnjo ne morejo odpirati.

55. člen

Sredstva proti zmrzovanju se smejo hraniti in prenašati samo v hermetično zaprtih trdnih posodah, ki imajo zanesljiv pokrov na vzvod. Posode je treba hraniti v suhem, nekurjenem prostoru z ustreznim ozračjem.

5. Naprave in oprema vozil

56. člen

Naprave na vozilih, ki imajo pomen za varnost prometa in so potrebne za upravljanje, za zaustavljanje vozila, osvetljevanje ceste, označevanje vozila in dajanje znakov drugim udeležencem v prometu, kot tudi naprave, priprave, pribor in označbe, ki jih mora imeti vozilo v cestnem prometu ter določeni tehnični normativi in drugi tehnični pogoji, katerim morajo ustrezati posamezne naprave na vozilih, ki imajo pomen za varnost prometa, prav tako pa tudi najvišje meje dovoljenega ropota, ki ga smejo posamezne vrste vozil povzročati v prometu, morajo biti urejene po določenih zakonskih predpisih o napravah in opremi za vozila, ki vozijo po cestah ter o tehničnih pogojih za posamezne naprave na njih.

Za stanje naprav in opreme za vozila po 1. odstavku tega člena so odgovorne osebe v enoti, navedene v 9. členu tega pravilnika.

57. člen

Odgovorne osebe, navedene v 9. členu tega pravilnika, morajo skrbeti in urediti: da imajo motorna vozila, razen motornih koles s prostornino motorja do 50 ccm, opremo za prvo pomoč v skladu z jugoslovanskimi standardi; da imajo motorna vozila in priklopna vozila na dopolnem mestu kovinsko ploščico, na katero je proizvajalec vtisnil o vozilu podatke: znamka, tip, leto izdelave, tip in številka motorja, tip in številka okvira in teža praznega vozila (tip vozila in številka okvira morata biti vtisnjena na samem okviru ali na kateremkoli delu vozila, ki se ne da sneti); tip in številka motorja morata biti vtisnjena na vidnem mestu njegovega ohišja).

58. člen

Odgovorne osebe, navedene v 9. členu tega pravilnika, morajo do 31. 12. 1969 na motornih in priklopnih vozilih urediti zadeve, ki se nanašajo na tahograf, kazalec razpoložljivega pritiska pnevmatične ali hidravlične naprave, delovne zavoje, svetlobni signal za kontrolo položaja vrat, ki niso v vidnem polju voznika, napravo za signalizacijo nedovoljene pritiska pnevmatik na tistih kolesih

priklopnih vozil, ki niso dvojna, pri katerih največja dovoljena teža presega 5 to in hitrost 30 km na uro.

59. člen

Odgovorne osebe, navedene v 9. členu tega pravilnika, ne smejo dovoliti nabavo motornih vozil: po 31. 12. 1969, ki ne bodo izpolnjevala pogojev po 1. odstavku 92. člena pravilnika o napravah in opreми za vozila, ki vozijo po cestah ter o tehničnih pogojih za posamezne naprave na njih (Uradni list SFRJ štev. 47/68); po 31. 12. 1970, ki ne bodo izpolnjevala pogojev po 2. odstavku 92. člena navedenega pravilnika in po 31. 12. 1971, ki ne bodo izpolnjevala pogojev po 3. odstavku 92. člena navedenega pravilnika.

VI. PREVOZNE LISTINE

60. člen

Tovorna motorna vozila s priklopnimi vozili ali brez njih, s katerimi se v podjetju ali enotah opravlja v cestnem prometu javni prevoz ali prevoz za lastne potrebe, morajo imeti posebno prevozno listino — potni nalog.

Za tovorna motorna vozila s priklopnimi vozili ali brez njih se šteje po 1. odstavku tega člena vozila, ki so glede na konstrukcijo in opremo namenjena za prevoz stvari v cestnem prometu in imajo druge lastnosti, ki so za takšna vozila predvidene v jugoslovanskem standardu.

1. Potni nalog

61. člen

Potni nalog za tovorno motorno vozilo mora vsebovati sledeče podatke:

1. o vrsti prevoza, npr.: »javni prosti«, »prevoz za lastne potrebe«;

2. firmo in sedež podjetja oziroma enote;

3 kraj, dan, mesec in leto izdaje potnega naloga in njegovo številko;

4. ime in priimek voznika in drugega voznega osebja tovornega motornega vozila;

5. glavne podatke o smeri vožnje tovornega motornega vozila (relacija);

6. podpis odgovorne osebe oz. pooblaščenice osebe, ki izdaja potni nalog;

7. registrsko številko tovornega motornega vozila in označbo območja, kjer je bilo vozilo registrirano ter njegovo koristno nosilnost in lastno težo;

8. potrdilo o brezhibnosti tovornega motornega vozila za vožnjo s podpisom voznika, da ga je prevzel brez vidnih pomanjkljivosti;

9. datum, uro in minuto odhoda, prihod na medpotno postajo in odhod z nje ter prihod na končno postajo;

10. številko tovornega lista ali kakšne druge listine — dobavnice, naročilnice ali podobno — iz katere je razvidno, kaj vozilo prevaža in za koga.

62. člen

Odgovorne osebe, navedene v 9. členu tega pravilnika, lahko določijo, da se obrazec potnega naloga lahko uporablja tudi za evidentiranje drugih podatkov, ki so potrebni — o delu voznika, o opravljenem delu voznika, o porabi pogonskega materiala in podobno — čas zadrževanja vozila pri nakladanju in razkladanju, čas drugega zadrževanja vozila (spanje, odmori), popravila na vozilu, navedba kilometraže pri vsakem prihodu in odhodu, vrsta in količina prevzetega blaga v kilogramih, nabavljeni material za vozila, usluge — izvršene po tretji osebi in podobno.

Vpogled v evidenco transportne dejavnosti dovoljuje odgovorna oseba, določena v 9. členu tega pravilnika.

2. Izdajanje potnega naloga

63. člen

Potne naloge izdajajo odgovorne osebe, navedene v 9. členu tega pravilnika oz. osebe, določene v 10. členu tega pravilnika.

Osebe, navedene v 1. odstavku tega člena, so odgovorne za pravilno izpolnjevanje vseh podatkov v potnem nalogu.

64. člen

Osebe, navedene v 63. členu tega pravilnika, morajo posebej določiti osebe, ki bodo na potnem nalogu oz. potrdile: — brezhibnost motornega vozila za vožnjo;

— da je motorno vozilo tehnično v redu;

— glavne podatke o smeri vožnje tovornega motornega vozila (relacija);

— imena in priimke drugega voznega osebja tovornega motornega vozila.

65. člen

Voznik motornega vozila mora:

— prevzeti pravilno in točno izpolnjeni potni nalog pred nastopom vožnje;

— potrditi s svojim podpisom v potnem nalogu, da je prevzel vozilo brez vidnih pomanjkljivosti;

— imeti potni nalog med vso vožnjo pri sebi;

— pravilno in točno vpisovati v potni nalog vse podatke, ki jih zahteva ta pravilnik oz. še posebej odgovorna oseba;

— oddati izpolnjen potni nalog najkasneje v 24 urah po opravljenem prevozu na kraj, ki ga določijo odgovorna oseba za izdajanje potnih nalogov.

3. Evidenca prevoznih listin in prevozov

66. člen

O izdanih potnih nalogih in vseh prevoznih storitvah se mora obvezno voditi evidenca.

Evidenca se pravilno vodi:

1. o izdanih potnih nalogih:

- za obračun osebnih dohodkov voznikov,
- za ugotavljanje opravljenega dela motornih vozil v določenih razdobjih,
- za ugotavljanje stroškov transportne dejavnosti,
- za analizo dela transportne dejavnosti,
- za sestavljanje raznih poročil za podjetje oz. enote ali pa organe izven podjetja;

2. o storitvah prevoznih uslug, ki jih opravljajo za podjetje oz. enote tuja prevozna podjetja (Vektor, spedijska podjetja in podobno);

3. o drugih podatkih, ki jih zahtevajo organi upravljanja ali strokovne službe podjetja oz. enot.

Podrobnejša navodila glede vodenja evidence določi enota s poslovníkom po določilih 10. člena tega pravilnika.

VII. NAKLADANJE IN RAZKLADANJE TOVORNIH MOTORNIH VOZIL

67. člen

Za nakladanje tovora na vozila in razkladanje z vozila je mišljeno ročno in mehanizirano nakladanje in razkladanje tovora ter preverjanje njegovega stanja in njegovo preurejanje med vožnjo.

68. člen

Odgovorne osebe, navedene v 9. členu tega pravilnika, in vozniki motornih vozil so odgovorni za izvajanje ukrepov in normativov za varstvo pri nakladanju in razkladanju vozil, ki jih predpisujejo veljavni zakonski predpisi o varstvu pri vzdrževanju motornih vozil in prevozu z motornimi vozili in ta pravilnik.

69. člen

Praden se začne tovor nakladati na vozilo ali razkladati z vozila, mora voznik ukreniti vse, kar je treba, da se vozilo samo ne premakne z mesta, na katerem stoji. Med nakladanjem in razkladanjem mora biti motor na vozilu ustavljen.

70. člen

Kadar se naklada tovor na vozilo s ploščadi ali navozu skladišča, oziroma razklada na ploščad ali navoz, mora stati vozilo tik ob ploščadi oziroma navozu. Če to tehnično ni izvedljivo, je treba postaviti most.

71. člen

Vozniki morajo biti prisotni pri nakladanju in razkladanju tovora. Ko je nakladanje vozila končano, se mora voznik prepričati, ali je tovor pravilno naložen, pri vozilu s stranicami pa, ali so te varno zaprte.

72. člen

Če naklada ali razklada tovor skupina najmanj treh delavcev, mora njihovo delo nadzorovati vodja skupine delavcev, ki se mora pred začetkom dela prepričati, ali je oprema za nakladanje ali razkladanje tovora v redu.

73. člen

Mehanizirano nakladanje in razkladanje vozil mora biti ločeno od kraja, kjer se tovor prenaša na rokah.

Na kraju, kjer se mehanizirano naklada ali razklada tovor, se smejo muditi samo tisti, ki opravljajo to delo.

74. člen

Pri nakladanju ali razkladanju lahko vnetljivih tovorov je prepovedano kaditi.

75. člen

Nakladalne in razkladalne površine, dostopi k takim površinam in poti, ki so trajno namenjene za nakladanje in razkladanje tovora, morajo imeti trdno podlago in biti dobro vzdrževane.

Med nočnim delom mora biti prostor za nakladanje in razkladanje tovora osvetljen.

76. člen

Pri vožnji po nakladalni ali razkladalni površini, dostopih in poteh, dvoriščih ali delovnih prostorih, je dovoljena hitrost največ 10 km na uro, po zaprtih prostorih pa največ 5 km na uro.

77. člen

Da se med vožnjo ali pri naglem zaviiranju vozila kosovni tovor ne more premakniti, ga mora voznik primerno zavarovati.

Pri nakladanju kosovnih tovorov, ki jih je treba jemati s skladovnic, se je treba najprej prepričati, ali je skladovnica stabilna.

78. člen

Priprave in naprave, ki se uporabljajo pri nakladanju in razkladanju tovora, je treba ves čas redno vzdrževati.

VIII. IZVAJANJE PREVOZOV

79. člen

Opravljanje prevozov tujim naročnikom izven podjetja oz. enote, kolikor

so na razpolago prosta vozila, se opravi na podlagi ustrezne naročilnice, ki jo posebej za vsak prevoz izda odgovorna oseba, navedena v 9. členu tega pravilnika, ki sestavi tudi obračun za plačilo usluge.

Članom delovne skupnosti se lahko opravljajo prevozi le na podlagi sklepov organov upravljanja podjetja oziroma enote odnosno v primerih, ki so določeni v poslovniku po 10. členu tega pravilnika.

80. člen

Poleg voznikov motornega vozila sestavlja osebje, ki upravlja z motornimi vozili, tudi spremljevalec (pomočnik) voznika motornega vozila.

Za spremljevalca (pomočnika) voznika motornega vozila ni potrebno, da je kvalificiran voznik. Njegova naloga je, da nudi pomoč: pri upravljanju z vozilom, pri nakladanju in razkladanju tovora, pri prevzemu in predaji tovora, v primeru okvare na vozilu in drugih podobnih primerih.

81. člen

Voznik motornega vozila je moralno in materialno odgovoren za varnost in življenje potnikov v motornem in priklopnem vozilu.

V tovornem motornem vozilu se lahko nahajajo samo tiste osebe, ki so vpisane v potni nalog.

82. člen

Osebje, navedeno v 80. členu tega pravilnika, ki upravlja z motornim vozilom, je odgovorno za škodo, nastalo na vozilu in tovoru v času od prevzema do predaje tovora, oziroma odhoda do povratka vozila, in sicer:

1. če je en voznik, odgovarja za vso škodo, nastalo na vozilu in tovoru;

2. če sta 2 voznika, odgovarjata solidarno za vso škodo, nastalo na vozilu in tovoru;

3. če pa sta 1 voznik in spremljevalec voznika motornega vozila (pomočnik), odgovarja:

a) voznik — za vso škodo, nastalo na vozilu in opremi vozila in

b) voznik in spremljevalec voznika motornega vozila (pomočnik) — solidarno za vso škodo, nastalo na tovoru.

83. člen

Osebje, navedeno v 80. členu tega pravilnika, mora:

a) sodelovati in nadzorovati nakladanje in razkladanje tovora;

b) pravilno prevzeti in predati tovor, kar potrjuje s svojim lastnoročnim podpisom, ki mora biti čitljiv;

c) ukrepati vse, kar je potrebno za varnost tovora, da ne bo prišlo do morebitnega lomljenja, razbitja ali do škode na tovoru med prevozom;

d) v primeru okvare na vozilu ali škode na tovoru je treba takoj obvestiti odgovorno osebo, navedeno v 9. členu tega pravilnika.

84. člen

Če ob priliki predaje blaga prejemnik poda kakršnokoli pripombo, mora osebje, navedeno v 80. členu tega pravilnika, takoj pregledati dejansko stanje in to navesti v zapisniku o predaji blaga (komisijski zapisnik). Posebno je dolžno v zapisniku navesti vse primanjkljaje, viške, napake ali spremembe na prevzetem tovoru. V nasprotnem primeru prevzame osebje vse posledice, do katerih lahko pride zaradi neurejene ali površne predaje oziroma prevzema tovora.

85. člen

Voznik lahko odkloni izvršitev prevoza v primeru, da vozilo ni sposobno za pot, ter v primeru, če je fizično ali zdravstveno nesposoben za vožnjo. O tem pa mora obvestiti odgovorno osebo, navedeno v 9. členu tega pravilnika, ki mora ukreniti vse potrebno, da se predvideni prevoz opravi.

86. člen

Brez vednosti odgovorne osebe, navedene v 9. členu tega pravilnika, voznik ne sme samovoljno opravljati uslug oz. prevozov (prevoz ljudi in blaga — črne vožnje).

87. člen

Voznik mora o odhodu in povratku motornega vozila obvestiti vratarja oziroma osebo, ki je po predpisih podjetja oziroma enote določena za vodenje evidence o vseh odhodih in povratkih motornih vozil na določene prostore (dvoirišče, garaže in podobno).

88. člen

Motorno vozilo, ki ni razporejeno za prevoz, se mora nahajati na za to vnaprej določenem prostoru (delavnici, dvoirišču, garaži itd.).

Zadrževanje motornih vozil izven določenih prostorov je prepovedano.

89. člen

Kadar je vozilo v popravilu v delavnici ali servisu, mora pri popravilu sodelovati tudi voznik, kolikor ni odgovorna oseba, navedena v 9. členu tega pravilnika, drugače odredila.

Ce voznik ni razporejen na vožnjo, mora upoštevati navodila odgovorne osebe.

Zaradi pomanjkanja voznikov se lahko voznik začasno razporedi tudi na drugo vozilo, o čemer odloča odgovorna oseba po 9. členu tega pravilnika.

90. člen

Voznik motornega vozila se lahko razporedi na katerokoli motorno vozilo (v skladu s kategorijo vozniškega dovoljenja) ne glede na nosilnost, stanje in namen uporabe. Prav tako se ga lahko določi za vožnjo na katerikoli relaciji, najsi bo samo za lokalne vožnje, kratke ali dolge relacije, tuzemske ali inozemske vožnje ali pa za mešane vožnje v skladu s potrebami poslovanja.

91. člen

Ob vsakem prevzemu ali predaji motornega vozila se sestavi primopredajni zapisnik, v katerem se ugotovi tehnično stanje vozila, stanje orodja in dodatne opreme (količinsko in kakovostno). Pri primopredaji motornega vozila morata biti navzoča oba voznika in odgovorna oseba, navedena v 9. členu tega pravilnika.

92. člen

Voznik motornega vozila mora prepekljati tovor v namembni kraj po najkrajši poti. Če tehnične ali druge ovire (sneg, plaz, povodenj) tega ne dovoljujejo, lahko voznik motornega vozila izbere daljšo pot, kar pa mora z utemeljitvijo vpisati v potni nalog.

IX. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

93. člen

Vsak voznik motornega vozila mora dokazno prejeti 1 izvod tega pravilnika

ter se z njim seznaniti. Na zahtevo delavca za notranje zadeve ga mora pokazati.

94. člen

Odgovorne osebe, navedene v 9. členu tega pravilnika, morajo urediti poslovanje v transportni dejavnosti po določilih tega pravilnika do 1. I. 1970. Prav tako morajo do 1. I. 1970 dokazno poučiti osebje, navedeno v 80. členu tega pravilnika, o izvajanju določil tega pravilnika. Predpisana evidenca po tem pravilniku se mora voditi od 1. I. 1970 dalje.

95. člen

Na podlagi 10. člena tega pravilnika morajo enote sprejeti svoje poslovniike do 31. I. 1970. 1 izvod poslovnika morajo poslati splošnemu sektorju podjetja. Poslovnik je sestavni del tega pravilnika.

96. člen

S sprejemom tega pravilnika prenehajo veljati vsa navodila in okrožnice, ki obravnavajo prevoze ali poslovanje v transportni dejavnosti in so v nasprotju z določili tega pravilnika.

97. člen

Določila tega pravilnika se uporabljajo tudi za prevoze z osebnimi vozili podjetja oziroma enote, kolikor ti prevozi niso urejeni z drugim splošnim aktom podjetja oziroma enote.

98. člen

Za tolmačenje tega pravilnika je pristojen centralni upravni odbor podjetja.

99. člen

Pravilnik stopi v veljavo 8 dni po objavi, uporablja pa se od 1. I. 1970 dalje. V Ljubljani, dne 23. 12. 1969.

Predsednik CDS
Vera Aljančič, l. r.

Na podlagi 60. člena Zakona o narodni obrambi (Uradni list SFRJ šte. 8/69) in 257 f člena statuta Veletrgovine »Mercator« import-export, Ljubljana, je centralni delavski svet podjetja na 13. zasedanju dne 23. 12. 1969 sprejel naslednji

OKVIRNI PRAVILNIK O NARODNI OBRAMBI IN CIVILNI ZAŠČITI

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

S tem pravilnikom se urejajo:

- pravice in dolžnosti podjetja kot celote (v nadaljnjem besedilu »podjetje«) in njegovih enot (v nadaljnjem besedilu »enote«) na področju narodne obrambe in civilne zaščite;
- posebne odgovornosti in dolžnosti članov delovne skupnosti podjetja in enot v zvezi s pripravami na narodno obrambo in za primer vojne;
- področje in odgovornost organov upravljanja in drugih izvršilnih organov podjetja in enot v zvezi s pripravami za narodno obrambo in za primer vojne;
- izobraževanje in izpopolnjevanje članov delovne skupnosti podjetja in enot za priprave in druge naloge na področju narodne obrambe in civilne zaščite;
- zaščita in reševanje članov delovne skupnosti in materialnih dobrin podjetja in enot;
- ukrepi za varnost in zavarovanje tajnosti s področja narodne obrambe in civilne zaščite;
- financiranje narodne obrambe in civilne zaščite.

2. člen

Priloge podjetja in enot na področju narodne obrambe in civilne zaščite so vključene v enotem sistem organizacije in priprav za obrambo dežele in za delo v vojnih razmerah in temeljijo na načr-

tih in določitvah pristojnih organov družbeno-političnih skupnosti ter na lastnih načrtih in odločitvah.

Podjetje in enote morajo v miru opravljati kot svojo redno dejavnost priprave za splošno narodno obrambo in ukrepati, kar je treba za življenje in delo v vojnih razmerah. Organizirati in pripravljati mora zaščito in reševanje članov delovne skupnosti in materialnih dobrin pred vojnimi akcijami in skrbeti za njeno izvajanje (civilna zaščita).

Ob neposredni vojni nevarnosti opravljajo podjetje in enote v okviru določenih pravic in dolžnosti predpisane priprave in posebne ukrepe, ki jih odredijo pristojni organi in ki so določeni v načrtih podjetja in enot, v vojnem stanju pa tudi ukrepe, ki jih določajo posebni predpisi.

3. člen

V zvezi s pripravami na področju narodne obrambe sestavlja podjetje in enota na podlagi določil obstoječih zakonskih predpisov in drugih smernic in navodil s področja narodne obrambe in civilne zaščite svoje načrte, in sicer:

1. načrte za organizacijo dela, proizvodnje in storitev — vojni načrt in s tem v zvezi zagotavlja proizvodnjo, tehnično dokumentacijo, potrebna delovna sredstva in predmete dela ter strokovno usposablja člane delovne skupnosti za delo v vojni;

2. načrt za obrambo in zaščito članov delovne skupnosti in sredstev — razvojni načrt in v zvezi s tem ustanavlja, spremlja in poučuje svoje enote civilne zaščite, zagotavlja potrebna sredstva in

opravlja druge ukrepe za zaščito in reševanje pred vojnimi akcijami.

Načrti morajo biti prilagojeni načrtom za narodno obrambo pristojnih organov družbeno-političnih skupnosti.

Podjetje in enote so dolžne izvrševati odločitve družbeno-političnih skupnosti, ki se nanašajo na priprave za proizvodnjo in opravljanje storitev v vojni in na druge obveznosti v zvezi s pripravami na področju narodne obrambe, določene v načrtih družbeno-političnih skupnosti.

4. člen

Določila tega pravilnika veljajo za vse enote v sestavu podjetja, kolikor pristojni organi družbeno-političnih skupnosti za narodno obrambo za posamezne enote ne določijo posebne ukrepe, ki so pomembni za izvajanje splošne koncepcije narodne obrambe dežele.

II. PRAVICE IN DOLŽNOSTI PODJETJA IN ENOT NA PODROČJU NARODNE OBRAMBE IN CIVILNE ZAŠČITE

5. člen

Podjetje ima na področju narodne obrambe in civilne zaščite naslednje najvažnejše pravice in dolžnosti:

- da sodeluje pri obrambi dežele in v ta namen opravlja ustrezne priprave na področju narodne obrambe ter izvršuje obveznosti in dolžnosti do narodne obrambe, ki jih določajo obstoječi zakonski predpisi;
- da že v miru organizira in izvaja ustrezne priprave za splošno narodno obrambo in sprejema ustrezne ukrepe, potrebne za delo v vojni;
- da izdela in usklajuje svoje načrte narodne obrambe z načrti narodne obrambe pristojnih družbeno-političnih skupnosti;
- da določi naloge organov upravljanja, izvršilnih organov in drugih odgovornih oseb podjetja in enot na področju narodne obrambe;
- da v mirnem času sodeluje v boju proti elementarnim nesrečam ter pri zaščiti in reševanju ogroženega prebivalstva in dobrin;
- da opravlja še druge pravice in dolžnosti s področja narodne obrambe, določene in predpisane z obstoječimi zakonskimi predpisi, statutom podjetja in drugimi zadevnimi predpisi.

6. člen

Enote imajo na področju narodne obrambe in civilne zaščite naslednje najvažnejše pravice in dolžnosti:

- da se pripravljajo na proizvodnjo in opravljanje svoje dejavnosti v vojni;
- da sodelujejo pri zaščiti in reševanju članov delovne skupnosti in materialnih dobrin;
- da skrbijo za izvajanje in usklajevanje načrtov narodne obrambe podjetja in enot z načrti narodne obrambe pristojnih družbenopolitičnih skupnosti;
- da določijo posebne pravice in dolžnosti posameznim članom delovne skupnosti enote v zvezi s pripravami za narodno obrambo in delo v primeru vojne;
- da izvršujejo materialne obveznosti v zvezi z narodno obrambo;
- da financirajo lastne priprave in ukrepe v zvezi z narodno obrambo in v zvezi s tem sprejemajo lastne finančne načrte;
- da sodelujejo pri sofinanciranju ukrepov in priprav za narodno obrambo s pristojnimi organi družbeno-političnih skupnosti;
- da opravlja še druge pravice in dolžnosti s področja narodne obrambe, določene in predpisane z obstoječimi zakonskimi predpisi podjetja in enot.

7. člen

Pravice in dolžnosti podjetja in enot na področju priprav za proizvodnjo in storitveno dejavnost v vojni obsegajo:

- izdelavo razvojnega in vojnega načrta dela;
- izdelavo načrta proizvodnje in opravljanja uslug v vojni;
- zagotovitev tehnične in druge dokumentacije, sredstev in predmetov dela;
- strokovno izobraževanje članov delovne skupnosti za delo, proizvodnjo in opravljanje storitev v vojni;
- zagotovitev posebne tehnologije dela, ako je ta potrebna za proizvodnjo v vojni;
- čuvanje rezerv blaga in repro-materiala za prvo fazo vojne;
- organizacijo in izvajanje ukrepov za zavarovanje;
- zaščito tajnosti narodne obrambe.

8. člen

Pravice in dolžnosti podjetja in enot na področju priprav za zavarovanje in reševanje obsegajo:

- izobraževanje, opremljanje, vzgajanje, popolnjevanje z obvezniki in sredstvi enote civilne zaščite;
- izgradnjo zaklonišč;
- maskiranje;
- pripravljanje in izvajanje za vojno predpisanih ukrepov glede zavarovanja in reševanja, ki obsegajo: zatemnitev, radiacijsko-kemično-biološko zaščito, zaščito od rušenja, požara, eksplozij in poplav, izvajanje ukrepov prve medicinske in veterinarske pomoči in ukrepov za vzdrževanje reda in varnosti.

III. PRAVICE IN DOLŽNOSTI ČLANOV DELOVNE SKUPNOSTI PODJETJA

9. člen

Obramba države je neodtujljiva pravica ter najvišja dolžnost in čast vsakega občana, zato imajo člani delovne skupnosti na področju narodne obrambe pravico in dolžnost:

- udeležiti se: boja za ohranitev svoje svobode in samoupravnih pravic, za obrambo in zaščito suverenitete, neodvisnosti in nedotakljivosti države, priprav za obrambo podjetja in enote in se usposabljati za svoje naloge v vojni, oboroženega boja in drugih oblik odpora, varovanja in reševanja članov delovne skupnosti, prebivalstva in materialnih dobrin ter izpolnjevanja drugih nalog, ki imajo pomen za narodno obrambo, v miru borbe zoper elementarne nesreče ter varovanja in reševanja ogroženega prebivalstva in dobrin;
- izpolnjevati: svoje obveznosti pri narodni obrambi tudi na ozemlju, ki ga je sovražnik začasno zasedel;
- čuvati kot tajnost obvestila in podatke, ki imajo pomen za narodno obrambo in so z zakonom, drugimi predpisi in splošnimi akti podjetja razglašeni za tajne;
- obveščati pristojni vojaški in drugi pooblaščenim državnim organom brez odlašanja o pojavih in aktivnostih, ki bi utegnile škodovati narodni obrambi in varnosti države;
- varovati z ustreznimi ukrepi tajnost podatkov, katerih odkrivanje bi utegnilo škodovati narodni obrambi in iz-

polnjevati predpisane ukrepe za zavarovanje tajnosti.

Člani delovne skupnosti so dolžni izpolnjevati tudi druge pravice in dolžnosti, ki jim jih podjetje določi s statutom ali uredi v drugem splošnem aktu.

10. člen

Glede narodne obrambe imajo člani delovne skupnosti podjetja in enot te obveznosti:

1. vojaško obveznost, ki se ureja z zakonom o vojaški obveznosti;
2. obveznost služiti v civilni zaščiti — moški in ženske od dopolnjenega 16. do dopolnjenega 65. leta starosti; obveznosti služiti v civilni zaščiti niso zavezani: vojaški obvezniki, ki imajo vojni razpored; nosečnice in matere z otroki, mlajšimi kot 7 let; osebe, ki niso sposobne služiti v civilni zaščiti;
3. Delovna obveznost — člani delovne skupnosti morajo ob razglasitvi vojnega stanja ostati na svojih delovnih mestih, če niso poklicani v službo k oboroženim silam; delovni obvezniki, ki so po načrtih za obrambo dežele razporejeni na druga delovna mesta ali k drugi delovni organizaciji, morajo delovno obveznost izpolniti po dobljenem razporedu v svojem stalnem prebivališču ali izven njega;
4. Materialna obveznost — člani delovne skupnosti morajo dajati v miru oboroženim silam in civilni zaščiti za njihove potrebe proti odškodnini materialna sredstva.

11. člen

Za neposredno izvrševanje delovne obveznosti v podjetju skrbi in je odgovoren generalni direktor, v enotah pa direktor enote.

IV. PODROČJE IN ODGOVORNOST ORGANOV UPRAVLJANJA IN DRUGIH IZVRŠILNIH ORGANOV PODJETJA IN ENOT NA PODROČJU NARODNE OBRAMBE IN CIVILNE ZAŠČITE

A) ORGANI PODJETJA

12. člen

Organi podjetja so:

1. centralni delavski svet,
2. komisija za narodno obrambo podjetja,
3. generalni direktor.

1. Centralni delavski svet

13. člen

Centralni delavski svet na področju narodne obrambe:

- določa organizacijo in izvajanje priprav za narodno obrambo ter sprejema razvojni načrt podjetja in enot;
 - določa načrt priprav in pouka članov delovne skupnosti, enot civilne zaščite in njihovo izvajanje;
 - ustanovi komisijo za narodno obrambo podjetja in imenuje njene člane;
 - sprejema splošne akte za delo v vojni; program financiranja narodne obrambe v skladu z razvojnim načrtom narodne obrambe in zagotavlja sredstva za ta načrt; razvojni načrt narodne obrambe; temeljne naloge, ukrepe in smernice za izdelavo in sprejetje vojnega načrta narodne obrambe;
 - skrbi za uresničevanje interesov, potreb in zahtev narodne obrambe pri izgradnji investicijskih objektov;
 - skrbi v okviru predpisanih pravic in dolžnosti ob neposredni vojni nevarnosti za izvajanje ukrepov za pripravljenost, v vojni pa tudi za ukrepe, predvidene s posebnimi predpisi;
 - odloča o vzdrževanju sredstev vseh enot podjetja z družbeno-političnimi skupnostmi in drugimi delovnimi organizacijami za izvršitev določenih poslov, ki imajo skupni pomen;
 - odloča o organizaciji, izobraževanju in izpopolnjevanju članov delovne skupnosti za izvajanje svojih priprav in drugih poslov s področja narodne obrambe;
 - predpisuje, katera vrsta za narodno obrambo pomembnih podatkov velja za tajnost, ter določa ukrepe in postopke za njihovo zavarovanje;
 - spremlja priprave za narodno obrambo v podjetju in enotah;
 - opravlja druge zadeve v zvezi s pravicami in dolžnostmi podjetja na področju narodne obrambe, ki so predpisane z zakonom ali izhajajo za podjetje iz koncepcije splošne narodne obrambe, sklepov in smernic pristojnih organov za narodno obrambo družbeno-političnih skupnosti.
- CDS lahko pooblasti za izvajanje pravic in dolžnosti, navedenih v tem členu: komisijo za narodno obrambo podjetja ali generalnega direktorja.

2. Komisija za narodno obrambo podjetja

14. člen

Komisija za narodno obrambo podjetja:

- organizira izdelavo sprejetega vojnega in razvojnega načrta podjetja za narodno obrambo;

— izvršuje sklepe in akte CDS in drugih organov družbeno-političnih skupnosti;

— usklajuje z organi podjetja in enot, s pristojnimi organi družbeno-političnih skupnosti za narodno obrambo ter organi za narodno obrambo drugih delovnih organizacij, organizacijska vprašanja, ki so skupnega pomena zlasti v zvezi z izdelavo in sprejetjem vojnih in razvojnih načrtov za narodno obrambo ter druga vprašanja s tega področja, ki izhajajo iz kooperacijskih in integracijskih odnosov;

— spremlja in proučuje priprave za narodno obrambo v podjetju in enotah in predlaga CDS in generalnemu direktorju ukrepe za razvoj in pospešitev priprav, da bi se zagotovili nujni pogoji za izvajanje priprav za narodno obrambo in za delo v vojnih razmerah;

— opravlja v okviru pooblastitev in posebnih sklepov tudi druge zadeve s področja narodne obrambe.

Komisijo za narodno obrambo podjetja imenuje centralni delavski svet na predlog generalnega direktorja podjetja, ki je po svojem položaju predsednik komisije. Obvezno morajo biti člani komisije: vodja vojnih priprav, namestnik vodje vojnih priprav in direktorji enot: TMI, Hladilnica, Emba in PE Standard.

Mandat članov komisije narodne obrambe podjetja traja 4 leta. Število članov komisije določi generalni direktor.

Generalni direktor lahko v izjemnih primerih in po potrebi povabi na seje komisije tudi druge člane delovne skupnosti, ki niso bili imenovani v komisijo za narodno obrambo podjetja.

3. Generalni direktor

15. člen

Generalni direktor na področju narodne obrambe:

— vodi organizacijo in priprave za narodno obrambo, izdelavo vojnega in razvojnega načrta narodne obrambe in priprave za narodno obrambo v podjetju;

— izdaja strokovna navodila za opravljanje zadev narodne obrambe ter nadzoruje njihovo delo;

— skrbi za izvajanje odlokov, smernic in drugih aktov narodne obrambe, ki jih izdajajo organi družbeno-političnih skupnosti in sklepov CDS o priravah za narodno obrambo in delo v vojni;

— predlaga akte in vprašanja v zvezi z narodno obrambo, ki jih obravnava in o njih odloča CDS ali komisija za narodno obrambo podjetja;

— ustavlja izvršitev aktov organov podjetja in enot, ki so v nasprotju s splošnimi akti podjetja, drugimi predpisi

- ali splošnimi koristmi narodne obrambe ali niso z njimi v skladu;
- nadzoruje izpolnjevanje nalog narodne obrambe, seznanja delavce z vojnim razporedom, vojnimi nalogami;
 - razporeja delavce v enote civilne zaščite in na delovne dolžnosti;
 - podaja pristojnim organom družbenopolitičnih skupnosti in CDS in komisiji za narodno obrambo podjetja poročila o svojem delu in o stanju priprav za narodno obrambo;
 - obvešča in seznanja člane delovne skupnosti o ukrepih in akcijah, ki so v teku ali so potrebni pri pripravah za narodno obrambo in skrbi pri tem za zavarovanje tajnosti;
 - je odgovoren za izvajanje priprav za narodno obrambo in posebnih ukrepov za proizvodnjo, delo in odpor v primeru vojne, za zavarovanje in čuvanje podatkov in obvestil, ki so pomembna za narodno obrambo in razglašena za tajnost ter se ne smejo javno obravnavati.
- Generalni direktor opravlja na področju narodne obrambe tudi druge naloge, ki mu jih naloži CDS, komisija za narodno obrambo podjetja in so predpisane v zakonu ali drugih predpisih.

B) ORGANI ENOT

16. člen

Organi enot so:

1. delavski svet enote,
2. štab za narodno obrambo enote,
3. direktor enote.

Organi enot opravljajo pravice in dolžnosti, navedene v 6. členu pravilnika.

1. Delavski svet enote

17. člen

Delavski svet enote opravlja na področju narodne obrambe dolžnosti in pravice, ki so določene za CDS v 13. členu tega pravilnika, toda le za območje in v okviru delokroga enote, predvsem pa v skladu s pristojnimi organi družbenopolitične skupnosti za narodno obrambo.

2. Štab za narodno obrambo enote

18. člen

Štab narodne obrambe enote:

- skrbi za organizacijo, vzgojo in opremo enot civilne zaščite;
- izvršuje sklepe in navodila delavskega sveta enote ter usklajuje svoje delo s pristojnimi občinskimi sveti za narodno obrambo in upravnimi organi za narodno obrambo;

- razporeja člane delovne skupnosti enote v civilne zaščite, obveznike delovne obveznosti pa na konkretna dela oziroma delovna mesta;
- organizira seznanjanje članov delovne skupnosti s konkretnimi dolžnostmi v primeru vojne;
- odgovarja za pravilno izbiro oseb za zaupna dela na obrambnih pripravah;
- vodi enote civilne zaščite, kadar sodelujejo pri obrambi, zaščititi in reševanju pri elementarnih in drugih nesrečah;
- v vojni in v primeru neposredne vojne nevarnosti izvršuje naloge štabov narodne obrambe pristojnih družbenopolitičnih skupnosti;
- opravlja v okviru pooblastil in posebnih sklepov tudi druge zadeve s področja narodne obrambe za področje enote.

Štab narodne obrambe enote imenuje delavski svet enote na predlog direktorja enote, ki je po svojem položaju vodja štaba narodne obrambe enote.

Mandat članov štaba narodne obrambe enote traja 4 leta.

Obvezno morajo biti člani štaba narodne obrambe enote: vodja vojnega plana enote (kolikor ima enota svoj lastni vojni plan) ter vodja enot civilne zaščite (kolikor so v enoti ustanovljene enote civilne zaščite).

3. Direktor enote

19. člen

Direktor enote opravlja na področju narodne obrambe dolžnosti in pravice, ki so določene za generalnega direktorja podjetja v 15. členu tega pravilnika, toda le na območju in v okviru delovanja enote, predvsem pa v skladu s pristojnimi organi družbenopolitičnih skupnosti za narodno obrambo.

C) SKUPNE DOLOČBE

20. člen

Organi upravljanja podjetja in enot nadaljujejo z delom tudi v primeru vojne ali neposredne vojne nevarnosti.

Če se v primeru neposredne vojne nevarnosti organi upravljanja podjetja in enot ne morejo sestati ali terja to narava ali nujnost vojne situacije, opravlja generalni direktor vse zadeve iz pristojnosti organov upravljanja podjetja, direktor enote pa vse zadeve iz pristojnosti organov upravljanja enote.

Generalni direktor in direktor enote je dolžan vse akte, ki jih je izdal, ali druge ukrepe, ki jih je storil pri opravljanju zadev iz pristojnosti organov up-

ravljanja podjetja oziroma enote, predložiti tem organom v potrditev, čim se le-ti lahko sestanejo.

V. ZASČITA IN REŠEVANJE ČLANOV DELOVNE SKUPNOSTI IN MATERIALNIH DOBRIN

21. člen

Za zaščito in reševanje članov delovne skupnosti podjetja in enot in materialnih dobrin pred vojnimi akcijami se praviloma v enotah ustanovijo enote civilne zaščite in organizirajo obvezni ukrepi za zaščito in reševanje, kakor je predvideno po obstoječih zakonskih predpisih, statutu podjetja in tem pravilniku.

Enote civilne zaščite in obvezni ukrepi za zaščito in reševanje članov delovne skupnosti podjetja in enot in materialnih dobrin v enotah podjetja se organizirajo in vključijo v enotni sistem civilne zaščite v občini, krajevnih skupnostih, stanovanjskih hišah in v drugih objektih.

Enote podjetja in člani delovne skupnosti si morajo ob zaščiti in reševanju medsebojno pomagati, kakor tudi nuditi pomoč drugim organizacijam in prebivalstvu pri zaščiti in reševanju ljudi in materialnih dobrin.

22. člen

Enote lahko ustanovijo naslednje enote civilne zaščite:

- reševalno enoto,
- gasilsko-tehnično enoto,
- enoto za prvo pomoč,
- enoto za zavarovanje in vzdrževanje reda,
- enoto za radiacijsko-biološko-kemijsko zaščito (BHB enoto).

O številu enot civilne zaščite v enoti odloča delavski svet enote na predlog štaba za narodno obrambo enote.

Število enot, ki jih ustanovijo posamezne enote in število članov teh enot je odvisno od velikosti enote in specifičnih pogojev dela.

A) ENOTE CIVILNE ZASČITE

23. člen

V podjetju morajo ustanoviti enote civilne zaščite naslednje enote:

- OE Mercator,
- obratna enota TMI,
- PE Hladilnica,
- obratna enota Emba,
- PE Standard (za skladišče).

Na podlagi sklepa komisije za narodno obrambo podjetja se lahko ustanovijo enote civilne zaščite tudi v drugih enotah.

24. člen

Ostale enote podjetja praviloma vključujejo člane delovne skupnosti enote v organizacijo enot civilne zaščite, ki so zih ustanovile pristojne krajevne skupnosti, naselja, stanovanjske hiše in druge stavbe.

Če krajevne skupnosti, naselja, stanovanjske hiše in druge stavbe nimajo organiziranih enot civilne zaščite, se vključijo v enote, ki jih je ustanovil občinski organ.

Na predlog štaba za narodno obrambo enote lahko delavski svet enote ustanovi enote civilne zaščite v enoti.

Enote civilne zaščite so namenjene predvsem za zaščito in reševanje članov delovne skupnosti in materialnih dobrin podjetja in enot.

Pristojni občinski organ lahko odloči, da se v določenih situacijah enote civilne zaščite enot uporabijo tudi za zaščito in reševanje izven podjetja.

25. člen

Enote civilne zaščite so dolžne v mirnem času sodelovati v boju proti elementarnim nesrečam (poplave, požari, potresi in druge nesreče) ter pri zaščiti in reševanju ogroženega prebivalstva in materialnih dobrin.

26. člen

Izvrševanje nalog po določilih 5. odstavka 24. in 25. člena tega pravilnika, ki zadevajo podjetje kot celoto, vodi praviloma generalni direktor, v enotah pa direktor enote.

27. člen

Razporeditev obveznikov v enote civilne zaščite opravi na predlog štaba za narodno obrambo enote generalni direktor odnosno direktor enote.

28. člen

Enote podjetja, v katerih so ustanovljene enote civilne zaščite, morajo za te enote preskrbeti potrebno opremo in zagotoviti finančna sredstva.

Sklep o opremi enot civilne zaščite in o zagotovitvi finančnih sredstev sprejme delavski svet enote na podlagi predloga štaba za narodno obrambo enote po predhodnem soglasju komisije za narodno obrambo podjetja.

B) ORGANIZACIJA IN IZVAJANJE UKREPOV ZA ZASČITO IN REŠEVANJE

29. člen

Ukrepi za zaščito in reševanje so: urbanistični zaščitni ukrepi, zaklanjanje članov delovne skupnosti in materialnih

dobrin, evakuacija, preskrba ogroženega in prizadetega prebivalstva, zatemnitev, maskiranje, radiacijska, kemična in biološka zaščita, zaščita pred rušenji, poplavami, požari in eksplozijami, prva medicinska pomoč, prva veterinarska pomoč ter asanacija terena, ukrepi za red in varnost.

1. Urbanistični zaščitni ukrepi

30. člen

Podjetje se mora vključevati v urbanistične ukrepe varstva in izvrševati te ukrepe na podlagi urbanističnih načrtov in predpisov, ki jih sprejmejo pristojni organi družbeno-političnih skupnosti.

Da se podjetje vključuje v te ukrepe, sta odgovorna direktor razvojno-planskega sektorja podjetja in direktor obratne enote »Investa«.

2. Zaklanjanje članov delovne skupnosti in materialnih dobrin

31. člen

Enote podjetja morajo iz svojih sredstev poskrbeti za zaklonitev članov delovne skupnosti in materialnih dobrin v obstoječih objektih ter v ta namen zgraditi ustrezna zaklonišča in prilagoditi primerne kletne prostore ter druge gradbene in druge naravne objekte.

O sredstvih za izgradnjo in prilagajanje ustreznih objektov in prostorov odloča delavski svet enote.

Zaklonišča in druge prostore je treba vzdrževati v brezhibnem stanju, za mirovne potrebe pa jih je treba uporabljati tako, da so ob nevarnosti pravočasno nared za svoj namen. Za stanje prostorov, navedenih v tem odstavku, je odgovoren štab za narodno obrambo enote.

3. Evakuacija

32. člen

V vojni in ob neposredni vojni nevarnosti je obvezna evakuacija, kolikor leto odredi pristojni republiški organ, odnosno kolikor je to določeno v vojnem planu podjetja oziroma enote.

Evakuacijo organizira štab narodne obrambe enote na podlagi plana evakuacije.

4. Preskrba ogroženih in prizadetih članov delovne skupnosti

33. člen

Enote morajo organizirati preskrbo ogroženih in prizadetih članov delovne skupnosti s tem, da preskrbijo in opravijo hitre ukrepe začasno namestitvev in preskrbo ogroženih in prizadetih v

sporazumu s pristojnimi organi občinske skupščine.

Za izvršitev ukrepov iz 1. odstavka tega člena je odgovoren štab narodne obrambe enote.

5. Zatemnitev

34. člen

V vojni, če je potrebno pa tudi ob neposredni vojni nevarnosti, morajo enote organizirati in izvajati zatemnitev svojih poslovnih objektov ter prometnih sredstev in v ta namen zagotoviti potrebna sredstva.

Za izvršitev nalog po 1. odstavku tega člena je odgovoren štab narodne obrambe enote.

6. Maskiranje

35. člen

Enote morajo maskirati objekte, za katere to določi pristojni organ občinske skupščine ter v ta namen zagotoviti potrebna materialna sredstva.

Za izvršitev nalog iz 1. odstavka tega člena je odgovoren štab narodne obrambe enote.

7. Radiacijska, tehnična in biološka zaščita (RKB zaščita)

36. člen

Enote morajo zagotoviti sredstva za RKB zaščito in izvajati ukrepe za kolektivno varstvo in reševanje članov delovne skupnosti in materialnih dobrin v skladu z zakonom in po navodilih, ki jih sprejemajo pristojni organi družbeno-političnih skupnosti.

Za izvrševanje nalog iz 1. odstavka tega člena je odgovoren štab narodne obrambe enote.

8. Zaščita pred rušenji, poplavami in eksplozijami

37. člen

Enote morajo sodelovati pri reševanju iz ruševin, pri požarih in eksplozijah, ki so prizadele posamezne objekte, kakor tudi pri poplavah po navodilih pristojnih občinskih organov.

Ukrepi za zaščito pred požarom v miru in v primeru vojne se opravljajo po določenih pravilnika o požarno-varnostni službi enote.

Za izvršitev nalog iz 1. odstavka tega člena je odgovoren štab narodne obrambe enote.

9. Prva medicinska, prva veterinarska pomoč in asanacija terena

38. člen

Prvo medicinsko pomoč članom delovne skupnosti nudijo člani delovne skupnosti, ki so za to usposobljeni.

Prvo veterinarsko pomoč živini, ranjeni, oboleli in kontaminirani zaradi vojnih akcij, nudijo člani delovne skupnosti enote, ki so za to usposobljeni.

Asanacijo terena in da se prepreči širjenje nalezljivih bolezni in epidemij ter drugih posledic vojnih akcij, organizira enota skupno s pristojnimi organi družbeno-političnih skupnosti.

Za izvršitev nalog iz 1. in 3. odstavka tega člena je odgovoren štab narodne obrambe enote.

10. Ukrepi za red in varnost

39. člen

Ob zračnem napadu ali ob drugih vojnih akcijah ter v času, ko se izvajajo ukrepi za zaščito in reševanje članov delovne skupnosti in materialnih dobrin pred vojnimi akcijami, skrbi enota s posebnimi ukrepi za red in varnost po navodilih pristojnih organov družbeno-političnih skupnosti.

Za izvršitev nalog iz 1. odstavka tega člena je odgovoren štab za narodno obrambo enote.

VI. FINANCIRANJE NARODNE OBRAMBE

40. člen

Podjetje oziroma enote financirajo iste zadeve narodne obrambe, katere po zakonskih predpisih in določilih pristojnih družbeno-političnih skupnosti spadajo v pristojnost podjetja oz. enote.

Podjetje oziroma enote zagotavljajo potrebna sredstva za izvrševanje svojih nalog v zvezi s pripravami za narodno obrambo in delo v vojni po splošnih predpisih o sredstvih delovnih organizacij.

41. člen

Delavski svet enote sprejme na podlagi razvojnega plana narodne obrambe podjetja oz. enote program financiranja za določeno razdobje in zagotavlja sredstva za izvršitev programa.

42. člen

Podjetje oziroma enote lahko sredstva za narodno obrambo združujejo s sredstvi, ki jih za te namene določijo enote podjetja oz. družbeno-politične skupnosti za skupno izvrševanje nalog in potreb narodne obrambe na določenem področju.

43. člen

Podjetje oz. enota financira:

- nujna sredstva za proizvodnjo in opraviljanje storitev v vojni,
- sredstva za zagotovitev kolektivne zaščite za člane delovne skupnosti,
- organizacijo, opremljanje in pouk enot civilne zaščite,
- strokovno usposabljanje članov delovne skupnosti za delo v vojnih razmerah,
- graditev zaklonišč ter prilagoditev kletnih prostorov ter podobnih gradbenih ter naravnih objektov v zaklonišča za člane delovne skupnosti in premoženje,
- druge naloge in dela s področja narodne obrambe, katera so določena z vojnim in razvojnim planom podjetja oz. enote.

VII. UKREPI ZA VARNOST IN ZAVAROVANJE TAJNOSTI NARODNE OB- RAMBE

44. člen

V podjetju in enotah se izvajajo ukrepi za varnost in zavarovanje tajnosti narodne obrambe, ki je kot takšna določena v obstoječih zakonskih predpisih in s tem pravilnikom.

S tajnimi podatki narodne obrambe so mišljene listine, materialna sredstva, objekti ter druga dejstva, ki so pomembna za narodno obrambo.

45. člen

V podjetju in enotah se štejejo za tajnost naslednji dokumenti in podatki: vojni načrti proizvodnje in storitev, razvojni načrti narodne obrambe, vojni načrti enot civilne zaščite, podatki o številu in razporedu članov delovne skupnosti na delovne dolžnosti v podjetju in enotah, elaborati, analize in študije, katere se nanašajo na vojno proizvodnjo in na vojne priprave, načrti podjetja in organizacijska struktura, vojni predpisi, mobilizacijski opomnik in ostali mobilizacijski dokumenti, razna poročila in analize o vojnih pripravah podjetja in enot ter drugi podatki, katere podjetje in enote oz. pristojni organi družbeno-političnih skupnosti določijo kot tajne.

Materialna sredstva, katera predstavljajo tajnost narodne obrambe, so predvsem sredstva, nabavljena kot rezerva za delo podjetja in enot v vojni in repromaterial, namenjen za proizvodnjo v vojni.

Objekti, kateri se smatrajo za tajnost narodne obrambe, so predvsem zaklonišča za zaklanjanje članov delovne skupnosti ter skladišča opreme za civilno zaščito.

46. člen

Stopnje tajnosti so: »strogo zaupno«, »zaupno« in »službeno«.

Dokumenti in podatki, ki so označeni kot »strogo zaupno« in »zaupno«, so dostopni samo določenim članom delovne skupnosti podjetja oz. enote.

Dokumenti in podatki, ki so označeni kot »službeno«, so dostopni vsem članom delovne skupnosti podjetja oz. enote, niso pa dostopni osebam izven podjetja oz. enote.

Stopnjo tajnosti v posameznih primerih določa pristojni organ s samim aktom, generalni direktor oz. direktor enote odtodno od njih pooblašena oseba.

47. člen

Dokumenti, kateri predstavljajo tajnost narodne obrambe, se morajo hraniti v železni blagajni. Generalni direktor oz. direktor enote mora posebej določiti ukrepe in postopke za zavarovanje tajnosti narodne obrambe.

48. člen

Zasedanjem organov upravljanja, na katerih se obravnavajo podatki, kateri predstavljajo tajnost narodne obrambe, lahko prisostvujejo samo člani delovne skupnosti, ki so bili povabljeni na zasedanje.

Materiali, kateri se pošiljajo članom organov upravljanja, morajo biti eviden-

tirani ter se morajo po končanem zasedanju vrniti generalnemu direktorju oz. direktorju enote odn. od njega pooblašeni osebi.

49. člen

Dokumenti, kateri predstavljajo tajnost narodne obrambe, se uničijo, kadar postanejo nepotrebni za delo. Uničenje se opravi komisijsko ter se o uničenju vodi zapisnik.

50. člen

Neupoštevanje določil o zavarovanju tajnosti narodne obrambe po tem pravilniku predstavlja hujšo kršitev delovne dolžnosti, ima pa lahko za posledico tudi kaznivo dejanje po določbah kazenskega zakonika.

VIII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

51. člen

Za tolmačenje tega pravilnika je pristojna komisija za narodno obrambo podjetja.

52. člen

Ta pravilnik stopi v veljavo 8. dan od dneva objave, uporablja pa se od 1. 1. 1970 dalje.

V Ljubljani, dne 28. 12. 1969

Predsednik CDS
Vera Aljančič l. r.

Izdal in objavil centralni delavski svet Veletrgovine Mercator, import-export,
Ljubljana, Aškerčeva 3 kot prilogo glasilu »Mercator« v februarju 1970. leta.
Natisnila tiskarna ČZP »Primorski tisk« Koper.